

VILNIAUS
UNIVERSITETO
VEIKLA

— 2004 —

M E T A I S

VILNIAUS
UNIVERSITETO
VEIKLA
2004 METAIS

*Vilniaus universiteto Rektoriaus
akademiko Benedikto Juodkos
ataskaita*

Turinys

TARYBA / 5	
SENATAS / 5	
SENATO KOMISIJA / 6	
UNIVERSITETO STRUKTŪRA / 8	
JUBILIEJINIAI VILNIAUS UNIVERSITETO METAI / 14	
EUROPOS UNIVERSITETŲ ASOCIACIJOS TARPTAUTINĖS EKSPERTIZĖS REZULTATAI / 17	
PIRMIEJI EUROPOS SĄJUNGOS STRUKTŪRINIŲ FONDŲ REZULTATAI / 20	
DARBUOTOJAI / 22	
STUDIJOS / 26	
1. STUDENTAI / 26	
2. PRIĖMIMAS / 28	
3. STUDIJŲ PROCESAS / 33	
4. NENUOSEKLIOSIOS STUDIJOS / 38	
5. PASLAUGOS STUDENTAMS / 39	
6. STUDIJŲ BAIGIMAS / 41	
7. STUDIJŲ PROGRAMŲ VERTINIMAS / 41	
8. DOKTORANTŪRA / 45	
9. REZIDENTŪRA / 48	
MOKSLAS / 51	
TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS / 66	
BIBLIOTEKA / 74	
SKAIČIAVIMO CENTRAS / 80	
BOTANIKOS SODAS / 85	
KARJEROS CENTRAS / 88	
ADMINISTRAVIMAS. FINANSAI. ŪKIS / 90	
VALDYMAS IR ADMINISTRAVIMAS / 91	
FINANSAI / 92	

TARYBA

Taryba yra valstybinės ir visuomeninės priežiūros bei globos institucija, kurią sudaro 12 narių: vienas trečdalis jos narių – Senato skirti du Universiteto profesoriai, rektorius ir studentų atstovybės deleguotas studentas, antrąjį trečdalį narių, atstovaujančių įvairioms mokslo, kultūros, ūkio sritims, skiria švietimo ir mokslo ministras, likęs trečdalis narių skiriamas bendru rektoriaus ir ministro sutarimu.

Dabar dirba švietimo ir mokslo ministro įsakymu patvirtinta Universiteto taryba šios sudėties:

1. K. Motieka	– advokatas, Tarybos pirmininkas
2. V. Butkus	– UAB „Fermentas“ generalinis direktorius
3. V. Daujotytė-Pakerienė	– VU profesorė
4. B. Juodka	– VU rektorius
5. S. Jurkevičius	– Vilniaus tikslųjų ir gamtos mokslų licėjaus direktorius
6. J. Magelinskas	– UAB „Megrame“ prezidentas
7. J. Niedvaras	– AB „Vilniaus bankas“ prezidentas
8. Č. Okinčicas	– advokatas
9. V. Sirvydis	– VU profesorius
10. G. Subačius	– Lietuvių kalbos instituto direktorius
11. V. Šleinota	– AB „Vilniaus Vingis“ generalinis direktorius
12. D. Skusevičius	– VUSA prezidentas

SENATAS

Senatas yra aukščiausioji Universiteto savivaldos institucija, atsakinga už bendruosius reikalus: Universiteto aktualijų svarstymo kolegialumą, sprendimų dėl svarbiausių Universiteto problemų priėmimą laiku, siūlymų rektoriui, Universiteto padaliniams ir bendrųjų Universiteto interesų atitikimą. 2002 metais išrinktą ir 2003–2004 mokslo metais papildytą Senatą sudarė 74 nariai:

Rektorius prof. B. Juodka (Senato narys pagal pareigas)

Chemijos fakultetas:

Prof. G. Baltrūnas, prof. A. Kareiva, prof. R. Kazlauskas, prof. S. Tumkevičius

Ekonomikos fakultetas:

Doc. B. Galinienė, prof. J. Mackevičius, prof. A. Marčinskas, prof. V. P. Pranulis

Filologijos fakultetas:

Prof. K. Nastopka, prof. B. Stundžia, prof. E. Ulčinitė, doc. G. Viliūnas

Filosofijos fakultetas:

Doc. K. Dubnikas, prof. D. Gailienė, prof. E. Nekrašas, prof. V. B. Pšibilskis (Senato pirmininkas)

Fizikos fakultetas:

Prof. J. Banys, prof. V. Ivaška, prof. A. P. Piskarskas, prof. A. P. Stabinis (Senato pirmininko pavaduotojas)

Gamtos mokslų fakultetas:

Prof. A. Jurgaitis, prof. K. Kilkus, prof. J. Naujalis, prof. V. Rančelis

Istorijos fakultetas:

Prof. A. Bumblauskas, prof. Z. Butkus, prof. E. Gudavičius, prof. M. Michelbertas

Kauno humanitarinis fakultetas:

Doc. J. Černevičiūtė, doc. S. Girdzijauskas, prof. O. Poliakovas, prof. R. Simutis

Komunikacijos fakultetas:

Doc. A. Glosienė, prof. D. Kaunas

Matematikos ir informatikos fakultetas:

Prof. F. Ivanauskas, prof. V. Mackevičius, prof. E. Manstavičius, prof. A. Račkauskas

Medicinos fakultetas:

Prof. J. Ivaškevičius, prof. A. Laucevičius, prof. Z. A. Kučinskienė, prof. K. Strupas

Teisės fakultetas:

Doc. G. Bužinskas, prof. V. Mikelėnas, prof. I. Nekrošius, doc. V. Nekrošius

Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institutas:

Prof. J. Čičinskas, doc. A. Jančauskas, prof. A. Jokubaitis, prof. R. Lopata

Užsienio kalbų institutas:

Doc. N. Bražėnienė, prof. R.V. Idzelis, doc. V. Z. Karosienė

Medžiagotyros ir taikomųjų mokslų institutas:

Prof. A. Žukauskas

Tarptautinė verslo mokykla:

Doc. J. Kunčina

Skiriamieji Senato nariai:

Prorektorai: prof. J. R. Lazutka, dr. A. Pikturna, doc. B. Pociūtė, prof. A. Raugalė, prof. J. V. Vaitkus.

Skirtingų mokslo sričių atstovai: prof. V. Bumelis (technologijos mokslai, UAB „Sicor Biotech“ generalinis direktorius), prof. A. Nikžentaitis (humanitariniai mokslai, Istorijos instituto direktorius), prof. Z. Rudzikas (fiziniai mokslai, Lietuvos MA prezidentas), doc. G. Švedas (socialiniai mokslai, teisingumo viceministras), prof. V. Tamošiūnas (biomedicinos mokslai, VU imunologijos instituto direktorius)

Studentų atstovai:

V. Adomauskas (MIF), A. Kanclerytė (FilosF), J. Karmaza (EF), T. Jakočiūnas (GMF), M. Laurinavičiūtė (TSPMI), L. Senkus (MedF), D. Skusevičius (MIF), A. Zalanskaitė (ChF)

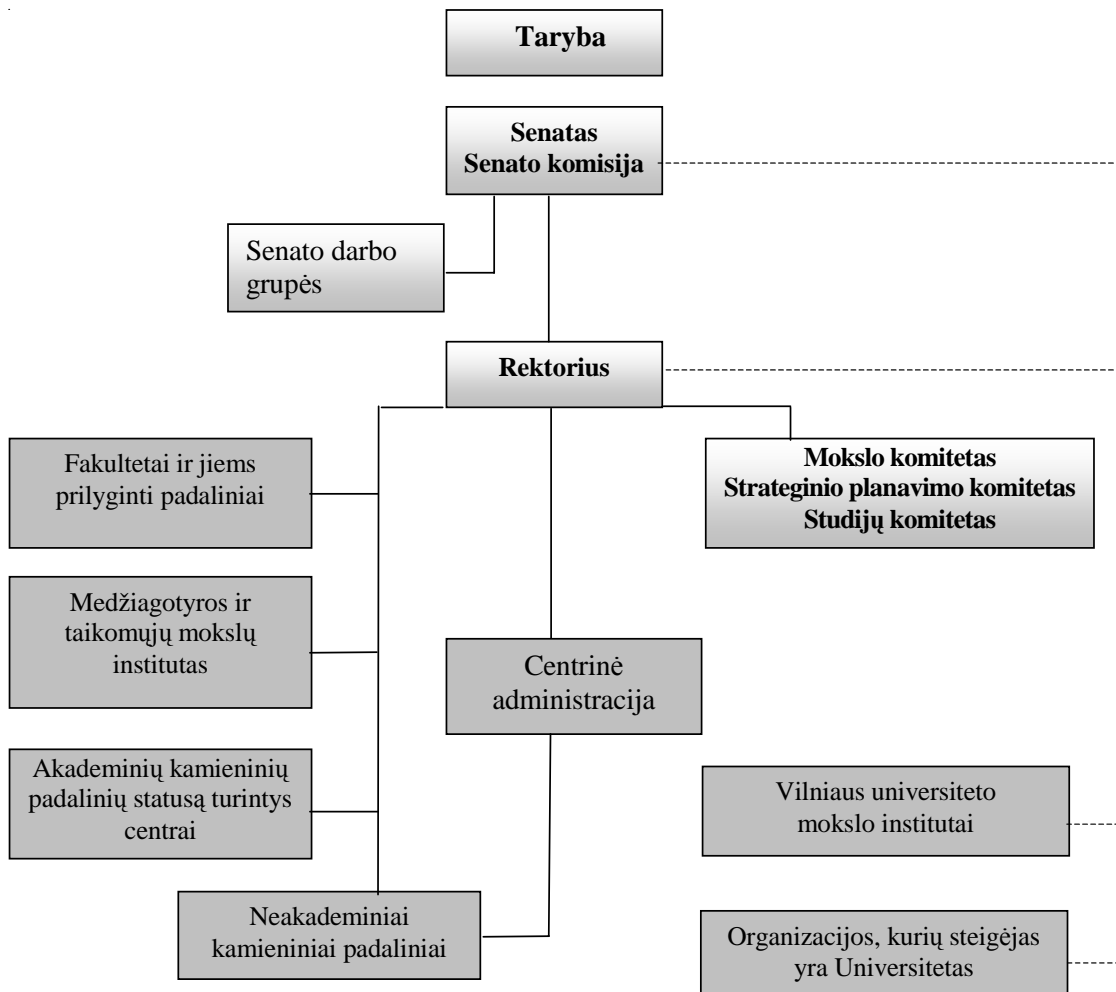
SENATO KOMISIJA

Kai kuriuos Senato kompetencijai priskirtus klausimus Senatas gali pavesti spręsti Senato komisijai. Jai priklauso Senato pirmininkas ir jo pavaduotojas, rektorius, prorektorai, išrinktieji fakultetų dekanai bei kamieninių akademinų institutų direktoriai, mokslo, studijų bei strateginio planavimo komitetų pirmininkai ir studentų atstovai. Senato komisijos sudėtis:

1. Prof. V. Pšibilskis – pirmininkas
2. Prof. A. P. Stabinis – pirmininko pavaduotojas
3. Prof. J. Banys – FF dekanas
4. Doc. N. Bražėnienė – UKI direktorė
5. Prof. Z. Butkus – IF dekanas
6. Doc. K. Dubnikas – FilosF dekanas
7. Doc. B. Galinienė – EF dekanė
8. Doc. S. Girdzijauskas – KHF dekanas
9. Prof. F. Ivanauskas – MIF dekanas
10. Prof. B. Juodka – rektorius
11. Prof. D. Kaunas – KF dekanas
12. Prof. A. Kareiva – Mokslo komiteto pirmininkas

13. K. Karmaza – VUSA viceprezidentas
14. Prof. R. Kazlauskas – ChF dekanas
15. Prof. K. Kilkus – GMF dekanas
16. Prof. Z. A. Kučinskienė – MF dekanė
17. Doc. J. Kunčina – TVM direktorius
18. Prof. R. Lopata – TSPMI direktorius
19. Prof. J. R. Lazutka – prorektorius
20. Doc. V. Nekrošius – TF dekanas
21. Dr. A. Pikturna – prorektorius
22. Doc. B. Pociūtė – prorektorė
23. Prof. V. P. Pranulis – Strateginio planavimo komiteto pirmininkas
24. Prof. A. Raugalė – prorektorius
25. D. Skusevičius – VUSA prezidentas
26. Prof. B. Stundžia – FilF dekanas
27. Prof. E. Ulčinaitė – Studijų komiteto pirmininkė
28. Prof. J. V. Vaitkus – prorektorius
29. A. Zalanskaitė – VUSA atstovė ryšiams su visuomene
30. Prof. A. Žukauskas – MTMI direktorius

Vilniaus universiteto valdymo schema

UNIVERSITETO STRUKTŪRA

2004 m. veikė 23 kamieniniai akademiniai padaliniai, iš kurių 12 fakultetų ir du fakulteto teises turintys institutai (jų sudėtyje buvo 118 katedrų ir joms prilygintų padalinių), Medžiagotyros ir taikomųjų mokslų institutas, 8 tarpfakultetiniai studijų ir mokslo centrai (Religijos studijų centras, Lyčių studijų centras, A. Greimo studijų centras, Orientalistikos centras, Aplinkos studijų centras, Vilniaus nuotolinių studijų centras, Tarptautinis žinių ekonomikos ir žinių vadybos centras, Sveikatos ir sporto centras). 2004 m. universiteto struktūroje esančius neakademinus kamieninius padalinius (Biblioteka, Skaičiavimo centras, Karjeros centras, Kultūros centras, knygynas „Littera“, Profesinio tobulinimo centras) papildė naujai įsteigtas Saulėtekio informacinis centras, o nuo 2005 m. sausio nutarta likviduoti Profesinio tobulinimo centrą. Vilniaus universitete šiuo metu yra 5 mokslo tiriamieji institutai, 5 universitetinės ligoninės, 22 viešosios įstaigos, Šv. Jonų bažnyčia. Vilniaus universitetui priklauso svečių namai, dirbtuvės, garažai, poilsiavietės ir studentų praktikų bazės – iš viso daugiau nei 100 pastatų Vilniuje, Kaune, Neringoje, Palangoje ir kitose Lietuvos vietovėse.

KAMIENINIAI AKADEMINIAI PADALINIAI

(2005 01 01 duomenys)

Chemijos fakultetas

Dekanas prof. R. KAZLAUSKAS (tel. 233 09 87;
rolandas.kazlauskas@chf.vu.lt)

Analizinės ir aplinkos chemijos katedra (vedėjas prof. R. Kazlauskas, tel. 233 75 17;
rolandas.kazlauskas@chf.vu.lt)

Bendrosios ir neorganinės chemijos katedra (vedėjas prof. A. Kareiva, tel. 233 62 14;
aivaras.kareiva@chf.vu.lt)

Fizikinės chemijos katedra (vedėjas prof. G. Baltrūnas, tel. 213 15 72;
gintaras.baltrunas@chf.vu.lt)

Organinės chemijos katedra (vedėjas prof. S. Tumkevičius, tel. 233 07 49;
sigitas.tumkevicius@chf.vu.lt)

Polimerų chemijos katedra (vedėjas prof. R. Makuška, tel. 233 78 11;
ricardas.makuska@chf.vu.lt)

Ekonomikos fakultetas

Dekane doc. B. GALINIENĖ (tel. 236 61 22;
birute.galinienė@ef.vu.lt)

Apskaitos ir audito katedra (vedėjas prof. V. Lakis, tel. 236 61 53;
vaclovaslakis@delfi.lt);

Ekonominės informatikos katedra (vedėjas doc. Z. Brazaitis, tel. 236 61 39;
zenonas.brazaitis@ef.vu.lt)

Ekonominės politikos katedra

(vedėja doc. B. Galinienė, tel. 236 61 29;
birute.galinienė@ef.vu.lt)

Finansų katedra (vedėja doc. I. Čepienė, tel. 263 61 42;
irena.cepiene@ef.vu.lt)

Kiekybinių metodų ir modeliavimo katedra (vedėjas doc. L. Čekanavičius, tel. 236 61 41;
linas.cekanavicius@ef.vu.lt)

Marketingo katedra (vedėjas prof. V. P. Pranulis, tel. 236 61 48, vytautas.pranulis@ef.vu.lt)

Teorinės ekonomikos katedra (vedėjas prof. P. Gylys, tel. 236 61 47;
povilas.gylis@ef.vu.lt)

Vadybos katedra (vedėjas prof. A. Marčinskas, tel. 236 61 34;
albinas.marcinskas@ef.vu.lt)

Verslo katedra (vedėjas prof. V. Vengrauskas, tel. 236 61 51;
vytautas.vengrauskas@ef.vu.lt)

Filologijos fakultetas

Dekanas prof. B. STUNDŽIA (tel. 268 72 05;
bonifacas.stundzia@flf.vu.lt)

Anglų filologijos katedra (vedėja doc. I. Šeškauskienė, tel. 268 72 28;
inesa.seskauskiene@flf.vu.lt)

Baltistikos ir bendrosios kalbotyros katedra (vedėjas prof. B. Stundžia, tel. 268 72 11;
bonifacas.stundzia@flf.vu.lt)

Klasikinės filologijos katedra (vedėja prof. E. Ulčinaitė, tel. 268 72 20; klasik.fil@flf.vu.lt)

Lenkų filologijos katedra (vedėjas prof. A. Kalėda, tel. 268 72 36; bkaleda@takas.lt)

Lietuvių kalbos katedra (vedėja prof. R. Koženiausienė, tel. 268 72 12)

Lietuvių literatūros katedra (vedėjas doc. G. Viliūnas, tel. 268 72 16; giedrius.viliunas@flf.vu.lt)

Literatūros istorijos ir teorijos katedra (vedėjas prof. K. Nastopka, tel. 268 72 18 kestitis@osf.lt)

Lituanistinių studijų katedra (vedėja doc. M. Ramonienė, tel. 268 72 14; meilute.ramoniene@flf.vu.lt)

Prancūzų filologijos katedra (vedėja doc. I. Mikalkevičienė, tel. 268 72 32; pranckatedra@flf.vu.lt)

Rusų filologijos katedra (vedėjas prof. E. Kostin, tel. 268 72 24; eugenijus.kostin@flf.vu.lt)

Skandinavistikos katedra (vedėja doc. E. Sausverde, tel. 268 72 35; erika.sausverde@flf.vu.lt)

Slavų filologijos katedra (vedėjas prof. S. Temčinas, tel. 268 72 22; sergejus.temcinas@flf.vu.lt)

Vertimo studijų katedra (vedėja lektorė dr. L. Baranauskaitė, tel. 268 72 45)

Vokiečių filologijos katedra (vedėjas doc. S. Lapinskas, tel. 268 72 30; l.saulius@is.lt)

Kompiuterių centras (vedėja doc. A. Pečeliūnaitė, tel. 268 72 04; angele.peceliunaite@flf.vu.lt)

Ekonometrinės fonetikos laboratorija (mokslinis vadovas prof. A. Girdenis, tel. 268 72 41; girdenis@eunet.lt)

Filosofijos fakultetas

Dekanas doc. K. DUBNIKAS (tel. 267 52 18; kestitis.dubnikas@fsf.vu.lt)

Bendrosios psichologijos katedra (vedėja doc. L. Bulotaitė, tel. 267 52 54; laima.bulotaite@fsf.vu.lt)

Edukologijos katedra (vedėja dr. L. Duoblienė, tel. 267 52 44; lilija@centras.lt)

Filosofijos istorijos ir logikos katedra (vedėjas prof. M. P. Šaulauskas, tel. 267 52 16; mps@takas.lt)

Filosofijos katedra (vedėjas prof. M. A. Šliogeris, tel. 267 52 16; vida.kamarauskaite@fsf.vu.lt)

Klinikinės ir organizacinės psichologijos katedra (vedėja prof. D. Gailienė, tel. 267 52 54; danute.gailiene@fsf.vu.lt)

Politologijos katedra (vedėjas prof. V.B. Pšibilskis, tel. 267 52 44; vygaud@lma.lt)

Socialinio darbo katedra (vedėjas prof. A. Bagdonas, tel. 268 72 53; albinas.bagdonas@fsf.vu.lt)

Sociologijos katedra (vedėjas doc. A. Poviliūnas, tel. 267 52 24; arunas.poviliunas@fsf.vu.lt)

Sociologijos laboratorija (vedėja doc. R. Ališauskienė, tel. 212 01 04; Baltic.surveys@post.omnitel.net)

Specialiosios psichologijos laboratorija (tel. 268 72 55; albinas.bagdonas@fsf.vu.lt)

Švietimo politikos centras (tel. 267 52 67; spc@svietimas.lt)

Fizikos fakultetas

Dekanas prof. J. BANYS (tel. 236 60 01; juras.banys@ff.vu.lt)

Astronomijos observatorija (vedėjas doc. J. Sūdžius, tel. 239 87 61; jokubas.sudzius@ff.vu.lt)

Bendrosios fizikos ir spektroskopijos katedra (vedėjas prof. L. Kimtys, tel. 236 60 40; liudvikas.kimtys@ff.vu.lt)

Kietojo kūno elektronikos katedra (vedėjas prof. G. Juška, tel. 236 60 61; gytis.juska@ff.vu.lt)

Kvantinės elektronikos katedra (vedėjas prof. A.P. Piskarskas, tel. 236 60 51; algis.piskarskas@ff.vu.lt)

Puslaidininkų fizikos katedra (vedėjas prof. G. Tamulaitis, tel. 236 60 59; gintautas.tamulaitis@ff.vu.lt)

Radiofizikos katedra (vedėjas prof. V. Ivaška, tel. 236 60 81; vladas.ivaska@ff.vu.lt)

Teorinės fizikos katedra (vedėjas prof. L. Valkūnas, tel. 236 60 30; leonas.valkunas@ff.vu.lt)

Gamtos mokslų fakultetas

Dekanas prof. K. KILKUS (tel. 239 82 01; kestutis.kilkus@gf.vu.lt)

Augalų fiziologijos ir mikrobiologijos katedra (vedėjas prof. D. J. Čitavičius, tel. 239 82 50; donaldas.citavicius@gf.vu.lt)

Bendrosios geografijos katedra (vedėjas prof. P. Kavaliauskas, tel. 239 82 84; paulius.kavaliauskas@gf.vu.lt)

Biochemijos ir biofizikos katedra (vedėja prof. V. Kirvelienė, tel. 239 82 32; vida.kirveliene@gf.vu.lt)

Botanikos ir genetikos katedra (vedėjas prof. J. R. Naujalis, tel. 239 82 50; jonas.naujalis@gf.vu.lt)

Geologijos ir mineralogijos katedra (vedėjas doc. G. Motuza Matuzevičius, tel. 239 82 72; gediminas.motuza@gf.vu.lt)

Hidrogeologijos ir inžinerinės geologijos katedra (vedėjas prof. K. J. Dundulis; tel. 239 82 78; kastytis.dundulis@gf.vu.lt)

Hidrologijos ir klimatologijos katedra (vedėjas prof. A. Bukantis, tel. 239 82 93; arunas.bukantis@gf.vu.lt)

Zoologijos katedra (vedėjas prof. R. Rakauskas, tel. 239 82 64; rimantas.rakauskas@gf.vu.lt)

Kartografijos centras (vedėjas dr. A. Pilipaitis, tel. 239 82 96; albinas.pilipaitis@gf.vu.lt)

Botanikos sodas (direktorius dr. A. Skridaila, tel. 231 79 33; audrius.skridaila@gf.vu.lt)

Istorijos fakultetas

Dekanas prof. Z. BUTKUS (tel. 268 72 81; zenonas.butkus@if.vu.lt)

Archeologijos katedra (vedėjas prof. A. Luchtanas, tel. 268 72 85; violeta.vasiliauskiene@if.vu.lt)

Istorijos teorijos ir kultūros istorijos katedra (vedėjas prof. A. Bumblauskas, tel. 268 72 88; alfredas.bumblauskas@if.vu.lt)

Naujosios istorijos katedra (vedėjas doc. A. Jakubčionis, tel. 268 72 87; algirdas.jakubcionis@if.vu.lt)

Senovės ir viduramžių istorijos katedra (vedėja prof. I. Valikonytė, tel. 268 72 97; elvyra.matoniene@if.vu.lt)

Kultūrinių bendrijų studijų centras (tel. 268 72 93; statelesscultures@centras.lt)

Paminklosaugos centras (mokslinis vadovas A. Kuncevičius, tel. 268 72 51; kpa@aiva.lt)

Lietuvos statutų ir Lietuvos metrikos tyrimo grupė (tel. 268 72 96; saule.viskante@if.vu.lt)

Kauno humanitarinis fakultetas

Dekanas doc. S. A. GIRDŽIAUSKAS (tel. 42 32 22; stasys.girdzijauskas@vukhf.lt)

Filosofijos ir kultūros studijų katedra (vedėja doc. J. Černevičiūtė, tel. 42 25 23; jurate.cerneviciute@vukhf.lt)

Finansų ir apskaitos katedra (vedėja doc. G. Gipienė, tel. 42 29 26; finansai@vukhf.lt)

Germanų filologijos katedra (vedėja doc. V. Pasvenskienė, tel. 42 26 04; vytaute.pasvenskiene@vukhf.lt)

Informatikos katedra (vedėjas prof. R. Simutis, tel. 42 25 66; rimvydas.simutis@vukhf.lt)

Lietuvių filologijos katedra (vedėjas doc. A. Krasnovas, tel. 42 26 04; krasnovas@vukhf.lt)

Užsienio kalbų katedra (vedėja doc. D. Balšaitytė, tel. 42 23 44; danubals@takas.lt)

Verslo ekonomikos ir vadybos katedra (vedėja doc. Ž. Simonavičienė, tel. 42 23 44; zanetasim@centras.lt)

Sociokultūrinių tyrimų centras (nuo 2004 12 31) (direktorius prof. R. Čiegis, tel. 42 23 44; remigijus.ciegis@vukhf.lt)

Komunikacijos fakultetas

Dekanas prof. D. KAUNAS (tel. 236 61 01; domas.kaunas@kf.vu.lt)

Bibliotekininkystės ir informacijos mokslų institutas (direktorė doc. A. Glosienė, tel. 236 61 10; audra.glosiene@kf.vu.lt)

Informacijos ir komunikacijos katedra (vedėja doc. Z. O. Atkočiūnienė, tel. 236 61 18; zenona.atkociuniene@kf.vu.lt)

Knygotyros ir dokumentotyros institutas
(direktorius prof. D. Kaunas, tel. 236 61 12;
domas.kaunas@kf.vu.lt)

Žurnalistikos institutas (direktorė
doc. A. Nugaraitė, tel. 262 55 31;
audrone.nugaraitė@ij.vu.lt)

Integruotas informacijos centras
(direktorė R. Petuchovaitė, tel. 236 61 15;
ramune.petuchovaitė@kf.vu.lt)

Matematikos ir informatikos fakultetas

Dekanas prof. F. IVANAUSKAS (tel. 233 60 28;
feliksas.ivanauskas@maf.vu.lt)

Diferencialinių lygčių ir skaičiavimo matematika katedra (vedėjas doc. V. Skakauskas,
tel. 233 60 33; vladas.skakauskas@maf.vu.lt)

Ekonometrinės analizės katedra (vedėjas
prof. A. Račkauskas, tel. 233 60 22;
alfredas.rackauskas@maf.vu.lt)

Informatikos katedra (vedėjas
doc. A. Mitašiūnas, tel. 233 60 35;
antanas.mitasionas@maf.vu.lt)

Kompiuterijos katedra (vedėjas
prof. F. Ivanauskas, tel. 233 60 32;
feliksas.ivanauskas@maf.vu.lt)

Kompiuterių laboratorija (vedėjas
R. Naujikas, tel. 215 15 86;
rolandas.naujikas@maf.vu.lt)

Matematikos metodikos katedra
(vedėjas doc. E. Stankus, tel. 233 23 38;
eugenijus.stankus@maf.vu.lt)

Matematinės analizės katedra (vedėjas
prof. V. Paulauskas, tel. 233 60 31;
vygantas.paulauskas@maf.vu.lt)

Matematinės informatikos katedra (vedėjas
prof. M. Bloznelis, tel. 233 60 23;
mindaugas.bloznelis@maf.vu.lt)

Matematinės statistikos katedra (vedėjas
prof. V. Bagdonavičius, tel. 213 63 90;
algirdasbag@techas.lt)

Programų sistemų katedra (vedėjas
doc. S. Ragaišis, tel. 213 38 58;
saulius.ragaišis@maf.vu.lt)

Tikimybių teorijos ir skaičių teorijos katedra
(vedėjas prof. E. Manstavičius, tel. 233 22 28;
eugenijus.manstavicius@maf.vu.lt)

Medicinos fakultetas

Dekanė prof. Z. A. KUČINSKIENĖ
(tel. 239 87 01; zita.kucinskiene@mf.vu.lt)

Akušerijos ir ginekologijos klinika (vedėja
doc. G. Drasutienė, tel. 239 30 89;
grazina.drasutiene@mf.vu.lt)

Anatomijos, histologijos ir antropologijos katedra (vedėja doc. J. Tutkuvienė,
tel. 239 87 07; janina.tutkuviene@mf.vu.lt)

Anesteziologijos ir reanimatologijos klinika
(vedėjas prof. J. Ivaškevičius, tel. 236 20 12;
juozas.ivaskevicius@mf.vu.lt)

Ausų, nosies, gerklės ir akių ligų klinika
(vedėjas doc. R. Kašinskas, tel. 236 52 75;
romas.kasinskas@santa.lt)

*Bendrosios, plastinės chirurgijos, ortopedijos
ir traumatologijos klinika* (vedėjas
doc. M. Kocius, tel. 236 20 14;
manvilius.kocius@mf.vu.lt)

*Fiziologijos, biochemijos ir laboratorinės
medicinos katedra* (vedėja prof. Z. A. Kučins-
kienė, tel.: 239 87 01, 236 51 80;
zita.kucinskiene@mf.vu.lt)

*Gastroenterologijos, nefrologijos, urologijos
ir abdominalinės chirurgijos klinika*
(vedėjas prof. K. Strupas, tel. 236 52 30;
keatas.strupas@mf.vu.lt)

Infekcinių ligų ir mikrobiologijos klinika
(vedėjas prof. A. Ambrozaitis, tel. 272 46 57;
arvydas.ambrozaitis@elnet.lt)

Neurologijos ir neurochirurgijos klinika (ve-
dėjas prof. E. V. Barkauskas, tel. 236 20 17;
egidijus.barkauskas@mf.vu.lt)

Odontologijos institutas (direktorė
prof. I. Balčiūnienė, tel. 272 75 89;
irena.balciuniene@takas.lt)

*Patologijos, teismo medicinos ir farmakologi-
jos katedra* (vedėjas doc. R.V. Kazakevičius,
tel. 239 87 30; rimgaudas.kazakevicius@mf.vu.lt)

Psichiatrijos klinika (vedėjas
prof. A. Dembinskas, tel. 261 10 43;
algirdas.dembinskas_psichiatri@delfi.lt)

Pulmonologijos ir radiologijos klinika
(vedėjas doc. R.V. Nargėla, tel. 236 52 25;
rvnargela@takas.lt)

*Reumatologijos, gerontologijos, dermatove-
nerologijos ir reabilitacijos klinika* (vedėjas
prof. A. Venalis, tel.: 262 97 14, 262 86 36;
venalis@ktl.mii.lt)

Širdies ir kraujagyslių ligų klinika
(vedėjas prof. A. Laucevičius, tel. 236 52 00;
cardio@cardio.lt)

Vaikų ligų klinika (vedėjas prof. A. Raugalė,
tel. 234 38 71; algimantas.raugale@cr.vu.lt)

Vidaus ligų pagrindų ir slaugos katedra
(vedėja prof. D. Kalibatiene, tel. 234 42 61;
danute.kalibatiene@takas.lt)

Vidaus ligų, šeimos medicinos ir onkologijos klinika (vedėjas doc. V. Šapoka,
tel. 236 50 75; virginijus.sapoka@santa.lt)

Visuomenės sveikatos institutas
(direktorė doc. G. Šurkienė, tel. 239 87 32;
gene.surkiene@mf.vu.lt)

Žmogaus ir medicininės genetikos katedra
(vedėjas prof. V. Kučinskas, tel. 236 51 95;
vaidutis.kucinskas@santa.lt)

Mokomoji eksperimentinės chirurgijos ir patologinės fiziologijos laboratorija (vedėjas
V. Laužikas, tel. 212 40 64; mf@mf.vu.lt)

Teisės fakultetas

Dekanas doc. V. NEKROŠIUS (tel. 236 61 62;
vytautas.nekrosius@tf.vu.lt)

Baudžiamosios teisės katedra (vedėjas
doc. G. Švedas, tel. 236 61 67; G.Svedas@tic.lt)

Civilinės teisės ir proceso katedra (vedėjas
doc. V. Mizaras, tel. 236 61 70;
vytautas.mizaras@tf.vu.lt)

Darbo teisės katedra (vedėjas prof. I. Nekrošius,
tel. 236 61 71; simona.cirtautaite@tf.vu.lt)

Jean Monnet Europos Sąjungos teisės katedra (vedėja dr. S. Žalimienė,
tel. 236 61 79)

Konstitucinės ir administracinės teisės katedra (vedėjas prof. A. Marcijonas,
tel. 236 61 78; jurgita.maksimenko@tf.vu.lt)

Kriminalistikos ir baudžiamojo proceso katedra (vedėjas doc. G. Goda, tel. 236 61 73;
gigoda@lvt.lt)

Tarptautinės ir ES teisės katedra (vedėjas
doc. Z. Petrauskas, tel. 236 61 79;
zenonas.petrauksas@tf.vu.lt)

Valstybės ir teisės teorijos ir istorijos katedra (vedėjas doc. J. Galginaitis,
tel. 236 61 75; juozas.galginitis@tf.vu.lt)

Mokomoji kriminalistikos laboratorija
(vedėjas A. Gorbatkov, tel. 236 61 80;
angor@one.lt)

Informatikos teisės centras (direktorius
M. Civilka, tel.: 236 62 76, 236 61 79;
mindaugas.civilka@tf.vu.lt)

Lenkijos teisės centras (direktorė
doc. I. Michailovič, tel. 8 614 99798;
ilona.michailovic@tf.vu.lt)

Vokietijos teisės centras (direktorė J. Paužaitė,
tel. 236 61 83; vtc@tf.vu.lt)

Prancūzijos teisės centras (direktorė D. Prapestytė,
tel. 236 61 78, deimile@one.lt)

Rytų Europos teisės centras (direktorius
A. Šuminas, tel. 236 61 70)

Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institutas

Direktorius prof. R. LOPATA (tel. 251 41 30;
raimundas.lopata@tspmi.vu.lt)

Europos studijų katedra (vedėjas
prof. J. Čičinskas, tel. 251 41 42;
jonas.cicinskas@tspmi.vu.lt)

Politikos teorijos katedra (vedėjas
prof. A. Jokubaitis, tel. 251 41 40;
alvydas.jokubaitis@tspmi.vu.lt)

Tarptautinių santykių (UNESCO) katedra
(vedėjas prof. E. Nekrašas, tel. 251 41 45;
evaldas.nekrasas@tspmi.vu.lt)

Užsienio kalbų institutas

Direktorė doc. N. BRAŽENIENĖ (tel. 268 72 66;
nijole.brazeniene@uki.vu.lt)

Fizinių ir biomedicinos mokslų anglų kalbos katedra (vedėja doc. Z. Mažuolienė,
tel. 268 72 68; zmaz@takas.lt)

Humanitarinių mokslų anglų kalbos katedra
(vedėja doc. N. Bražėnienė, tel. 268 72 66;
nijole.brazeniene@uki.vu.lt)

Socialinių mokslų anglų kalbos katedra
(vedėja lektorė A. Janulienė, tel. 236 62 95;
ausra.janulienė@uki.vu.lt)

Vokiečių kalbos katedra (vedėja
doc. V. Karosienė, tel. 268 72 71;
vida.karosiene@uki.vu.lt)

Romanų kalbų katedra (vedėja doc. D. Melnikienė, tel. 268 72 75; uki@uki.vu.lt)

Kalbų mokykla (vedėja lektorė Z. D. Vasiliauskienė, 268 72 63; uki@uki.vu.lt)

Tarpfakultetiniai studijų bei mokslo centrai

A. Greimo studijų centras (vedėja doc. D. Satkauskaitė, 268 71 61; dalias@liti.lt)

Aplinkos studijų centras (vedėjas doc. S. Sinkevičius, tel. 239 82 99; stasys.sinkevicius@asc.vu.lt)

Lyčių studijų centras (vedėja doc. D. Marcinkevičienė, tel. 268 71 63; dalia.marcinkeviciene@cr.vu.lt)

Orientalistikos centras (vedėjas doc. A. Beinorius, tel. 268 72 56; ananda@takas.lt)

Religijos studijų ir tyrimų centras (vedėja doc. R. Šerpytytė, tel. 268 71 62; rita.serpytyte@rstc.vu.lt)

Sveikatos ir sporto centras (vedėjas prof. J. Jankauskas, tel. 269 88 56; jonas.jankauskas@ssc.vu.lt)

Tarptautinis žinių ekonomikos ir žinių vadybos centras (vedėjas prof. R. Gudauskas, tel. 236 61 06; renaldas.gudauskas@tzc.vu.lt)

Vilniaus nuotolinių studijų centras (vedėjas doc. P. Abarius, tel. 236 62 82; povilas.abarius@kf.vu.lt)

Medžiagotyros ir taikomųjų mokslų institutas

Direktorius prof. A. Žukauskas, tel. 236 60 59; arturas.zukauskas@ff.vu.lt

NEAKADEMINIAI KAMIENINIAI PADALINIAI

Biblioteka

Direktorė B. BUTKEVIČIENĖ, tel. 268 71 01; birute.butkeviciene@mb.vu.lt

Skaičiavimo centras

Direktorius A. MALICKAS, tel. 236 62 01; algimantas.malickas@sc.vu.lt

Knygynas „Littera“

Vedėja R. KATKAUSKIENĖ, 268 72 58; regina.katkauskiene@cr.vu.lt

Karjeros centras

Direktorė dr. J. VAIČIŪNAITĖ, tel. 236 62 98; jolanta.vaiciunaite@karjera.vu.lt

Kultūros centras

Vedėjas doc. S. SUNELAITIS, tel. 2391638; sigitas.sunelaitis@cr.vu.lt

Saulėtekio informacijos centras

Direktorė J. SUDAVIČIENĖ, tel. 2366290; jolita.sudaviciene@mb.vu.lt

Profesinio tobulinimo centras

(iki 2005-01-17)

Vedėjas doc. F. VAITIEKŪNAS, tel. 236 61 91

Mokslo institutai

Ekologijos institutas (direktorius prof. M. Žalakevičius, tel. 272 92 57; mza@ekoi.lt)

Eksperimentinės ir klinikinės medicinos institutas (direktorius prof. A. Venalis, tel. 262 86 36; venalis@ktl.mii.lt)

Imunologijos institutas (direktorius prof. V. Tamošiūnas, tel. 246 92 31; imi@imi.lt)

Onkologijos institutas (direktorius prof. K. P. Valuckas, tel. 278 67 00; administracija@loc.lt)

Teorinės fizikos ir astronomijos institutas (direktorė habil. dr. G. Tautvaišienė, tel. 262 09 47; atom@itpa.lt)

Viešosios įstaigos

Europos integracijos studijų centras

Kultūros paveldo akademija

Nacionalinės plėtros institutas

Rytų Europos žydų kultūros ir istorijos tyrimų centras

„Saulėtekio slėnis“

Strateginių studijų centras

Studijų užsienyje informacijos centras

Ukrainos institutas	VU Regioninių projektų valdymo centras
Verslo mokymo metodinis konsultacinis centras	VU Tarptautinio verslo mokykla
Vilniaus verslo konsultacinis centras	VU Teisės klinika
Visorių informacinių technologijų parkas „VU būstas“	VU Vaikų ligoninė
VU leidykla	VU Verslo informacijos ir konsultacijų centras
VU ligoninė „Santariškių klinikos“	Vilniaus mokslinis parkas (ruošiamasi pradėti likvidavimo procedūras)
VU ligoninė „Žalgirio klinika“	VU mokslinė inovacinė firma „Vytis“ (ruošiamasi pradėti likvidavimo procedūras)

JUBILIEJINIAI VILNIAUS UNIVERSITETO METAI

2004-ieji Vilniaus universitetui buvo ypatingi: Universitetas šventė garbingą 425-erių metų sukaktį. Šiam jubiliejui paminėti buvo sutelktos administracijos ir fakultetų darbuotojų pastangos. Lietuvos Respublikos Vyriausybė buvo sudariusi darbo grupę, kuri parengė pagrindinių jubiliejinių renginių programą, skyrė lėšų daliai leidinių išleisti, tarptautinei jubiliejinei konferencijai organizuoti, kai kuriems ūkio, remonto darbams.

Jubiliejaus proga Universitetas atsinaujino, surengta daugybė iškilmingų renginių, parodų, mokslinių konferencijų, studentų švenčių. Išleista solidžių leidinių.

Metų pradžioje Lietuvos bankas išleido Universiteto jubiliejui skirtą sidabrinę 50 litų monetą, o Lietuvos paštas – pašto ženklą.

Renginiai. Universiteto jubiliejaus proga buvo surengta 12 respublikinių ir 21 tarptautinė konferencija. Vienas reikšmingiausių jubiliejinių renginių – rugsėjo 17 d. vykusį tarptautinę konferenciją „Vilniaus universitetas Europoje: praeitis, dabartis, ateitis“. Konferencijoje pranešimus skaitė ne tik žymūs Lietuvos istorikai ir Vilniaus universiteto mokslininkai (prof. E. Gudavičius, prof. A. Bumblauskas, prof. E. Ulčinitė, prof. J. Vaitkus), bet ir Lenkijos, Rusijos, Vokietijos mokslo institucijų bei Vidurio Europos universiteto atstovai. Jubiliejui skirtas tarptautines mokslines konferencijas, sutraukusias ne tik Lietuvos, bet ir gausų užsienio mokslininkų būrį, organizavo Universiteto fizikai, psichologai, filologai, daugelio kitų sričių mokslininkai ir studentai. Verta paminėti bent keletą jubiliejui skirtų tarptautinių konferencijų: tarptautinė ekonometrijos mokykla-seminaras „Diskretaus pasirinkimo modeliai“, tarptautinė konferencija „Pirmasis Lietuvos statusas ir epocha“, „Struktūra ir spektroskopija“, „Vidurio ir Rytų Europos ekonomikos plėtros katalizatoriai ir kliuviniai“.

Vienas iš svarbiausių Universiteto jubiliejinių renginių buvo iškilminga ceremonija GRATULAMUR, vykusį rugsėjo 17 dieną Šv. Jonų bažnyčioje. Jos metu Universiteto rektoriui akad. B. Juodkai įteiktas skeptras – valdžios simbolis. Ši regalija minima nuo XVII a. pradžios, tik istorijos verpetuose pradingo, o jubiliejaus proga pagaminta skeptro kopija.

Jubiliejinių renginių įkarštyje Vilniaus universitetas pasirašė su Torūnės universitetu bendradarbiavimo sutartį. Ja abi aukštosios mokyklos įsipareigojo stiprinti Lietuvos ir Lenkijos istorikų užmegztus ryšius. Šiandien Universitetas turi pasirašęs apie 70 tarptautinių sutarčių.

Rugsėjo 16 dieną Lietuvos dailės muziejuje buvo atidaryta paroda „Senasis Vilniaus universitetas: mokslo ir meno vertybės“. Visuomenė išvydo iki šiol neeksponuotus Universiteto steigimo dokumentus, brangiausias knygas ir meno kūrinius. Paroda apėmė 1579–1832 metų Vilniaus universiteto – Jėzuitų akademijos, Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės vyriausiosios mokyklos ir Imperatoriškojo universiteto – gyvavimo laikotarpį. Paroda sulaukė nemažo visuomenės dėmesio.

Švenčiant jubiliejų, Vilniaus gatvėmis žygiavo spalvinga ir triukšminga studentų eiseną. Vilniečiai ir miesto svečiai stebėjosi studentų išradingumu – eisenoje buvo matyti ir Platonas, ir Temidė, ir matematikų Katinas Micius, riedėjo ir limuzinai, ir karios. Studentai Vingio parke parodė fantastinę roko operetę „Neformatas“. Profesionalumu ji nustebino ne vieną meno žinovą ir įrodė, jog Universiteto studentai geba ne tik rimtus mokslus krimsti, bet ir pasaulinio lygio meną kurti. Šią operetę ketinama parodyti ir užsienyje.

Sporto ir meno šventėje studentai ir jų vadovai įrodė, jog sportas nėra vien kūno lavinimas, tai ir švietimo dalis. Geriausi Universiteto sportininkai garsina savo Alma Mater pasaulyje aukštais pasiekimais.

Leidiniai. Buvo sudaryta jubiliejinių leidinių komisija, kuri rūpinosi vertingų dokumentinių šaltinių ir Vilniaus universiteto mokslo bei mokymo paminklų, tyrinėjimų, plačiai visuomenei skirtos literatūros publikavimu. Išleista vienuolika vertingų naujų serijos „Fontes Historiae Universitatis Vilmensis“ knygų. Knygoje „Academia et Universitas Vilmensis“ surinkti ir pateikti Vilniaus universiteto steigimo dokumentai. Su Torūnės universitetu išleistas albumas „Vilniaus universitetas fotografijose“ – tai Universiteto istorija, pasakota nuotraukų kalba, nepaprasta savo vaizdais ir idėjomis. Visos šios serijos knygos turi išliekamąją vertę.

Su Universiteto 425-ųjų metinių ženklų išleisti 26 mokomieji, moksliniai ir informaciniai leidiniai. Iš jų vertėtų paminėti bent keletą: žymaus senojo VU profesoriaus A. Sniadeckio „Chemijos pradmenis“, G. Drąsutienės ir A. Venckausko „Vilniaus universiteto akušerijos katedrai – 200 metų“ ir kitas.

Išleista glausta Vilniaus universiteto istorija lietuvių ir anglų kalbomis, naujas reprezentacinis informacinis leidinys lietuvių ir anglų kalbomis, informacinis visų jubiliejinių renginių lankstinys, kuris buvo platinamas žiniasklaidai, švietimo ir mokslo įstaigose, renginių metu. Parengtas Universiteto jubiliejinis plakatas, jubiliejui skirtus leidinius pristatantis leidinys.

Stengiantis geriau patenkinti vis gausiau VU senuosius rūmus lankančių turistų poreikius, buvo išleisti spalvoti informaciniai bukletai apie Universiteto rūmų ansamblį šešiomis kalbomis ir knygelė turistams lietuvių ir anglų kalba. Bukletų leidimą parėmė Turizmo departamentas, o knygelės – Vilniaus turizmo informacijos centras.

Jubiliejui skirtas ir pirmasis VU mokslo populiarinimo žurnalo „Spectrum“ numeris, kuriame nemaža vietos skiriama Universiteto istorijai, fakultetų vykdomiems moksliniams tyrimams, restauravimo darbams.

Remontas ir restauravimas. Jubiliejiniiais metais Universiteto bendruomenė padėjo daug pastangų siekdama, kad šventę mūsų garbingoji Alma Mater pasitiktų pasipuošusi, išgražėjusi, galėtų didžiuotis suremontuotomis auditorijomis, restauruotais senaisiais pastatais, mokslo ir studijų laimėjimais, naujais projektais ir meno kūriniais.

Vienas didžiausių VU investicinių projektų – Universiteto g. 9 įsikūrusio Filosofijos fakulteto pastato rekonstrukcija. Šis investicinis projektas buvo pradėtas dar 1999 metais. Pastato rekonstrukcijos sąmatinė vertė – 12,5 mln. litų. Vyriausybė 2004 metais skyrė 6,3 mln. litų, už kuriuos pagaliau buvo įmanoma užbaigti darbus. Studentai ir dėstytojai į naujus, puikiai įrengtus rūmus persikėlė 2005 metų vasarį. Restauruotos puošnios XIX a. lubų freskos, kuriomis galės gėrėtis fakulteto dėstytojai ir studentai. Už Vilniaus miesto lėšas šalia pastato atnaujintas šaligatvis.

Tarsi iš naujo atgimė M. Daukšos kiemelis, kuriame įsikūręs Istorijos fakultetas. Kiemelio rekonstrukcija kainavo apie 300 tūkst. litų – tai bendras VU ir Kultūros vertybių ir apsaugos departamento projektas. Perdengti stogai, atnaujintas fasadas, sutvarkytas arkinis įėjimas į kiemelį. M. Daukšos kiemelyje stovintys XVIII a. pastatai paskutinį kartą buvo renovuoti 1979 metais, kai Universitetas šventė 400 metų jubiliejų. Tačiau tada buvo atliktas tik kosmetinis remontas.

Centriniuose rūmuose pradėtas Teatro salės remontas pakrypo netikėta linkme. Statybininkai po storu dažų sluoksniu už scenos bei lubose esančiame kupole rado senosios puošybos elementų. Teigiama, jog tai XVIII a. freskos, menančios jėzuitų teatro laikus. Nuspręsta jas restauruoti. Vyriausybė iš rezervo fondo skyrė 100 tūkst. litų. Teatro salėje restauruotos kolonos, balkonai, perdažytos sienos, pakeisti langai, atnaujintas parketas. Salė paskutinį kartą kapitaliai remonuota prieš 25 metus.

VU svečiai nuo šiol galės aplankyti garsių profesorių bareljefų galeriją, atidengtą koridoriuje prie Mažosios aulos. Skulptoriaus J. Jagėlos vario kaliniai skatins pasidomėti garsių mokslininkų asmenybėmis ir jų moksliniais laimėjimais, pratęs Universiteto meno kūrinių galeriją.

Jubiliejiniais metais įgyvendinta nemaža kitų sumanymų. Į rekonstruotas modernias patalpas persikėlė Tarptautinio verslo mokykla. Visu pajėgumu pradėjo funkcionuoti naujai įsteigtas Tarptautinis žinių ekonomikos ir žinių vadybos centras, savo veiklą plečia Karjeros centras, duris atvėrė modernus Saulėtekio informacinis centras. Vilniaus universitetas yra VŠĮ „Saulėtekio slėnis“ ir VŠĮ „Visorių informacinių technologijų parkas“ steigėjas. Pagrindiniai ateities planai siejami su žinių ekonomikos branduolio Saulėtekio alėjoje plėtra, perspektyvių technologijų kūrimu.

Jubiliejiniais metais atnaujinta Senato salė, nupirkti nauji baldai, suremontuoti centrinių rūmų koridoriai, daug kur pakeisti langai. Remontas vyko ir Bibliotekoje, Chemijos fakultete, Gamtos fakultete.

Už nuopelnus kuriant Vilniaus įvaizdį miesto savivaldybė apdovanojo mūsų Alma Mater šv. Kristoforo statulėlę.

Mecenatai, rėmėjai. Jubiliejinės ceremonijos metu pagerbti Universitetui nusipelnę žmonės. Senato nutarimu už Vilniaus universiteto misijos suvokimą ir jos palaikymą, už svarią materialinę paramą mūsų Alma Mater Universiteto mecenatų vardai suteikti Audronei ir Juliiui Niedvarams bei Bronei ir Gedvydai Vainauskams. Mecenatų dėka pavyko įgyvendinti dar nuo 400 metų jubiliejaus brandintą profesorių bareljefų galerijos idėją, kitus projektus.

Sidabrinės senojo Vilniaus universiteto rektoriaus skeptro kopijos gamybą finansavo akcinė bendrovė „Vilniaus Vingis“, kurios vadovas V. Šleinota – Tarybos narys.

Universiteto jubiliejaus proga farmacijos bendrovė „Berlin-Chemie“ apmokėjo XX a. trečiojo dešimtmečio Stepono Batoro universiteto laikų Senato stalo ir 16 kėdžių restauravimą Lietuvos dailės muziejaus Prano Gudyno restauravimo centre.

Universiteto bendruomenė dėkinga Lietuvos dailės muziejaus direktoriui R. Budriui už unikalios parodos surengimą, už galimybę eksponuoti Universiteto rektorių ir profesorių portretus bei jų kopijas Baltojoje salėje, kitose Universiteto patalpose.

Profesorių galerijos prie Mažosios aulos įrengimą rėmė draudimo bendrovė „PZU Lietuva“, albumo „VU fotografijose“ išleidimą iš dalies finansavo UAB „Arvi“ įmonių grupė. Akcinė bendrovė „Achema“ padėjo įsigyti Stepono Batoro universiteto rektoriaus A. Parčevskio portretą. AB „Dvarčionių keramika“ suteikė didelę nuolaidą įrengiant naujas Filosofijos fakulteto patalpas.

UAB „SICOR Biotech“ padėjo atnaujinti Gamtos mokslų fakulteto Biochemijos mokomosios laboratorijos įrangą.

Senato salės, Filologijos fakulteto Slavų filologijos skaityklos, Adomo Mickevičiaus muziejaus remontas atliktas rėmėjų lėšomis.

Studentų šventinius renginius, roko operetės pastatymą rėmė AB Vilniaus bankas, AB Lietuvos telekomas, Vilniaus miesto savivaldybė. Jubiliejinis renginys parėmė ir AB „Alita“. Vilniaus universiteto bendruomenei mecenatai ir rėmėjai, kurių daugelis yra Universiteto auklėtiniai, teikia didžiulę materialinę paramą, neretai tik jų dėka pavyksta įgyvendinti unikalūs projektus, surinkti lėšas, reikalingas remontui ir restauravimui. Mecenatai ir rėmėjai tampa tikrais akademinės bendruomenės nariais, aktyviai dalyvaujantys visuose svarbiausiuose Universiteto įvykiuose bei renginiuose.

EUROPOS UNIVERSITETŲ ASOCIACIJOS TARPTAUTINĖS EKSPERTIZĖS REZULTATAI

Vilniaus universitetas yra pirmasis Lietuvos universitetas, pradėjęs dalyvauti Europos universitetų asociacijos institucinio vertinimo programoje.

Tarptautinę ekspertizę sudarė keturi etapai: savianalizės ataskaitos parengimas, diskusijos su ekspertais, papildomos informacijos parengimas ekspertams, ekspertų vertinimo ataskaitos.

Savianalizė aprėpė šias pagrindines veiklos sritis:

- valdymas ir sprendimų priėmimo sistema,
- administravimas,
- personalo vadyba,
- finansų valdymas,
- infrastruktūra ir turto valdymas,
- mokslo valdymas ir mokslinės veiklos kokybės užtikrinimas,
- studijų programų kokybės užtikrinimas,
- studijų proceso kokybės užtikrinimas,
- paslaugų studentams kokybės užtikrinimas,
- informacinių technologijų naudojimas valdymui, administravimui, studijų ir mokslo organizavimui,
- ryšiai su socialiniais partneriais,
- tarptautinis bendradarbiavimas.

Išvardytų veiklos sričių savianalizei atlikti buvo sudaryta dešimt darbo grupių. Savianalizės etapuose aktyviai dalyvavo visi Universiteto akademiniai ir neakademinei padaliniai bei Studentų atstovybės deleguoti studentai. Pagrindinis savianalizės rezultatas – atlikta stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė ir išryškintos pagrindinių Universiteto veiklos sričių problemos. Šis rezultatas sukūrė pagrindą įdiegti naujus strateginio planavimo principus. Universiteto savianalizės ataskaitą teigiamai įvertino Europos universitetų asociacijos ekspertai.

Europos universitetų asociacijos ekspertų grupę sudarė:

- prof. Jarmo Visakorpi, buvęs rektorius, Tampere universitetas, Suomija (pirmininkas),
- prof. Regis Ritz, buvęs rektorius, Bordeaux universitetas, Prancūzija,
- prof. Oktem Vardar, buvęs prorektorius, Stambulo Bogazici universitetas, Turkijos aukštojo mokslo tarybos narys,
- prof. Don McQuillan, vyriausiasis valdytojas, Airijos universitetų kokybės valdyba (sekretorius).

Ekspertai susitiko su Universiteto rektoriumi, prorektoriais, dekanais ir katedrų vedėjais, administratoriais, Senato, Tarybos, Studentų atstovybės atstovais, daugelio fakultetų darbuotojais ir studentais, aptarnaujančių padalinių atstovais, Universiteto socialiniais partneriais, Švietimo ir mokslo ministerijos ir Studijų kokybės vertinimo centro darbuotojais. Jie lankėsi šešiuose fakultetuose ir institutuose. Daugiausia dėmesio jie skyrė šioms temoms:

- Autonomija;
- Organizacija ir valdymas;
- Ištekliai;
- Mokslo vadyba;
- Vertinimo ir kokybės procesas;
- Gebėjimas keistis.

Europos universitetų asociacijos ekspertų ataskaita apibendrinama pastabomis, išvadamis ir rekomendacijomis.

Ekspertų nuomone, Universitetas buvo gerai pasiruošęs vertinimui, jo darbuotojai ir studentai informuoti apie vertinimą ir aktyviai dalyvavo rengiant savianalizę. Savianalizės ataskaitoje pateikti aiškūs teiginiai apie Universiteto misiją ir viziją, kurios grindžia-

mos naujausia Lietuvos Respublikos aukštojo mokslo įstatymo redakcija. Vertinimo grupė laiko šiuos teiginius rimtu pagrindu strateginiam planavimui bei tolesnei Universiteto raidai. Teiginiai yra tinkami Universitetui ir nurodo jo požiūrį į švietimą, pareigas visuomenei, ryšius su vietos bendruomene ir platesniu pasauliu.

Universiteto autonomijos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų klausimas buvo iškeltas Universiteto pateiktoje savianalizės ataskaitoje, ir vertinimo grupė šį svarbų klausimą aptarė Europos kontekste, pabrėždama poreikį rasti pusiausvyrą tarp Universiteto pareigų visuomenei ir valdžios kišimosi į jo pagrindinę akademinę veiklą. Ekspertų nuomone, nors ir esama suvaržymų, Universitetas turi tam tikrą autonomiją, kaip ir daugelis Vakarų Europos studijų institucijų. Tačiau nėra pasiekta pusiausvyros tarp valstybės kišimosi į Universiteto veiklą ir Universiteto atsiskaitomumo visuomenei. Vertinimo grupė pažymėjo, kad aukštojo mokslo politika Lietuvoje yra neaiški ir tai sukuria tam tikrų sunkumų Vilniaus universitetui. Reikia kuo greičiau spręsti tris nacionalinius klausimus, susijusius su dideliu aukštojo mokslo įstaigų skaičiumi, mokslo institutų ateities statusu ir santykiais tarp verslo ir aukštojo mokslo.

Universitetui kaip institucijai reikia visa apimančio strateginio plano, kuris aprašytų jo misijos ir vizijos teiginius, bei kiekvienos katedros ir fakulteto strateginių planų. Šie planai turi būti nuoseklūs ir tarpusavyje susiję. Svarbūs planavimo elementai yra tikslų prioritetų suformulavimas, pagrindinių įgyvendinančių asmenų paskyrimas ir konkrečių rezultatų pasiekimo laiko grafikas. Procesas bus sėkmingas, jei visais etapais bus užtikrintas bendradarbiavimas, pasitikėjimas ir visišką skaidrumą.

Didelis Senato ir Senato komisijos narių skaičius aiškiai rodo Universiteto norą kolegialiai atstovauti visiems padaliniais ir partneriams, bet vertinimo grupė abejoja, ar tai padeda efektyviai ir veiksmingai valdyti Universitetą, ypač dabar, kai vyksta spartūs pokyčiai. Vertinimo grupė sveikina diskusijas dėl kai kurių fakultetų ir katedrų sujungimo, kadangi tai padėtų nuosekliau planuoti, stiprinti Universiteto infrastruktūrą, bendradarbiauti skatinant tarpdalykines ir daugiadalykines studijas ir mokslinį darbą.

Ekspertų išvadose sakoma, kad Vakarų Europos universitetuose seniai pastebima tendencija perduoti atsakomybę už finansų valdymą decentralizuotam lygmeniui, t. y. fakultetams, katedroms ir institutams. Tokiam decentralizavimui būtinos tam tikros sąlygos:

- Grandys, kurioms perduodama tokia finansų valdymo atsakomybė, turi būti tokio dydžio, kad turėtų realias galimybes priimti reikšmingus strateginius sprendimus;
- Grandys turi turėti biudžetinę laisvę naudoti išteklius, įskaitant atlyginimų fondą.

Ekspertai pabrėžė, kad ir kokie pokyčiai vyktų Lietuvoje, svarbu stiprinti bendrąją universitetų autonomiją bendradarbiaujant su valdžia ir plačiąja visuomene.

Vertinimo grupė pasiūlė Universitete sukurti tvirtą kokybės užtikrinimo sistemą, pagrįstą švietimo ministrų Berlyno komunikatu ir Europos universitetų asociacijos Graco deklaracija. Tai labai svarbu integruojantis į besikuriančią Europos aukštojo mokslo erdvę. Išorės kokybės vertinimo procedūros turi institucinio audito būdu įvertinti, ar veiksmingai atliekama vidaus stebėseną.

Šis ekspertų siūlymas remiasi išvada, kad šiuo metu nėra sistemingų pastangų išgirsti studentų nuomonę pasitelkiant įvairias anketas, o jeigu jos ir naudojamos, dėstytojas retai pateikia studentams grįžtamąjį ryšį. Todėl studentai mano, kad jiems nelengva būti išklausytiems. Universitetui siūloma sekti daugelio modernių universitetų pavyzdžiu ir pereiti nuo dėstyto prie mokymosi sistemos, kuo greičiau užmezgant prasmingą studentų ir dėstytojų dialogą. Tai turėtų būti Universiteto pokyčių strategijos prioritetas, į kurių reikėtų įtraukti visus fakultetus ir katedras. Tinkamas dėstytojų ir studentų skaičiaus santykis turėtų tam padėti. Naujasis dėmesys mokymuisi pabrėš būtinybę darbuotojams teikti žinių apie pažangias metodikas, modernius komunikacijos metodus ir abiem šalims naudingą bendravimą su studentais. Tam būtinas struktūrinis požiūris ir gera organizacija, tad Universitetas yra skatinamas įkurti specialų skyrį, kuris atsakytų už darbuotojų profesinį tobulinimą ir mokymą, padėtų įgyti žinių apie naujus ir eksperimentinius dėstyto bei mokymosi būdus.

Tarptautiniai ekspertai pripažino, kad Universitete studijuoja daug pačių talentingiausių vidurinių mokyklų abiturientų. Studentų motyvacija jiems neteko suabejoti susitikus su studentais abiejų apsilankymų metu. „Mus sužavėjo studentų energingumas, noras studijuoti ir puikios anglų kalbos žinios“.

Ekspertų išvadose apie studijų programas pažymima, kad studijų programas reglamentuoja įstatymai ir šis reglamentavimas yra gana griežtas, smulkmeniškasis, neatsižvelgiama į Universiteto dvasią, studijų kryptių skirtumus, ribojama Universiteto valia, neleidžiama pasireikšti jo savitumui. Ši sistema labai biurokратиška ir turi aiškių trūkumų: ji yra nepaslanki ir pažeidžia Universiteto autonomijos principą, tokia tvarka neleidžia lanksčiai ir greitai reaguoti į dinamiškus socialinius, ekonominius ir mokslinius techninius pokyčius.

Ekspertai rekomendavo įkurti komitetą, kuris stebėtų sistemingą mokymo planų plėtrą, į jį įtraukti dėstytojus, studentus ir darbdavius. Jų nuomone, veiksmingai panaudojus modulių sudarymo sistemą atsirastų galimybių kurti naujas tarpdalykines ir daugiadalykines programas, įvertinti dabartines programas.

Ataskaitoje pateikiami komentarai apie mokslą apskritai ir apie mokslo vadybą konkrečiai. Joje pabrėžiama, kad Vilniaus universitetas yra vienas svarbiausių Lietuvos mokslinės veiklos kūrėjų, kad informacija apie mokslinės veiklos rezultatus rodo Universiteto pirmavimą šalyje.

Šioje ekspertų ataskaitos dalyje yra nurodomi ir Universiteto laimėjimai, ir problemos. Ekspertų nuomone, Universiteto veikla technologijos mokslų srityje yra silpnoka, nors dalyvavimas įvairiuose tarptautiniuose projektuose rodo tokio mokslo potencialą Vilniaus universitete. Nuolat daugėja ne tik medicinos, bet ir humanitarinių bei socialinių mokslų disertacijų. Disertaciją apsigynusių skaičius – 70–80% – yra labai neblogas ir tarptautiniu mastu. Ekspertai yra tos nuomonės, kad habilitacija trukdo mokslinei ir pedagoginei plėtrai, todėl ir rekomenduoja, kad daktaro laipsnis būtų aukščiausias mokslinis laipsnis, kaip yra daugelyje kitų šalių. Vertinimo grupė teigė, kad Universitete dirbantys mokslo darbuotojai yra svarbus išteklius, kurį reikia strategiškai panaudoti kuriant Universiteto mokslinio darbo programą. Ataskaitoje pabrėžiamas lėšų mokslinei veiklai trūkumas, išskiriama kita svarbi spėjama problema – senstantis pedagoginis ir mokslinis personalas (daugiau nei 90% profesorių ir 60% docentų yra vyresni nei 50 metų). Ekspertai yra palyginti kategoriški dėl penkių mokslo institutų, kurie yra integruoti į Universiteto sistemą, bet tebėra visiškai savarankiški. Vertinimo grupė rekomenduoja visiškai sujungti juos su Universitetu ir įtraukti į Universiteto mokslo strategiją. Ekspertų ataskaitos mokslo ir mokslo vadybos skyrius užbaigiamas siūlymais ir rekomendacijomis mokslo plėtros ir vadybos strategijos klausimais, apimančiais mokslo vadybą, darbuotojus, jų pareigas ir santykius su pramone.

Pabaigoje pažymima, kad tarptautinės veiklos svarba ir kokybė Vilniaus universitete yra puikiai suvokiamos, tačiau šiai veiklai trukdo aiškios Universiteto tarptautinės politikos trūkumas. Siūlomi tam tikri veiksmai, padėsiantys tarptautiniams santykiams užimti deramą vietą Universitete.

Galima sutikti arba nesutikti su tarptautinių ekspertų pastabomis ir vertinimais, priimti arba nepriimti jų rekomendacijas. Tačiau reikia pripažinti, kad šie vertinimai ir rekomendacijos yra kolegiški ir profesionalūs, todėl yra vertingi ir gali sutelkti Universitetą svarbiems darbams. Vertėtų pacituoti pačių ekspertų ataskaitos baigiamuosius žodžius: „Buvo labai malonu lankytis Vilniuje ir diskutuoti apie Universiteto ateitį su studentais ir darbuotojais. Šiais didelių aukštojo mokslo pokyčių laikais Vilniaus universitetas nusipelnė pagyrų už drąsą ir gebėjimus atliepti ateities iššūkius ir pasinaudoti galimybėmis. Visų susitikimų metu jautėme ryžtą padėti Universitetui pasiekti svarbią vietą tarptautinėje arenoje. Skatiname Vilniaus universitetą ir toliau pirmauti tarp Lietuvos aukštųjų mokyklų įgyvendinant pokyčius. Esame įsitikinę, kad Universitetas turi visas galimybes būti tokiu lyderiu. Tikimės, kad pravers mūsų komentarai ir pasiūlymai, linkime kuo geriausios kloties tolesniu Universiteto raidos etapu“.

PIRMIEJI EUROPOS SAJUNGOS STRUKTŪRINIŲ FONDŲ REZULTATAI

Lietuvai įstojus į Europos Sąjungą, atsivėrė galimybės teikti paraiškas Struktūrinių fondų paramai.

2004 metais buvo paskelbti kvietimai teikti dvejopas paraiškas – preliminarias ir galutines. Kai kurios tarpinės institucijos – institucijos, atsakingos už joms priskirtą Bendrojo programavimo dokumento (BPD) priemonių ES struktūrinių fondų ir bendrojo finansavimo lėšų planavimą, priemonių įgyvendinimą ir priežiūrą (Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija, Informacinės visuomenės plėtros komitetas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės), pirmiausia paskelbė kvietimus teikti preliminarias paraiškas, o vėliau – ir kvietimus teikti galutines paraiškas.

Universiteto padaliniai pateikė 56 preliminarias paraiškas. Iš viso Lietuvos švietimo, profesinio mokymo, mokslo, studijų įstaigos ir kitos organizacijos, turinčios teisę dalyvauti šiuose preliminariuose konkursuose, pagal nurodytas priemones pateikė apie 1200 paraiškų.

Preliminarių paraiškų įvertinimas leido padaryti išvadas dėl projektinių siūlymų tinkamumo gauti Struktūrinių fondų paramą, išsiaiškinti tipines projektų klaidas. Iš 56 Universiteto pateiktų preliminarių paraiškų 13 projektinių pasiūlymų buvo pripažinti netinkamais finansuoti iš Struktūrinių fondų lėšų. Iš 43 Universiteto pateiktų preliminarių paraiškų, kurios buvo įvertintos kaip teiktinos pagrindiniams konkursams, beveik pusės jų projektinių siūlymą rekomenduojama patobulinti iš esmės. Šis Universiteto preliminarių paraiškų įvertinimas atitinka bendrą visų Lietuvos preliminarių paraiškų įvertinimą.

Universiteto vardu galutiniams konkursams buvo pateikta 13 paraiškų pagal penkias BPD priemones:

- 1.5 priemonė:** „Darbo rinkos, švietimo, profesinio rengimo, mokslo ir studijų, socialinių paslaugų infrastruktūros plėtra (papildanti Europos socialinio fondo priemones)“;
- 2.3 priemonė:** „Socialinės atskirties prevencija ir socialinė integracija“;
- 2.4 priemonė:** „Mokymosi visą gyvenimą sąlygų plėtra“;
- 2.5 priemonė:** „Intelektualiųjų išteklių kokybės gerinimas mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje“;
- 3.3 priemonė:** „Informacinių technologijų paslaugų ir infrastruktūros plėtra“.

Projektus inicijavo ir pateikė paraiškas šie padaliniai: Chemijos, Filosofijos, Fizikos, Gamtos mokslų, Kauno humanitarinis, Matematikos ir informatikos, Medicinos fakultetai, Medžiagotyros ir taikomųjų mokslų institutas, Biblioteka ir Karjeros centras. Laikas, skirtas projektinių siūlymų rengimui, sutapo su vasaros atostogomis ir pirmuoju naujųjų mokslo metų mėnesiu. Išimtį sudarė švietimo ir mokslo ministro įsakymais nustatyti remiami projektai ir jų vykdytojai, kuriems lėšos ne konkurso būdu buvo paskirtos gegužės pabaigoje, šiems projektams suteikiant valstybinės svarbos statusą.

Yra paskelbti konkursų, kuriuose dalyvavo vienuolika Universiteto projektų, rezultatai. Parama yra skiriama aštuoniems projektams:

1. OPTOMOS: Optoelektronikos technologijų plėtra mokslui ir studijoms. Paskirta paramos suma 35 000 Lt (koordinadorius – MTMI direktorius prof. Artūras Žukauskas).
2. Vilniaus universiteto Matematikos ir informatikos fakulteto tyrimų ir studijų bazės plėtra. Paskirta paramos suma 34 000 Lt (koordinadorius – Matematikos ir informatikos fakulteto prodekanas doc. Edmundas Gaigalas).
3. VU bibliotekos nenaudojamų patalpų rekonstrukcijos investicinis projektas. Paskirta paramos suma 30 000 Lt (koordinadorė – Bibliotekos direktorė Birutė Butkevičienė).
4. Bazinės įrangos atnaujinimas ir eksperimentinių įgūdžių lavinimo virtualiosios erdvės sukūrimas prioritetinių mokslo kryptių specialistams rengti. Paskirta paramos suma 50 000 Lt (koordinadorius – Fizikos fakulteto dekanas prof. Juras Banys).

5. Nanotechnologijų ir medžiagotyros centro („Nanotechnas“) techninės dokumentacijos rengimo projektas. Paskirta paramos suma 40 000 Lt (koordinatorius – prof. Arūnas Ramanavičius, Chemijos fakulteto Aplinkos ir analizinės chemijos katedra).

6. Programų sistemų magistrantūros įsteigimas. Paskirta paramos suma 1 528 145 Lt (projekto koordinatorius – Matematikos ir informatikos fakulteto Informatikos katedros vedėjas doc. Antanas Mitašiūnas).

7. Biofizika: biofizikos magistrinių ir doktorantūros studijų programų modernizavimas. Paskirta paramos suma 2 261 084 Lt (projekto koordinatorius – Gamtos mokslų fakulteto prodekanas doc. Osvaldas Rukšėnas).

8. Neįgalaus asmens funkcionavimo (darbingumo, specialiųjų poreikių, profesinių gebėjimų) įvertinimo metodikų ir jų taikymo rekomendacijų parengimas. Paskirta paramos suma 821 890 Lt (projekto koordinatorius Filosofijos fakulteto Socialinio darbo katedros vedėjas doc. Albinas Bagdonas).

Be to, yra patvirtinti valstybinės svarbos projektai pagal 1.5 priemonę „Darbo rinkos, švietimo, profesinio rengimo, mokslo ir studijų, socialinių paslaugų infrastruktūros plėtra (papildanti Europos socialinio fondo priemonės)“ ir pagal 2.5. priemonę „Intelektu išteklių kokybės gerinimas mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje“. Iš viso pagal 1.5 priemonę Švietimo ir mokslo ministro įsakymu buvo nuspręsta finansuoti 12 valstybinės reikšmės projektų, o pagal 2.5 priemonę – 20 projektų. Šių projektų koordinatoriais buvo paskirtos įvairios švietimo, profesinio mokymo, mokslo ir studijų institucijos. Vilniaus universitetui koordinatoriaus statusas nebuvo suteiktas. Universitetas kaip partneris dalyvaus įgyvendinant šiuos patvirtintus valstybinės reikšmės projektus:

1. Nacionalinis lazerių mokslo ir technologijų centras. Priemonė 1.5, paskirta paramos suma 3 000 000 Lt, Universiteto dalis šiame projekte sudaro 50% (projekto koordinatorius – Fizikos institutas, koordinatorius universitete – prof. Valerijus Smilgevičius, Fizikos fakulteto Kvantinės elektronikos katedra, Lazerinių tyrimų mokymo ir mokslo centras).

2. Aukščiausios pakopos lazerinių ir optinių technologijų specialistų rengimas. Priemonė 2.5, paskirta paramos suma 3 799 300 Lt, Universiteto dalis šiame projekte sudaro 70% (projekto koordinatorius – Fizikos institutas, koordinatorius universitete – prof. Valdas Sirutkaitis, Fizikos fakulteto Kvantinės elektronikos katedra, Lazerinių tyrimų mokymo ir mokslo centras).

Taigi iki šios dienos lėšų suma, kuri yra skiriama Universiteto veiklai pagal dešimt patvirtintų Struktūrinių fondų projektų, sudaro 8 959 629 litus. Šiuo metu konkursuose dalyvauja du Universiteto projektai.

Apibendrinant pirmuosius Europos Sąjungos struktūrinių fondų rezultatus galima teigti, kad Universiteto pateiktų projektų kokybė yra gera, kadangi jų sėkmės koeficientas gerokai aukštesnis už nacionalinį vidurkį. Tačiau pateiktų projektų skaičius yra per mažas ir neatitinka Universiteto poreikių. Taigi atsivėrus naujoms galimybėms pasinaudoti Struktūrinių fondų lėšomis kartu paaiškėjo, kad trūksta modernių bei inovatyvių ir mokslo, ir studijų idėjų, atitinkančių Bendrojo programavimo reikalavimus. Mokslo, verslo ir pramonės bendradarbiavimas tebelieka silpnoji Universiteto mokslinės veiklos grandis, ribojanti galimybes pasinaudoti Struktūrinių fondų parama. Nėra subrandinta aiški modernių studijų organizavimo ir vykdymo metodų, nenuosekliųjų studijų plėtros perspektyva, todėl Universiteto paraiškų pagal kai kurias Struktūrinių fondų priemones yra nedaug.

DARBUOTOJAI

2004 m. gruodžio 31 d. duomenimis, Universitete iš viso dirbo 3377 darbuotojai (2909 etatai) (1 lentelė), iš jų 222 aukščiausios kvalifikacijos darbuotojai (201 etatas): habilituotų daktarų profesorių – 151 (138 etatai), habilituotų daktarų docentų – 26 (24 etatai), daktarų profesorių – 2 (1 etatas), habilitacijos procedūrą atlikusių mokslininkų – 18 (14 etatų), profesorių (neperėjusių habilitacijos procedūros) – 25 (24 etatai).

1 lentelė. Bendrasis darbuotojų skaičius 2004 12 31

<i>Personalo grupė</i>	<i>Etatų</i>	<i>Darbuotojų</i>
1. Pedagogai	1249	1595
2. Mokslo personalas	229	247
3. Kiti darbuotojai	1431	1535
4. Iš viso	2909	3377

Be to, Universitete dirbo 521 docentas, turintis daktaro mokslinį laipsnį (498 etatai), bei 489 mokslo daktarai (411 etatų).

2004 m. gruodžio 31 d. duomenimis, profesoriai sudarė apie 14%, o docentai – apie 42% visų pedagogų skaičiaus. Šie rodikliai liko tokie patys kaip ir 2003 m. Pažymėtina, kad nuo 2000 m. bendras pedagoginio ir mokslo personalo etatų skaičius kinta mažai (1 pav.). Per pastaruosius metus šiek tiek padaugėjo pedagogų etatų (2 pav.), nes didėja iš specialiosios programos finansuojamų etatų skaičius (padaugėjo už mokslą visą kainą mokančių studentų). Keturiolika etatų sumažėjo mokslo darbuotojų (3 pav.).

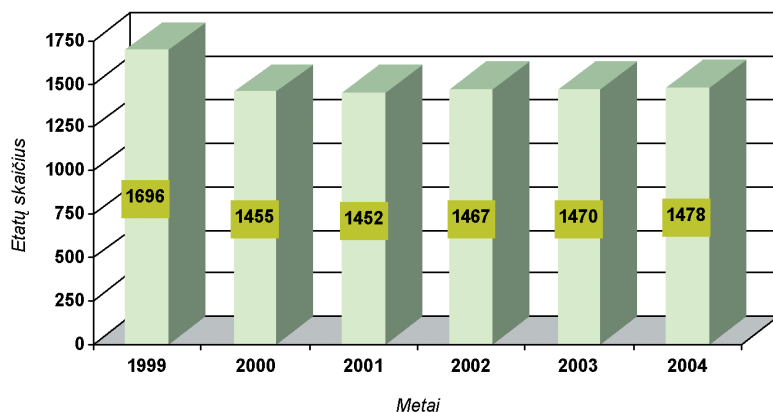
Pedagogų ir mokslininkų skaičius kamieniniuose akademinuose padaliniuose ir jų kvalifikacija atsispindi 2 ir 3 lentelėse. Pateikti duomenys rodo, kad didžiausias lyginamasis aukščiausios kvalifikacijos darbuotojų skaičius dirba Fizikos fakultete – 47% profesorių ir 46% docentų, Chemijos fakultete – atitinkamai 43% ir 39%, Gamtos mokslų fakultete – 25% ir 50%. Reikia tikėtis, kad šis santykis gerės ir kituose fakultetuose. Štai šiais metais habilitacijos procedūras atliko trys Komunikacijos fakulteto mokslininkai, dėl to tikėtina, kad greitai fakultete padaugės profesorių.

Labai netolygus pagal mokslo kryptis aukščiausios kvalifikacijos dėstytojų skaičius. Dėl jų stokos Ekonomikos ir Filosofijos fakultetuose Universitetas negavo edukologijos bei vadybos ir administravimo mokslų sričių doktorantūros teisės.

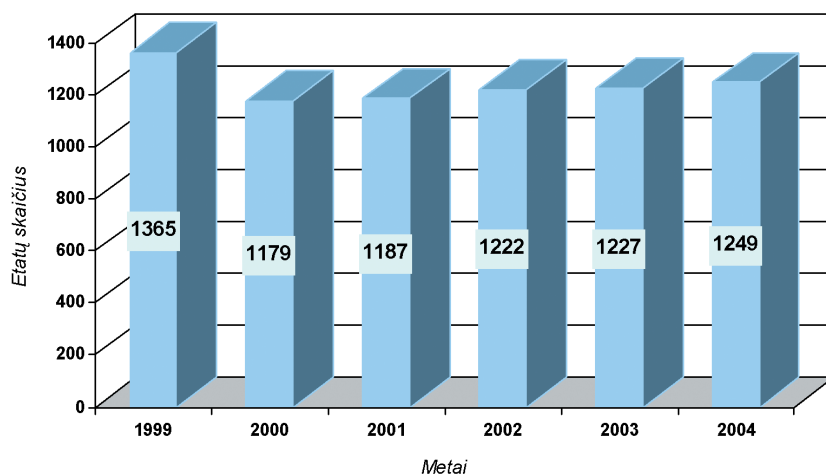
Rūpestį kelia nedidelis profesorių skaičius Užsienio kalbų institute ir Teisės fakultete. Kaip minėta, net 25 profesorių pareigas einantys dėstytojai neturi habilitacijos laipsnio ir neperėję habilitacijos procedūros. Noriu priminti, kad siekiant gauti profesoriaus vardą būtina pereiti habilitacijos procedūrą. To neatlikę dėstytojai kitą kadenciją nebegalės pretenduoti eiti profesoriaus pareigų.

Iš teikiamų 2 ir 3 lentelėse duomenų matyti, kad nepagrindines pareigas Universitete ėjo net 447 dėstytojai ir 29 mokslo darbuotojai (atitinkamai 28% visų dėstytojų ir 12% mokslo darbuotojų). Tarp dėstytojų – 35 profesoriai (15 etatų), 105 docentai (52 etatai), 91 lektorius (40 etatų) ir 216 asistentų (75 etatai). Tai sveikintina, nes skaityti paskaitų kviečiami žymūs savo sričių specialistai, kurių nepakanka kai kuriose katedrose, be to, svarbu pasitelkiant ir rezidentų vadovus. Tačiau yra ir neigiamas šio reiškinio aspektas: einantys nepagrindines pareigas dėstytojai neįneša indėlio į Universiteto mokslinės produkcijos aruodą, kartu neužsidirba ir trečdalis savo atlyginimo.

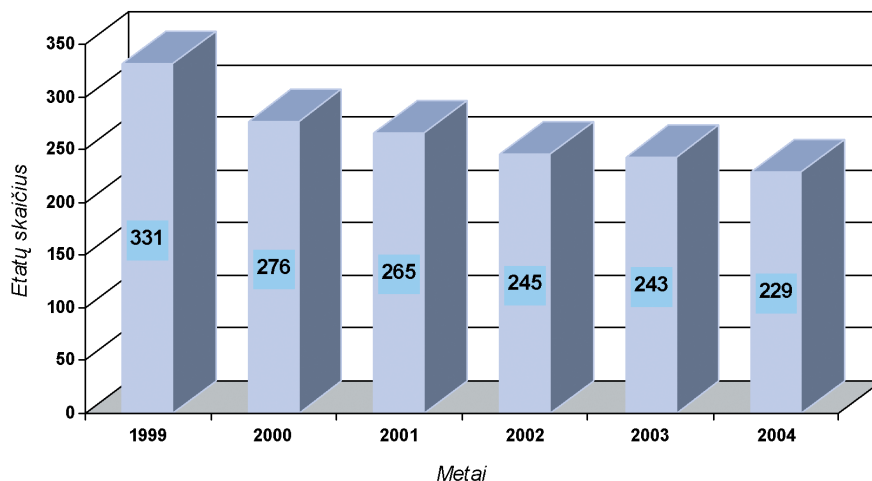
Nedirbdami mokslinio darbo Universitete jie neprisideda ir prie geros auros kūrimo. Turint omeny, kad dėstytojų etatų skaičius iš esmės priklauso nuo studentų skaičiaus, neoptimalus nepagrindines pareigas einančių dėstytojų skaičius trukdo papildyti katedras jaunais perspektyviais dėstytojais.

1 pav. Pedagoginio ir mokslinio personalo etatų skaičius (1999–2004)

2 pav. Pedagoginis personalas (1999–2004)

3 pav. Mokslo darbuotojai (1999–2004)

29 žmonės (13 etatų) turi mokslo darbuotojų nepagrindines pareigas. Suprantama, jeigu jie savo mokslinėse publikacijose nurodo tik pagrindinę darbovietę, tai neužsidirba atlyginimų Universitete.

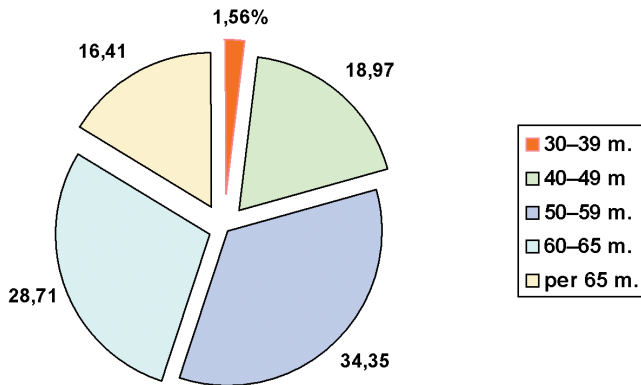
2003 m. ataskaitoje „Vilniaus universiteto veikla 2003 metais“ pabrėžta, kad didelė problema yra dėstytojų ir mokslo darbuotojų senėjimas. Vyresnių nei 50 metų habilituotų daktarų profesorių proporcija tarp visų atitinkamos kategorijos darbuotojų 2003 m. sudarė

2 lentelė. Dėstytojų skaičius akademinuose kamieniniuose padaliniuose 2004 12 31
(einančiųjų nepagrindines pareigas skaičius nurodomas skliaustuose)

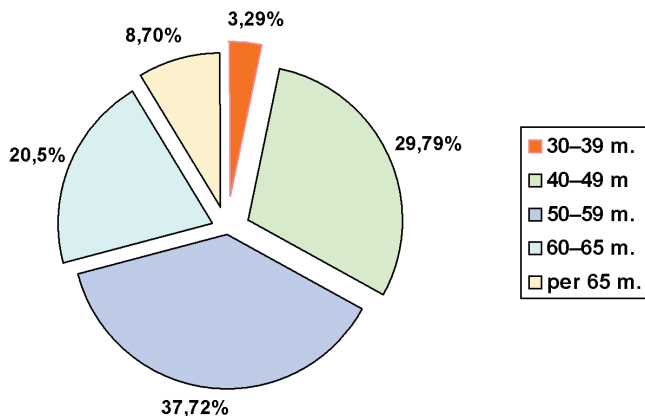
<i>Akademinis kamieninis padalinys</i>	<i>Iš viso</i>	<i>Profesorai</i>	<i>Docentai</i>	<i>Lektoriai</i>	<i>Asistentai</i>
Chemijos fakultetas	43 (3)	14 (1)	17 (1)	9 (–)	3 (1)
Ekonomikos fakultetas	130 (35)	14 (3)	73 (19)	29 (11)	14 (2)
Filologijos fakultetas	190 (17)	15 (1)	55 (3)	49 (4)	71 (9)
Filosofijos fakultetas	78 (12)	17 (3)	34 (2)	17 (4)	10 (3)
Fizikos fakultetas	62 (14)	29 (8)	31 (5)	2 (1)	–
Gamtos mokslų fakultetas	92 (22)	23 (5)	46 (11)	20 (6)	3 (–)
Istorijos fakultetas	42 (6)	6 (–)	13 (2)	16 (3)	7 (1)
Kauno humanitarinis fakultetas	119 (23)	7 (4)	47 (11)	54 (5)	11 (3)
Komunikacijos fakultetas	36 (7)	1 (–)	20 (4)	11 (1)	4 (2)
Matematikos ir informatikos fakultetas	135 (47)	18 (6)	60 (12)	17 (6)	40 (23)
Medicinos fakultetas	360 (156)	37 (2)	112 (7)	59 (24)	152 (123)
Teisės fakultetas	102 (59)	4 (1)	33 (14)	15 (8)	50 (36)
Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institutas	25 (10)	5 (1)	16 (8)	(1)	3 (–)
Užsienio kalbų institutas	130 (17)	1 (–)	18 (–)	50 (7)	61 (10)
Sveikatos ir sporto centras	18 (3)	2 (–)	4 (1)	11 (2)	1 (–)
Tarptautinis žinių ekonomikos ir žinių vadybos centras	6 (4)	1 (–)	(1)	(2)	2 (1)
Kiti padaliniai	27 (12)	1 (–)	11 (4)	12(6)	3 (2)
Iš viso	1595 (447)	195 (35)	591 (105)	374 (91)	435 (216)

3 lentelė. Mokslo darbuotojų skaičius akademinuose kamieniniuose padaliniuose 2004 12 31
(einančiųjų nepagrindines pareiga skaičius nurodomas skliaustuose)

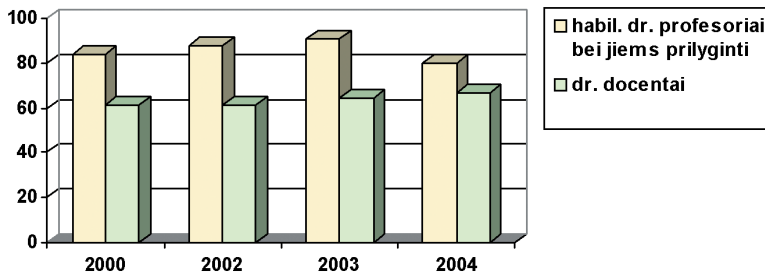
<i>Akademinis kamieninis padalinys</i>	<i>Iš viso</i>	<i>Vyriausiasis mokslo darbuotojas</i>	<i>Vyresnysis mokslo darbuotojas</i>	<i>Mokslo darbuotojas</i>	<i>Jaunesnysis mokslo darbuotojas</i>
Chemijos fakultetas	10 (1)	–	5 (–)	1 (–)	4 (1)
Filologijos fakultetas	9 (3)	–	3 (–)	3 (1)	3 (2)
Filosofijos fakultetas	1 (–)	–	–	–	1 (–)
Fizikos fakultetas	44 (3)	2 (–)	24 (1)	8 (2)	10 (–)
Gamtos mokslų fakultetas	46 (1)	2 (–)	19 (1)	17 (–)	8 (–)
Istorijos fakultetas	7 (3)	–	–	–	7 (3)
Kauno humanitarinis fakultetas	8 (–)	–	3 (–)	1 (–)	4 (–)
Matematikos ir informatikos fakultetas	5 (–)	1 (–)	1 (–)	1 (–)	2 (–)
Medicinos fakultetas	65 (7)	1 (–)	27 (3)	13 (2)	24 (2)
MTMI	40 (4)	4 (–)	15 (–)	16 (4)	5 (–)
Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institutas	10 (7)	–	–	4 (3)	6 (4)
Kiti padaliniai	2 (–)	–	1 (–)	1 (–)	–
Iš viso	247 (29)	10 (–)	98 (5)	65 (12)	74 (12)

4 pav. Aukščiausios kvalifikacijos darbuotojų (habil. dr. profesorių bei jiems prilygintų) pasiskirstymas pagal amžių 2004 m.

5 pav. Aukščiausios kvalifikacijos darbuotojų (daktarų docentų) pasiskirstymas pagal amžių 2004 m.

6 pav. Vyresnių nei 50 m. habilituotų daktarų profesorių bei jiems prilygintų ir daktarų docentų proporcija tarp visų atitinkamos kategorijos darbuotojų

91%. Reikia pažymėti, kad 2004 m. ši tendencija pakito. Pirmą kartą nuo 2000 m. aukščiausios kvalifikacijos darbuotojų (habil. dr. profesorių bei jiems prilygintų), vyresnių nei 50 metų, proporcija sumažėjo nuo 91% 2003 m. iki 79% 2004 m. (4 ir 6 pav.).

Deja, docentų grupės senėjimo tendencija išlieka (5 ir 6 pav.).

Pastaraisiais metais Universitete daugėja doktorantų, gerėja laiku apginamų disertacijų statistika. 1999–2004 m. iš 285 baigusių ir apgynusių daktaro disertacijas doktorantų Universitete, mūsų duomenimis, pedagoginį mokslinį darbą dirba 165 darbuotojai. Iš 2004 m. 45 apgynusių daktaro disertacijas doktorantų net 37 pradėjo darbą Universitete. Tai rodo, kad nemažą dalį paruoštų jaunų mokslininkų Universitetas pasilieka. Tokia politika po kiek laiko leis atjauninti dėstytojų kolektyvą.

STUDIJOS

1. STUDENTAI

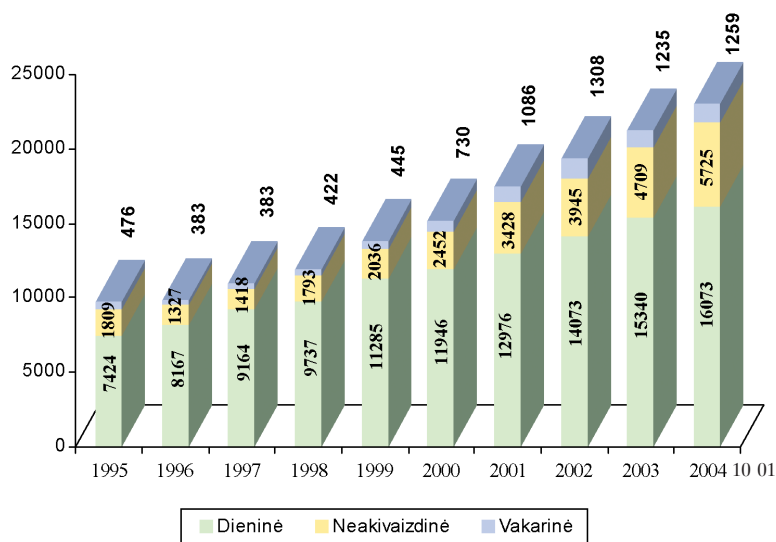
2004 m. spalio 1 d. Universitete studijavo 23 057 studentai (be TVM), iš kurių dieniniame skyriuje – 16 073, vakariniame – 1259 ir neakivaizdiniame – 5725. Dieninės studijų formos studentai sudarė beveik 70% visų studijuojančiųjų. Studentų skaičius padaliniuose teikiamas 4 lentelėje. Daugiausia studijuojančiųjų buvo Ekonomikos (daugiau kaip 5000), Kauno humanitariniame, Matematikos ir informatikos (apie 2700) ir Teisės (2300) fakultetuose, mažiausia – studijų centruose bei Užsienio kalbų institute. Pridėjus 654 doktorantus ir 510 gydytojus rezidentus, Vilniaus universitete 2004 m. spalio 1 d. studijavo 24 221 studentas. Pagal šį skaičių Universitetas buvo didžiausia aukštoji mokykla Lietuvoje.

Studentų skaičiaus kitimo 1995–2004 m. duomenys pateikiami 7 paveiksle. Matome, kad studentų skaičius toliau šiek tiek didėjo, nors ketvirti metai studentų priėmimas į pagrindines studijas nekinta. Ši reiškinį lemia tai, jog anksčiau priėmimas gana sparčiai augo, todėl priimtųjų į pirmąjį kursą maksimumas tik šįmet pasiekė ketvirtąjį kursą. Jei tendencija nedidinti priėmimo į pagrindines studijas išliks, studentų skaičius stabilizuosis.

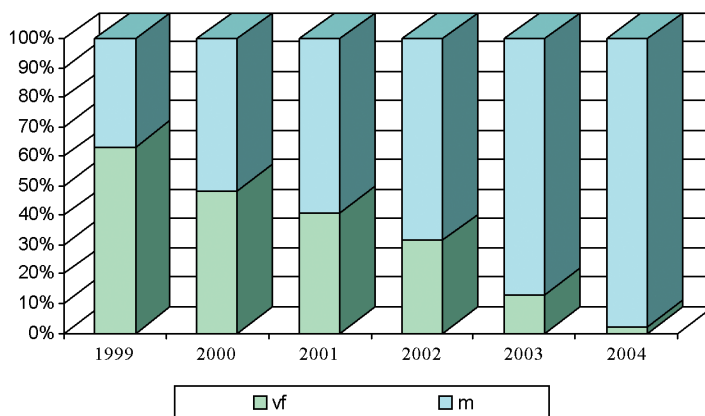
4 lentelė. Studentų skaičius pagal studijų pakopas ir studijų formas

Padalinys	Dieninės studijos				Vakarinės studijos				Neakivaizdinės studijos					VU iš viso	
	bakalauro	vientisosios	magistrantūros	specialiosios profesinės	iš viso	bakalauro	magistrantūros	specialiosios profesinės	iš viso	bakalauro	vientisosios	magistrantūros	specialiosios profesinės		iš viso
Aplinkos studijų centras			70		70										70
Chemijos fakultetas	357		105	9	471										471
Ekonomikos fakultetas	1517		465		1982	707	84		791	2092		251		2343	5116
Filologijos fakultetas	1107		246		1353			24	24	113				113	1490
Filosofijos fakultetas	808		226		1034				0	325		173	40	538	1572
Fizikos fakultetas	595		117	5	717										717
Gamtos mokslų fakultetas	871		187	5	1063										1063
Istorijos fakultetas	702		126		828					236			15	251	1079
Kauno humanitarinis fakultetas	1385		332		1717	444			444	593				593	2754
Komunikacijos fakultetas	780		180		960					147				147	1107
Matematikos ir informatikos fakultetas	2433		336		2769										2769
Medicinos fakultetas	330	828	68		1226										1226
Orientalistikos centras	61				61										61
Religijos studijų ir tyrimo centras			14		14										14
Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institutas	440		183		623					162				162	785
Tarptautinis žinių ekonomikos ir vadybos centras			109		109						48			48	157
Teisės fakultetas		1076			1076						1321			1321	2397
Užsienio kalbų institutas										209				209	209
Iš viso	11386	1904	2764	19	16073	1151	84	24	1259	3877	1321	472	55	5725	23057

Kaip ir ankstesniaisiais metais, studentų labiausiai padaugėjo EF, KHF ir MIF. Studentų skaičius didėjimą iki 2004 m. lėmė mokantys už studijas visą kainą vakarinių (valstybės finansuojamų liko vos 25; žr. 8 pav.) ir neakivaizdinių studijų (valstybės finansuojamų – 220) studentai. Studentų skaičius pagal finansavimo pobūdį ir jo kaita atsispindi 5 lentelėje ir 9 paveiksle.

7 pav. VU (be TVM) studentų skaičiaus kaita

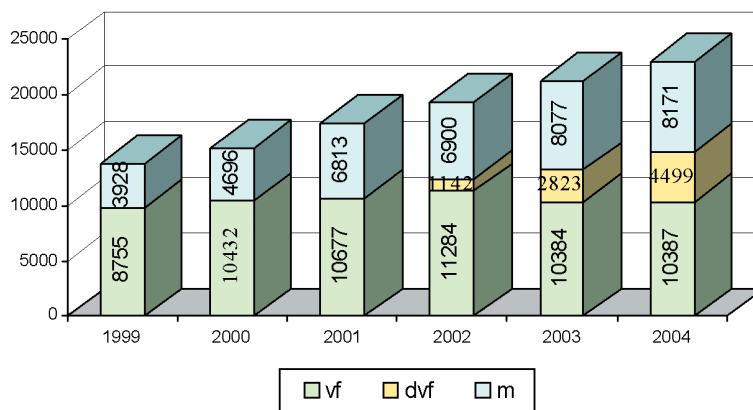

8 pav. Vakarinių studijų mokačių už studijas ir valstybės finansuojamų studentų skaičiaus santykio kaita

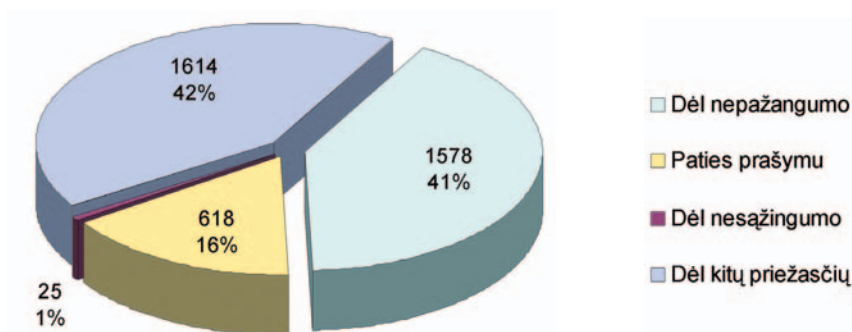
5 lentelė. Studentų skaičius pagal finansavimo pobūdį

Studijų forma	Bakalauro studijos				Vientisosios studijos				Magistrantūra			Specialiosios profesinės studijos			Iš viso			
	iš viso	dvf	vf	m	iš viso	dvf	vf	m	iš viso	vf	m	iš viso	vf	m	iš viso	dvf	vf	m
Dieninės	11386	4001	7030	355	1904	498	1235	171	2764	1858	906	19	19		16073	4499	10142	1432
Neakivaizdinės	3877		220	3657	1321			1321	472		472	55	55		5725	0	220	5505
Vakarinės	1151		25	1126					84		84	24	24		1259	0	25	1234
Iš viso	16414	4001	7275	5138	3225	498	1235	1492	3320	1858	1462	98	19	79	23057	4499	10387	8171

vf – visiškai valstybės biudžeto finansuojamųjų skaičius
 dvf – iš dalies valstybės biudžeto finansuojamųjų skaičius
 m – mokačiųjų už studijas skaičius

9 pav. Studentų skaičiaus kaita pagal finansavimo pobūdį

10 pav. Studentų nubyėjimas

Per kiekvieną egzaminų sesiją, deja, gana daug studentų (iki 3000) gauna nepatenkinamus pažymius. Dauguma skolas likviduoja per numatytas kito semestro dvi savaites, tačiau per 2004 metus net 3835 studentai paliko Universitetą, dauguma – dėl įvairių asmeninių, finansinių problemų, tačiau 25 iš jų buvo pašalinti už nesąžiningumą vertinant studijų rezultatus, paprasčiau sakant, dėl to, kad nusirašinėjo (10 pav.). 2004 m. parengta Studijų rezultatų vertinimo tvarka ir Akademinės etikos kodeksas turėtų padėti spręsti šią Universitetui skausmingą problemą.

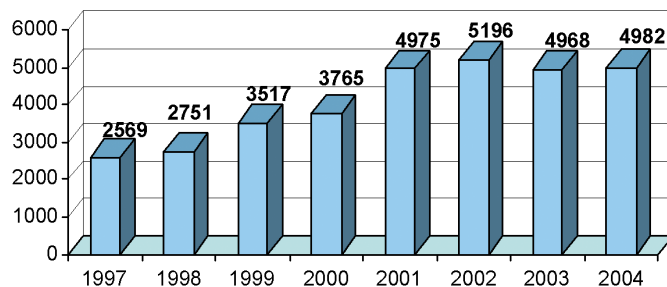
2. PRIĖMIMAS

2004–2005 m. m. priėmimas vyko į 180 studijų programų: 74 pirmosios ir 106 antrosios studijų pakopos programas.

2.1. Priėmimas į pagrindines studijas

Jau ketvirti metai priimtųjų į Vilniaus universiteto pagrindines studijas skaičius nedidėja (11 pav.). Konkursai į Vilniaus universiteto pagrindinių studijų programas per bendrąjį priėmimą buvo dideli (12 pav.). Didžiausi svertiniai konkursai buvo į kultūros vadybos, verslo informacijos vadybos, skandinavų (danų) filologijos ir vadybos informacinių sistemų, o mažiausi – į lenkų filologijos (baigusiems mokyklas ne lenkų dėstomąja kalba), lenkų filologijos, lietuvių filologijos (baigusiems mokyklas ne lietuvių dėstomąja kalba) ir anglų bei rusų kalbų studijų programas.

Daug informacijos apie studijų programų populiarumą priėmimo metu galima gauti panagrinėjus programų pasirenkamumą pagal 20 galimų pageidavimų stojančiųjų prašy-

11 pav. Priimtų į pagrindines studijas studentų skaičiaus kaita

muose. Geidžiamiausios studijų programos, nurodytos pirmuoju prioritetu prašyme, yra šios: ekonomika – 1444 kartus, teisė – 800, vadyba ir verslo administravimas (Vilniuje) – 697, politikos mokslai – 678, informatika – 467, psichologija – 439. Mažiausiai stojančiųjų dėmesio – nuo 4 iki 15 pageidavimų pirmuoju prioritetu – sulaukė šios studijų programos: lietuvių filologija ir užsienio (estu) kalba, lenkų filologija, lenkų filologija (baigusiems mokyklas ne lenkų dėstomąja kalba), lietuvių filologija (baigusiems mokyklas ne lietuvių dėstomąja kalba), slavų (serbų) filologija, geologija, klasikinė (lotynų ir senovės graikų) filologija, hidrogeologija ir inžinerinė geologija, anglų ir rusų kalbos (Kaune).

Studijų programos paklausimas išryškėja palyginus paprastąjį konkursą pagal pirmą pageidavimą, pagal pirmą ir antrą pageidavimus, pagal visus 20 pageidavimų stojančiųjų prašymuose.

Mažiausi konkursiniai balai buvo priimtųjų studijuoti į Gamtos mokslų fakulteto geologijos bei hidrogeologijos ir inžinerinės geologijos studijų programas – atitinkamai 667,20 ir 555,60. Maksimalus galimas konkursinis balas į šias studijų programas sudarė 2080,00. Pirmojo kviečiamojo studijuoti geologijos studijų programoje konkursinis balas sudarė 1852,80, o hidrogeologijos ir inžinerinės geologijos studijų programoje – 1718,20. Šių studijų programų tiek svertiniai konkursai, tiek reitingai yra vieni iš mažiausių kartu su prieš tai minėtomis nepopuliariomis filologinėmis studijų programomis.

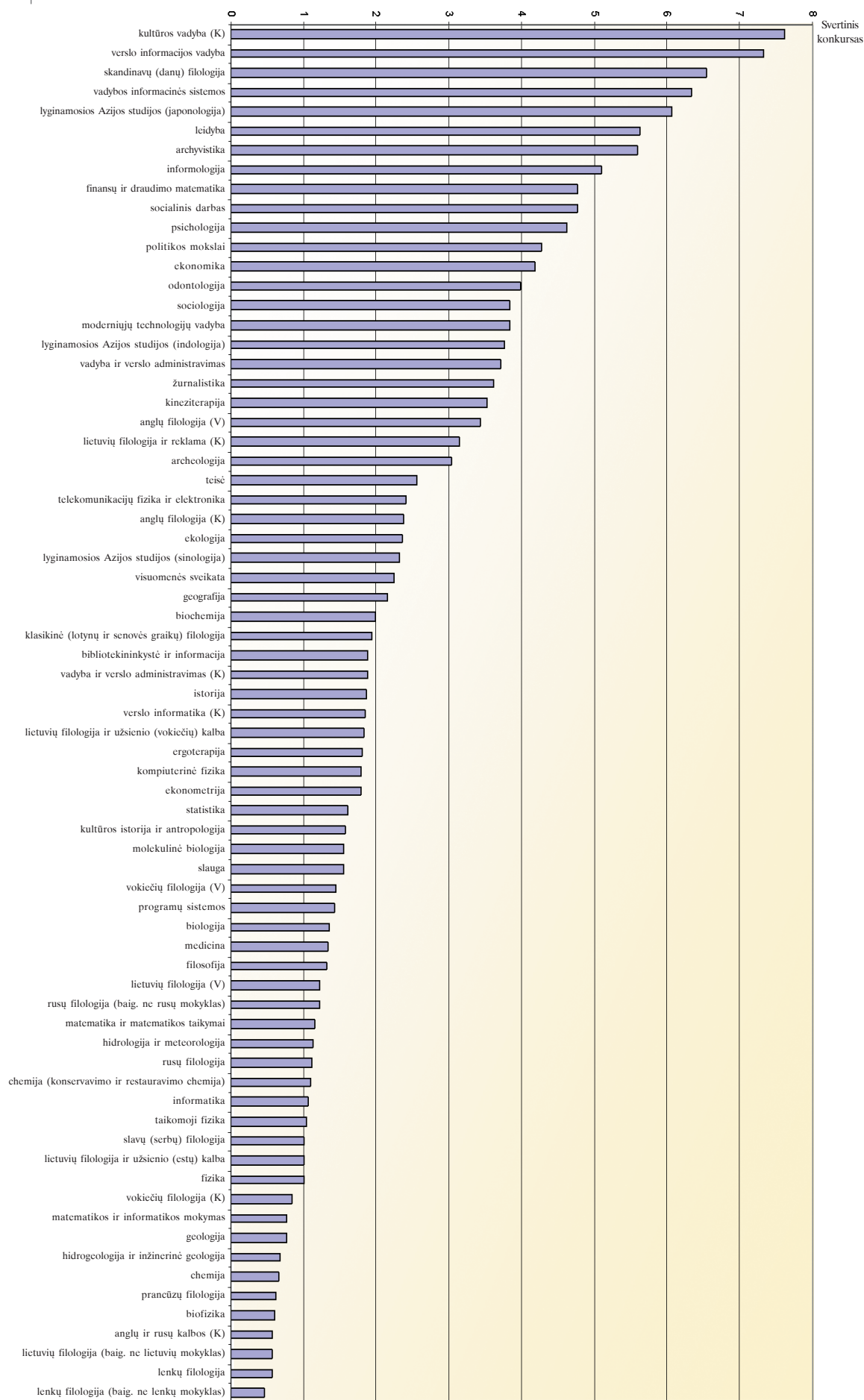
2004 metais į pagrindines studijas priimta studijuoti 4982 asmenys (6 lentelė), tarp jų 3159 moterys ir 1823 vyrai.

6 lentelė. Priėmimo į pirmąją ir antrąją studijų pakopas pagal visas studijų formas suvestinė

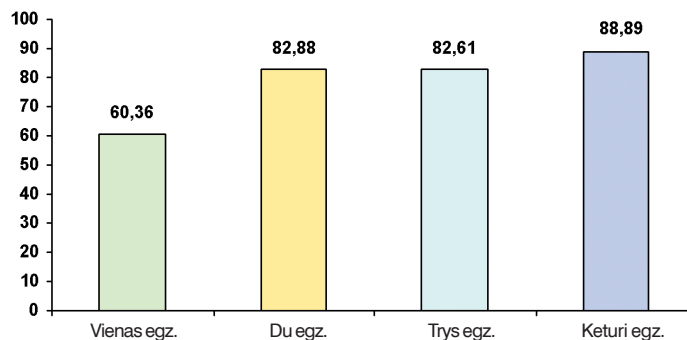
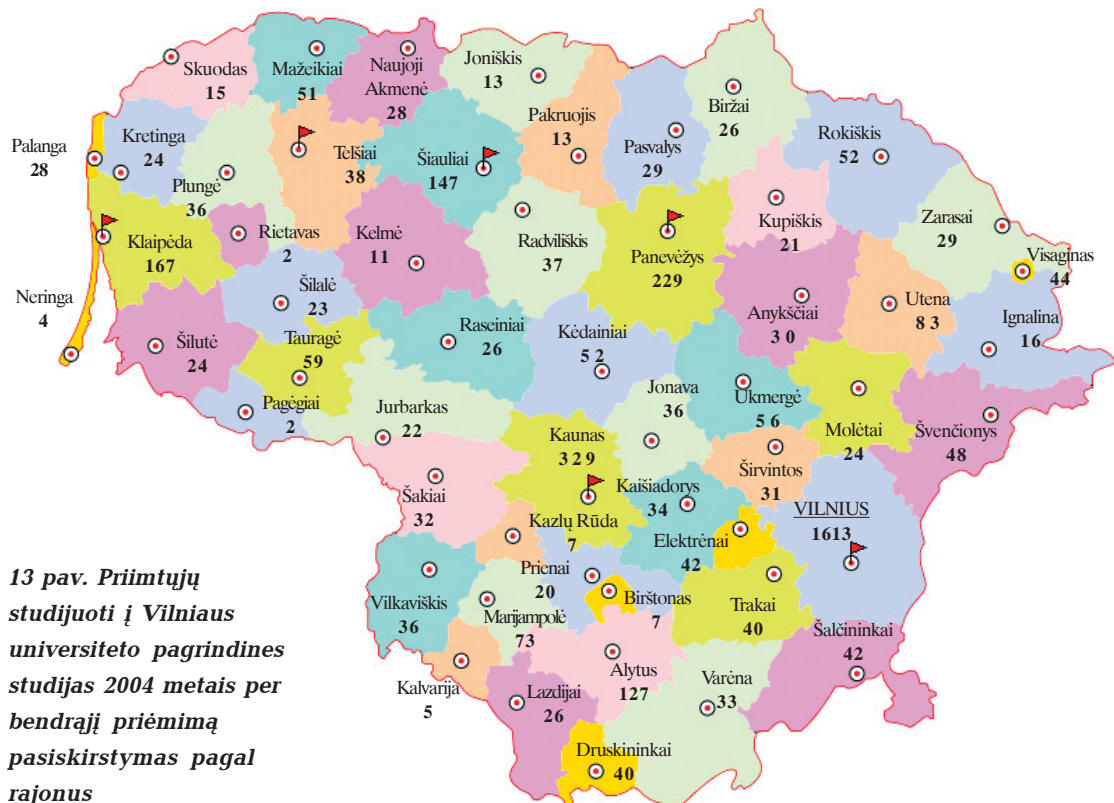
Studijų forma	Pagrindinės studijos				Magistrantūra			Specialiosios profesinės studijos			Iš viso
	iš viso	vf	dvf	m	iš viso	vf	m	iš viso	vf	m	
Dieninės	3482	1707	1768	7	1446	1050	396	8	8	0	4936
Neakivaizdinės	1198	0	0	1198	268	0	268	18	0	18	1484
Vakarinės	302	0	0	302	50	0	50	21	0	21	373
Iš viso	4982	1707	1768	1507	1764	1050	714	47	8	39	6793

Tryliktame paveiksle teikiami duomenys rodo, kad Vilniaus universitetas yra nacionalinis – į jį įstojo moksleiviai iš visų Lietuvos rajonų.

Kaip ir 2003 metais, kviečiamųjų studijuoti į Vilniaus universiteto studijų programas konkursiniai balai buvo labai aukšti tiek absoliučiai, tiek palyginti su kitomis aukštosiomis mokyklomis. Puikiai išlaikiusiųjų valstybinius brandos egzaminus (gavusiųjų aukščiausią įvertinimą 100) stojančiųjų skaičius tarp priimtųjų į Vilniaus universitetą yra 483! Daugiausia „šimtukininkų“ (tai asmenys, nacionalinius egzaminus išlaikę aukščiausiais balais) priimta studijuoti į ekonomikos studijų programą – 87, tai sudaro 51,12% visų priimtųjų į šią studijų programą. Toliau būtų teisė – 56 (26,92%), politikos mokslai –

12 pav. Svertiniai konkursai į Vilniaus universiteto dieninių studijų programas per bendrąją priėmimą 2004 metais

14 pav. Lietuvos „šimtukininkų“, įstojusių į VU dienes studijas, dalis

Paaikškinimai: „Vienas egz.“ – nurodo „šimtukininkų“, turinčių bent vieną aukščiausiu balu išlaikytą nacionalinį egzaminą, dalį; „Du egz.“ – „šimtukininkų“, gavusių du ir daugiau šimto balų įvertinimus, dalį; „Trys egz.“ – „šimtukininkų“, gavusių tris ir daugiau šimto balų įvertinimus, dalį; „Keturi egz.“ – „šimtukininkų“, kurie ne mažiau kaip už keturis egzaminus gavo šimto balų įvertinimus, dalį

53 (50,48%), programų sistemos – 27 (21,77%), medicina – 27 (16,77%), finansų ir draudimo matematika – 24 (48,00%), vadyba ir verslo administravimas (Vilniuje) – 24 (14,46%), biochemija – 15 (50,00%) ir informatika – 15 (5,02%).

Iš visų 65% bent vieną šimto balų įvertinimą Lietuvoje gavusių moksleivių studijas Vilniaus universitete pasirinko 60% moksleivių, gavusių vieną tokį įvertinimą, ir daugiau kaip 80% – gavusių du ir daugiau tokių įvertinimų. Labai panaši „šimtukininkų“ dalis teko ir dieninėms studijoms. Nors į VU priima tik 20,43% visų Lietuvoje į dienes studijas priimamų studentų, daugiau kaip 80% gambiausiųjų, gavusių du ir daugiau šimto balų įvertinimus, studijuoja Universitete (14 pav.).

Šiame Vilniaus universitete, priimant pakviestųjų studijuoti dokumentus, buvo atsakyta imti brandos atestatų ir jų priedų originalus. Tai pirmas atvejis Lietuvoje, kai aukštoji mokykla priimdama studijuoti neima išsilavinimo dokumentų originalų, o palieka juos savininkui.

Apibendrinant priėmimo į pagrindines studijas dalį galima pasidžiaugti, kad ir 2004 m. Vilniaus universitetas buvo populiariausia šalyje aukštoji universitetinė mokykla.

2.2. Priėmimas į antrosios pakopos studijas

2004 metais užregistruota 2260 asmenų prašymų stoti į Vilniaus universiteto antrosios pakopos studijas. Studijuojantiems magistrantūroje buvo pasiūlytas tikrai išpūdingas skaičius programų – net devyniasdešimt penkios penkiolikoje universiteto padalinių, iš viso numatyta priimti 2159 studentus. Lyginant su ankstesniais – 2003 metais, numatyta priimti 140 studentų daugiau. Nors nemažai planuotų studijų programų vietų liko laisvų, tačiau bendras priimtųjų skaičius padidėjo 31 studentu, palyginti su praėjusiais metais (7 lentelė).

7 lentelė. Priimta į antrosios pakopos studijas

<i>Padalinys</i>	<i>Priimta</i>	<i>Pageidavimų iš viso</i>	<i>Pakviesta tos pačios krypties</i>	<i>Priimta iš VU</i>
Aplinkos studijų centras	35	154	8	18
Chemijos fakultetas	53	132	62	49
Ekonomikos fakultetas	433	3682	262	351
Filologijos fakultetas	144	381	142	107
Filosofijos fakultetas	230	685	157	157
Fizikos fakultetas	78	422	61	66
Gamtos mokslų fakultetas	108	344	88	80
Istorijos fakultetas	68	193	43	63
KHF	180	811	87	127
Komunikacijos fakultetas	94	696	57	75
MIF	180	550	160	169
Medicinos fakultetas	37	80	25	23
Religijos studijų ir tyrimų centras	6	7	4	0
Tarptautinis žinių ekonomikos ir žinių vadybos centras	71	217	25	51
TSPMI	83	351	47	55
Iš viso	1764	8705	1226	1391

Bendras įstojusiųjų į Universiteto antrosios pakopos studijas 2004 metais pažangumas, vertinant diplomo priedo pažymių vidurkius ir baigiamojo/stojamojo egzamino ar darbo rodiklius, yra šiek tiek aukštesnis negu „gerai“ bei šiek tiek viršija 8 balus (8,02) ir šiek tiek mažesnis už iš kitų mokyklų įstojusiųjų diplomo priedų vidurkį (8,04). Nors kitų aukštųjų mokyklų absolventai dažnai savo pažymiais lenkia VU auklėtinius, tolesnės studijos rodo, kad jų pasirengimas yra kur kas silpnesnis nei Universiteto auklėtinių. Tai leidžia teigti, kad studijų rezultatų įvertinimo sistemos universitetuose nevienodos. Pavyzdžiui, pagal diplomo priedo vidurkio reikšmę iš penkiolikos padalinių tik penkiuose (Ekonomikos, Filologijos, Istorijos, Komunikacijos fakultetuose ir TŽEVC) VU bakalauro diplomo priedo vidurkis yra aukštesnis, o kituose padaliniuose pirmauja kitų aukštųjų mokyklų absolventai.

Tobulindamas priėmimo sistemą Vilniaus universitetas rengia programines ir administracines priemones, pavyzdžiui, 2005/2006 m. m. ketina taikyti elektroninę registraciją stojantiesiems ir į antrosios pakopos studijas. Suprantama, ši problema yra daug sudėtingesnė, nes stojimo į antrąją pakopą reikalavimai ir konkursinio balo sudarymo principai yra labai saviti kiekvienai studijų programai.

Magistro studijas tęsia 1391 Vilniaus universiteto auklėtinis, arba daugiau kaip 77% visų įstojusiųjų į magistro studijas. Valstybės finansuojamose vietose tokių yra beveik 83% visų pirmo kurso magistrantų, mokamosiose – beveik 69%. Galima teigti, kad Vilniaus universiteto studentų stojimo į magistrantūrą rezultatai geresni negu kitų aukštųjų mokyklų absolventų, tai jiems užtikrina santykinai didesnę valstybės finansavimo dalį.

Skaičiai rodo, kad yra ganėtinai „uždarų“ fakultetų, kur į magistro studijas stoja beveik vien jų pačių absolventai. Pavyzdžiui, MIF magistrantais 2004 metais tapo 93,4% buvusių VU auklėtinių, Istorijos fakulteto – 92,6%, Chemijos fakulteto – 92,4%, o štai Religijos studijų ir tyrimų centras nepriėmė nė vieno VU studijavusio asmens, gana „atvirais“ vadintini Aplinkos studijų centras (priimta 51% iš VU), Medicinos fakultetas (62,2% iš VU), TSPMI (66,3% iš VU).

Į valstybės finansuojamas vietas įstojusių Universiteto auklėtinių ir diplomo priedo, ir baigiamųjų egzaminų ar darbo rezultatų įvertinimų pažymiai yra aukštesni nei įstojusiuju iš kitų aukštųjų mokyklų. Prisiminus, kad į valstybės finansuojamas vietas patenka trys ketvirtadaliai Universiteto auklėtinių, savųjų studentų geresnis pažangumas ir konkurencingumas šiuo požiūriu vertintinas teigiamai. Taigi VU priėmimo taisyklėse nustatyta konkursinio balo sandara pasiteisino, ir būtina atsižvelgti į laidos vidurkį, siekiant sulgyinti įvairių universitetų vertinimo skales.

2.3. Priėmimo organizavimas

Kaip jau minėta, priėmimas į pagrindines ir vientisąsias studijas vykdomas visų universitetų per Lietuvos aukštųjų mokyklų asociacijos bendrąją priėmimą. Pasiruošimas priėmimui pradedamas tik baigus praėjusių metų priėmimą. Vyksta priėmimo analizė, programų peržiūra padaliniuose ir Studijų direkcijoje, suderinami ir teikiami Senato komisijai priėmimo planai, rengiamos ministerijos derinimui priėmimo taisyklės. Kasmet organizuojama daug susitikimų su abiturientais: studijų paroda, keletas studijų mugių įvairiuose miestuose, tuo tikslu kasmet rengiamas specialus leidinys „Kviečia Vilniaus universitetas“ (redaktorė L. Binkauskienė), fakultetų reklaminiai leidinukai, rengiamos atvirųjų durų dienos Universitete ir jo padaliniuose. Studijų direkcijos ir fakultetų atstovų grupės vyksta į apskritis ir rajonus, susitinka su mokiniais, mokytojais, švietimo darbuotojais.

Šitoks visus metus trunkantis procesas reikalauja daug pastangų ir geros priežiūros. 2004 metais siekiant tobulinti priėmimo procesus įkurtas naujas struktūrinis Studijų direkcijos padalinys – priėmimo skyrius, kuriam energingai vadovauja doc. A. Pažėra. Universiteto vadovybės pritarimu Saulėtekio al. I korpuse jau pradėti dideli rekonstrukcijos darbai, siekiant pagerinti priėmimą, sudaryti geras stojančiųjų aptarnavimo sąlygas. Svarbu pabrėžti, kad priėmimo skyriaus darbuotojai išlaikomi ir rekonstrukcijos bei patalpų pritaikymo darbai vykdomi iš priėmimo metu gaunamų lėšų.

Malonu pabrėžti, kad visuose priėmimo darbuose labai noriai dalyvauja studentai, vadovaujami VUSA vadovų. Studentų dalyvavimas parodose, studijų mugėse, atvirųjų durų renginiuose padeda sukurti nuoširdžią jaunimo bendravimo atmosferą, pagyvina patį bendravimą.

3. STUDIJŲ PROCESAS

3.1. Studijų programos

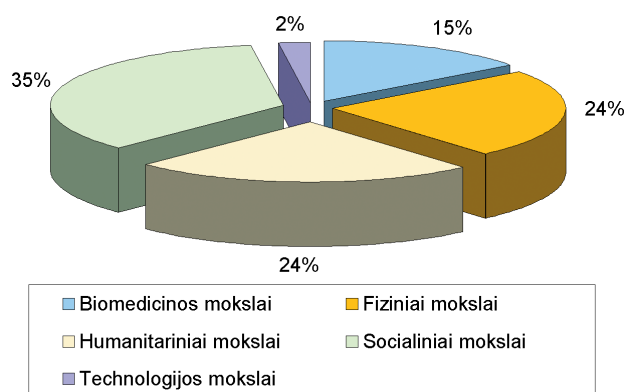
2005 m. sausio 5 d. duomenimis, Studijų ir mokymo programų registre įregistruotos 184 Vilniaus universiteto studijų programos. Jų pasiskirstymas pagal studijų sritis ir pakopas teikiamas 8 lentelėje ir 15 paveiksle.

3.2. Studijų ir mokymo programų registro duomenų keitimas

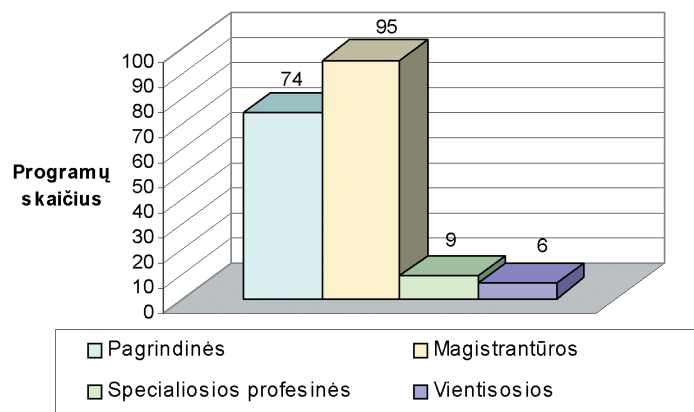
- I. 2004 m. birželio 7 d. LR švietimo ir mokslo ministro įsakymu (Nr. ISAK-852) Studijų ir mokymo programų registre įregistruotos dvi naujos studijų programos:
 1. *Leidyba* – Komunikacijos fakulteto pagrindinių studijų programa. Studijų sritis – socialiniai mokslai, studijų kryptis – komunikacija ir informacija. Trukmė – ketveri metai, teikiama kvalifikacija – komunikacijos ir informacijos bakalauras.

8 lentelė. Studijų programų skaičius pagal mokslo sritis ir pakopas

Mokslo sritis	Pagrindinės studijos	Vientisosios studijos	Specialiosios profesinės studijos	Magistrantūros studijos	Iš viso
Biomedicinos mokslai	11	3	1	12	27
Fiziniai mokslai	23	–	2	19	44
Humanitariniai mokslai	24	–	2	18	44
Socialiniai mokslai	15	3	3	44	65
Technologijos mokslai	1	–	1	2	4
Iš viso	74	6	9	95	184

a)

b)

15 pav. Studijų programų pasiskirstymas pagal studijų sritis (a) ir studijų pakopas (b)

2. *Taikomoji kalbotyra* – Filologijos fakulteto magistrantūros dieninių studijų programa. Studijų sritis – humanitariniai mokslai, studijų kryptis – filologija. Trukmė – dveji metai, teikiama kvalifikacija – filologijos magistras.

II. 2004 m. vasario 17 d. LR švietimo ir mokslo ministro įsakymu (Nr. ISAK-219), atsižvelgus į pakeistą Bendrąjį studijų sričių ir krypčių klasifikatorių ir pagal šias studijų kryptis suteikiamų kvalifikacijų sąrašą (2003 m. spalio 7 d. LR Vyriausybės nutarimas Nr. 1229), Studijų ir mokymo programų registre papildomai įregistruotos šios studijų programos:

1. *Slaugos* (valstybinis kodas 62111B101) studijų programos pagrindu papildomai įregistruota *Slaugos* (valstybinis kodas 62111B107) studijų programa, teikianti slaugos

- magistro kvalifikacinį laipsnį ir bendrosios praktikos slaugytojo profesinę kvalifikaciją.
2. *Slaugos* (valstybinis kodas 61211B107) studijų programos pagrindu papildomai įregistruota *Slaugos* (valstybinis kodas 61211B113) studijų programa, teikianti slaugos bakalauro kvalifikacinį laipsnį ir bendrosios praktikos slaugytojo profesinę kvalifikaciją.
 3. *Ergoterapijos* (valstybinis kodas 61211B110) studijų programos pagrindu papildomai įregistruota *Ergoterapijos* (valstybinis kodas 61211B204) studijų programa, teikianti reabilitacijos bakalauro kvalifikacinį laipsnį ir ergoterapeuto profesinę kvalifikaciją.
 4. *Kineziterapijos* (valstybinis kodas 61211B104) studijų programos pagrindu papildomai įregistruota *Kineziterapijos* (valstybinis kodas 61211B205) studijų programa, teikianti reabilitacijos bakalauro kvalifikacinį laipsnį ir kineziterapeuto profesinę kvalifikaciją.
- III. Studijų ir mokymo programų registras papildytas naujomis studijų programų formomis (2004 m. vasario 17 d. LR švietimo ir mokslo ministro įsakymas Nr. ISAK-218; 2004 m. birželio 7 d. LR Švietimo ir mokslo ministro įsakymas Nr. ISAK-852):
1. Pagrindinių studijų programos *Bibliotekininkystė ir informacija* (valstybinis kodas 61209S102) 4 metų trukmės neakivaizdinė studijų forma;
 2. Magistrantūros studijų programos *Edukologija* (valstybinis kodas 62107S112) 2 metų trukmės neakivaizdinė studijų forma;
 3. Magistrantūros studijų programos *Pedagoginė psichologija* (valstybinis kodas 62106S106) 2 metų trukmės neakivaizdinė studijų forma;
 4. Specialiųjų profesinių studijų programos *Vertimas* (valstybinis kodas 62204H130) 1,5 metų trukmės vakarinė studijų forma.
- IV. 2004 m vasario 17 d. LR švietimo ir mokslo ministro įsakymu (Nr. ISAK-218) Studijų ir mokymo programų registre pakeisti įregistruotų studijų programų pavadinimai:
1. Vientisųjų studijų programos *Stomatologija* (valstybinis kodas 60108B102) pavadinimas pakeistas į *Odontologija* ir teikta „gydytojo stomatologo“ profesinė kvalifikacija į „gydytojo odontologo“;
 2. Pagrindinių studijų programos *Ekologinė biologija* (valstybinis kodas 61201B104) pavadinimas pakeistas į *Biologija*.
- V. 2004 m. gruodžio 3 d. LR švietimo ir mokslo ministro įsakymu (Nr. ISAK-1918) Studijų ir mokymo programų registre pakeista įregistruotos pagrindinių studijų programos *Matematikos ir informatikos mokymas* (valstybinis kodas 61201P101) suteikiama kvalifikacija: vietoj teiktos „mokytojas“ bus teikiama „matematikos bakalauras, mokytojas“.
- VI. 2004 m. vasario 17 d. LR švietimo ir mokslo ministro įsakymu (Nr. ISAK-218) iš Studijų ir mokymo programų registro išregistruota specialiųjų profesinių studijų *Chemijos* programa (valstybinis kodas 62203P103).

2004 metais parengtos, patvirtintos Senate ir pateiktos valstybinei registracijai šios šešios naujos studijų programos:

1. *Bioinformatika* – Matematikos ir informatikos fakulteto dieninė pagrindinių studijų programa. Studijų sritis – fiziniai mokslai, studijų kryptis – informatika. Trukmė – 4 metai, teikiama kvalifikacija – informatikos bakalauras.
2. *Semiotika* – Greimo centro ir Filologijos fakulteto dieninė magistrantūros studijų programa. Studijų sritis – humanitariniai mokslai, studijų kryptis – filologija. Trukmė – 2 metai, teikiama kvalifikacija – filologijos magistras.
3. *Užsienio kalbų mokymas* – Užsienio kalbų instituto neakivaizdinė magistrantūros studijų programa. Studijų sritis – socialiniai mokslai, studijų kryptis – edukologija. Trukmė – 2 metai, teikiama kvalifikacija – edukologijos magistras.
4. *Rytų ir Vidurio Europos studijos* – Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto dieninė magistrantūros studijų programa anglų kalba. Studijų sritis – socialiniai

mokslai, studijų kryptis – politikos mokslai. Trukmė – 1,5 metų, teikiama kvalifikacija – politikos mokslų magistras.

5. *Tarptautinio verslo ekonomika ir vadyba* – Ekonomikos fakulteto dieninė magistrantūros studijų programa anglų kalba. Studijų sritis – socialiniai mokslai, studijų kryptis – vadyba ir verslo administravimas. Trukmė – 1,5 metų, teikiama kvalifikacija – vadybos ir verslo administravimo magistras.
6. *Verslo ekonomika* – Ekonomikos fakulteto neakivaizdinė magistrantūros studijų programa. Studijų sritis – socialiniai mokslai, studijų kryptis – ekonomika. Trukmė – 2 metai, teikiama kvalifikacija – ekonomikos magistras.

Studijų programų pasiskirstymas pagal studijų formas teikiamas 9 lentelėje.

9 lentelė. 2004 m. vykdytų studijų programų pasiskirstymas pagal studijų formas

Studijų forma	Studijų programų skaičius				Iš viso
	Pagrindinės studijos	Vientisosios studijos	Specialiosios profesinės	Magistrantūros studijos	
Dieninės	69	3	3	92	167
Vakarinės	3	–	1	1	5
Neakivaizdinės	12	2	2	7	23
Iš viso	84	5	6	100	195

Taigi dieninių studijų programos sudaro 85%, neakivaizdinių – 12%, o vakarinių – tik 3% visų programų. 2004 metais daugiausia studijų programų, deja, ir finansinių problemų, turėjo Filologijos fakultetas.

3.3. Studijų administravimo dokumentų rengimas

2004 metais įvyko devyni Studijų komiteto posėdžiai, iš jų du jungtiniai Studijų komiteto ir Mokslo komiteto posėdžiai. Tobulinant studijų procesą, buvo parengti, komitete išnagrinėti ir pateikti Senato komisijai tvirtinti šie studijų procesą reglamentuojantys dokumentai:

1. Nauja VU dėstytojų krūvio apskaitos tvarka.
2. Vilniaus universiteto medicinos ir odontologijos rezidentūros reglamentas.
3. VU fakulteto (kamieninio padalinio) egzaminų apeliacinės komisijos nuostatai.
4. Diplomų CUM LAUDE ir MAGNA CUM LAUDE išdavimo patikslinimas.
5. Konkursinės eilės sudarymo tvarka.
6. Sveikatos ir sporto centro veiklos programa, panaikinus senąją.
7. Studijų rezultatų įskaitymo Vilniaus universitete tvarka.
8. Studijų rezultatų vertinimo reglamentas.

Šių dokumentų pagrindu Senato komisija patvirtino šiuos studijų procesą reguliuojančius dokumentus:

1. Vilniaus universiteto dėstytojo darbo krūvio apskaitos tvarka ir pavyzdinė Dėstytojo darbo krūvio apskaitos lentelė (patvirtinta 2004-01-08 posėdyje).
2. Vilniaus universiteto studijų programų reglamentas (patvirtintas 2004-01-22 posėdyje).
3. Iš dalies pakeistas Studijų nuostatų 5.9.2. straipsnis (patvirtinta 2004-04-01 posėdyje).
4. Vilniaus universiteto fakulteto (kamieninio padalinio) egzaminų apeliacinės komisijos nuostatai (patvirtinti 2004-04-29 posėdyje).
5. Priėmimo į Vilniaus universiteto internatūros ir rezidentūros studijas 2004 m. tvarka (patvirtinta 2004-04-29 posėdyje).
6. Vilniaus universiteto studentų konkursinių eilių pagal egzaminų sesijos rezultatus sudarymo tvarka (patvirtinta 2004-05-13 posėdyje).
7. Studijų rezultatų įskaitymo Vilniaus universitete tvarka (patvirtinta 2004-06-03 posėdyje).

8. Papildytas Senato 2002-04-18 nutarimas „Dėl laisvųjų dalykų pasirinkimo ir apmokėjimo tvarkos“ (patvirtinta 2004-06-03 posėdyje).
9. Sutarčių 04-NMN (neakivaizdinių studijų), Nr. 04-NMV (vakarinių studijų), Nr. 04-NKDp (pirmosios pakopos studijų), Nr. 04-NMD (pirmosios pakopos studijų) ir Nr. 04-NKD (antrosios pakopos studijų) tekstai (patvirtinti 2004-06-17 posėdyje).
10. Vilniaus universiteto Studentų priėmimo 2005 m. taisyklės (patvirtintos 2004-10-21 posėdyje).
11. Iš dalies pakeistas Vilniaus universiteto stipendijų skyrimo nuostatų 3 dalies 9 punktą (patvirtinta 2004-12-09 posėdyje).
12. Vilniaus universiteto Studijų rezultatų vertinimo tvarka bei šios tvarkos priedas „Vertinimo skalė ir pažymiai“ (patvirtinta 2004-12-23 posėdyje).

Artimiausiu metu būtina baigti derinti ir patvirtinti praktikos reglamentą, studijų rezultatų vertinimo metodiką.

Labai didelis darbas laukia visos studijų tarnybos 2005 metais diegiant vieningą informacijos sistemą LieMSIS, Universitetui rengiantis gauti ECTS universiteto vardą. Pastarajai užduočiai svarbiausia parengti Studijų informacinėje duomenų bazėje visą paketą studijų programų aprašančių dokumentų lietuvių ir anglų kalba. Šis paketas taip pat būtinas siekiant 2005 metais išduoti naujo pavyzdžio vienodos formos diplomo priedėlių.

3.4. Studijų administravimas

Kaip jau minėta, visi duomenys apie visų pakopų studijas renkami ir analizuojami Studijų duomenų bazėje, kurią prižiūri ir tobulina VU Skaičiavimo centro specialistai. Kadangi bazės vartotojų ir administratorių skaičius dabar siekia 12 500, o duomenis įveda keli šimtai administratorių ir dėstytojų – neapsieinama be kasdienių problemų. Vien 2004 metų žiemos sesijos metu teko įvesti per 160 000 duomenų – egzaminų įvertinimų.

Kasdien plečiamas bazės galimybių spektras, aišku, niekas neatsiranda savaime. Skaičiavimo centrui ir Studijų direkcijai kasdien tenka spręsti vis naujas užduotis plečiant duomenų bazės paslaugas. Jau dabar galima konstatuoti, kad visi kiekvieno studento studijų duomenys registruojami duomenų bazėje. Parengta ir iš dalies jau veikia elektroninė studijų knygelė, keletas fakultetų, o nuo 2005 metų vasaros sesijos – visi fakultetai studijų rezultatus paves įvedinėti dėstytojams.

Pradėtas ir šiais metais turi būti baigtas vieningos Lietuvos aukštųjų mokyklų informacinės sistemos kūrimas pagal LieMSIS programą. Studijų direkcija ir Skaičiavimo centras jau įsitraukė į šį darbą.

Labai atsakingas laikotarpis laukia Universiteto diegiant naujos formos diplomo priedėlių projektavimą ir išdavimą. Šiame darbe labai daug rūpesčių kelia pastangos mobilizuoti visų padalinių administraciją, programų vadovus, kad būtų kokybiškai parengti programų ir dalykų dvikalbiai aprašai.

Ši užduotis siejasi ir su VU siekiu 2005 metais įgyti ECTS universiteto vardą.

3.5. Studentų mobilumas

Vilniaus universiteto 307 studentai buvo komandiruoti dalinėms studijoms į Europos ir kitų šalių universitetus (10 lentelė).

Dažnesnes VU studentų dalinių studijų užsienio universitetuose išvykas stabdo ribotos ERASMUS ir kitų mainų programų lėšos, o iš dalies ir tam labai nepalanki Lietuvos aukštojo mokslo finansavimo sistema. Valstybė skiria lėšas tam tikram studentų skaičiui visai neatsižvelgdama į tai, kad konkretus studentas gali judėti ir dažnai nebūtinai kartu su savo valstybės finansuota studijų vieta.

Į Universitetą dalinėms studijoms atvyksta nedaug studentų (11 lentelė) dažniausiai todėl, kad neranda čia dalykų, dėstomų dažniausiai anglų kalba. Kai kurių padalinių siūlomos naujos studijų programos užsienio kalbomis iš dalies sumažins šį stygių.

10 lentelė. VU studentų išvykos studijuoti į užsienio šalis

Šalis	Bakalauro studijos	Vientisosios studijos	Magistrantūra	Iš viso
Airija			2	2
Austrija	1			1
Belgija	5	2	2	9
Čekija	2		1	3
Danija	28		12	40
Didžioji Britanija			2	2
Graikija	5		1	6
Ispanija	2		1	3
Italija	9	2	1	12
JAV			3	3
Kinija	5			5
Kroatija	4			4
Latvija	2			2
Lenkija	23			23
Norvegija	1			1
Nyderlandai	4	2	7	13
Portugalija	1			1
Prancūzija	14		4	18
Slovakija	1			1
Suomija	20	4	5	29
Švedija	25	2	4	31
Šveicarija	5	1		6
Vokietija	43	21	22	86
Iš viso	200	21	22	307

11 lentelė. Nuosekliųjų studijų studentai užsieniečiai Vilniaus universitete

Šalis	Bakalauro studijos	Vientisosios studijos	Magistrantūra	Iš viso
Čečėnija		5		5
Armėnija	1			1
Baltarusija	1	3		4
Gruzija	1			1
Ispanija	1			1
Italija	1			1
Izraelis	2		1	3
Japonija			1	1
JAV			1	1
Kinija	1			1
Latvija	3			3
Lenkija	24	3	2	29
Vokietija	1			1
Iš viso	36	11	5	52

Užsienio piliečių domėjimasis studijomis Vilniaus universitete vis didėja. 2004 metais tokių prašymų buvo 122. Nuosekliosioms studijoms pagal trišalę URM, ŠMM ir VU sutartį priimti penki Baltarusijos piliečiai, kurie metus studijuos lietuvių kalbą, o vėliau – politikos mokslus ir informatiką.

4. NENUOSEKLIOSIOS STUDIJS

Viena iš svarbesnių Vilniaus universiteto užduočių yra nenuosekliųjų studijų organizavimas, koordinavimas ir plėtojimas. 2004 metais buvo nustatyta valstybės tarnautojų mokymo ir kvalifikacijos tobulinimo kursų programų rengimo ir jų registravimo tvarka Studijų direkcijoje.

Buvo įregistruotos septynios valstybės tarnautojų mokymo programos („Įtaigaus kalbėjimo įgūdžiai komunikacijos metu I“ – 8 val., „Įtaigaus kalbėjimo įgūdžiai komunikacijos metu II“ – 8 val., „Tarpautinė politika ir diplomatija“ – 44 val., „Vadovavimas valstybinėje institucijoje“ – 8 val., „Terorizmas“ – 8 val., „Azijos studijos: musulmonų

pasaulis" – 8 val., „Šiaurės šalių studijos" – 8 val; visos programos parengtos Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institute) ir 7 kvalifikacijos tobulinimo kursų programos („Politikos mokslo pagrindai I: pagrindinės politikos mokslo kategorijos" – 8 val. TSPMI, „Politikos mokslo pagrindai II: pagrindinės politikos mokslo kategorijos" – 8 val. TSPMI, „Kalbiniai ir metodiniai paskaitų anglų kalba rengimo aspektai" (dėstytojų kvalifikacijos kėlimo programa) – 26 val. UKI, „Gydytojų socialinių pediatrų rengimo programa" – 460 val. VU Medicinos fakulteto Socialinės pediatrijos ir vaikų psichiatrijos klinika, „Turizmo ir viešbučių verslo anglų kalba" (turizmo agentūrų, turizmo įstaigų bei viešbučių darbuotojams) – 100 val. UKI, „Verslo vokiečių kalba" (įmonių, įstaigų darbuotojams, vadybininkams, vadovams) – 200 val., UKI, „Ankstyvosios reabilitacijos mokymo programa" – 80 val., Ženevos iniciatyva psichiatrijoje).

2003–2004 mokslo metais Vilniaus universitete kvalifikacijos tobulinimo ir perkvalifikavimo kursuose buvo užregistruoti 6488 klausytojai, iš jų 132 valstybės tarnautojai.

2004 metais laisvojo klausytojo sutartis pasirašė 581 klausytojas, eksterno sutartis – 410 klausytojų.

Ekonomikos fakultete į išlyginamąsias studijas buvo priimti 156 klausytojai, į papildomąsias – 210 klausytojų.

Studijų direkcijos Nenuosekliųjų studijų skyrius 2004 m. lapkričio 24 d. organizavo kvalifikacijos kėlimo seminarą „Nacionalinio saugumo aktualijos plintant tarptautiniam terorizmui", kuriame dalyvavo per 30 Universiteto darbuotojų, pranešimus skaitė nacionalinio saugumo ir specialiųjų tarnybų darbuotojai.

Atsižvelgiant į padidėjusį poreikį dėstyti dalykus užsienio kalbomis, Studijų fondo lėšomis buvo organizuoti dėstytojų kvalifikacijos tobulinimo kursai, šiuos kursus UKI lankė ir baigimo pažymėjimus gavo 31 įvairių padalinių dėstytojas. Šią praktiką ketinama plėtoti ir 2005 metais.

Nenuosekliųjų studijų plėtotės užduotys:

1. Parengti Universiteto dėstytojų kvalifikacijos tobulinimo strategiją.
2. Nuosekliai tirti klausytojų poreikius ir interesus.
3. Organizuoti klausytojų paiešką valstybinėse ir privačiose institucijose. Pasiūlyti klausytojams jų poreikį tenkinančias programas.
4. Panaikinus Profesinio tobulinimo centrą, parengti kvalifikacijos tobulinimo strategiją Universitete, Nenuosekliųjų studijų skyriui perimti šio centro funkcijas. Toliau plėsti nuotolines studijas.

5. PASLAUGOS STUDENTAMS

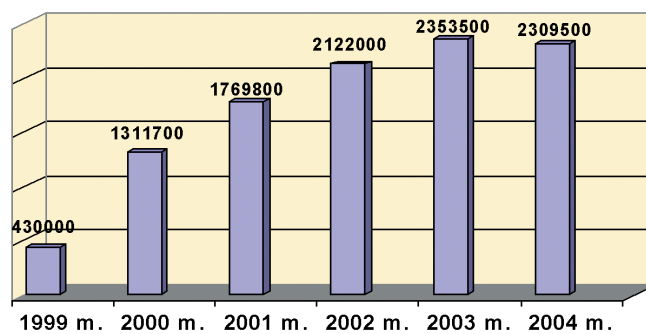
5.1. Paskolos

2004 metais Lietuvos aukštųjų mokyklų studentams Lietuvos mokslo ir studijų fondas paskolas skyrė du kartus per metus – pavasarį ir rudenį. Iš viso paskolos gyvenimo išlaidoms sudarė 2 309 500 Lt, studijų įmokoms – 1 089 000 Lt.

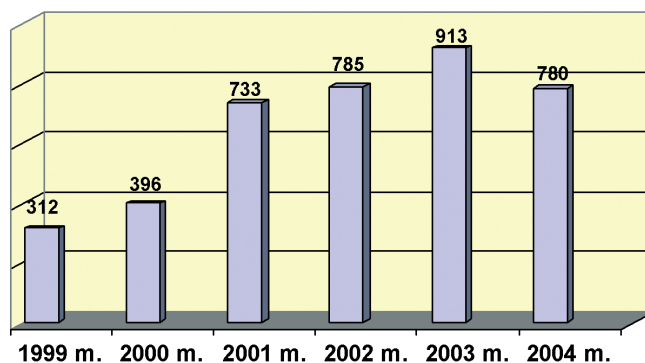
Kaip matyti iš toliau pateiktų diagramų (16 pav.), 1999–2003 m. lėšos, skirtos studentų paskoloms, didėjo, tik 2004 m. šiek tiek sumažėjo. Dėl to 2004 m. sumažėjo ir studentų, gavusių paskolą gyvenimo išlaidoms, skaičius. Lyginant su bendru studentų skaičiumi, nuo 2001 m. pradėjo mažėti ir paskolą gavusių studentų dalis.

12 lentelė. VU studentų paskolų gyvenimo išlaidoms ir studijų įmokoms paskirstymas

Semestras	Bendras studentų skaičius		Lėšos, skirtos studentų paskoloms, Lt		Studentų, gavusių paskolą, skaičius	
	Studijų įmokai	Gyvenimo išlaidoms	Studijų įmokai	Gyvenimo išlaidoms	Studijų įmokai	Gyvenimo išlaidoms
Pavasario	3251	21 284	561 500	1 846 500	119	622
Rudens	4499	18 400	527 500	463 000	138	158
Iš viso			1 089 000	2 309 500	257	780

a) Paskolų gyvenimo išlaidoms lėšos (litais)

b) Gavusių paskolą gyvenimo išlaidoms studentų skaičius

16 pav. Paskolų gyvenimo išlaidoms skyrimo kitimo diagramos

Kaip ir kiekvienais metais, studentų prašymų gauti paskolą gyvenimo išlaidoms buvo daugiau, negu tam buvo skirta lėšų. Ne visiems studentams buvo paskirta ir maksimali paskola gyvenimo išlaidoms (4500 Lt). Paskolos dydis kito nuo 1000 Lt iki 4500 Lt. Vidutinė paskola buvo 2960 Lt.

Paskolų studijų įmokai 2004 metais prašė daugiau studentų negu 2003 metais – atitinkamai 257 ir 109 studentai. Tačiau lyginant su bendru studentų, mokančių už mokslą skaičiumi, paskolų studijų įmokai prašė nedidelė studentų dalis.

Daugiausia paskolų studijų įmokai prašė Matematikos ir informatikos, Fizikos, Chemijos ir Kauno humanitarinio fakultetų studentai. Nors Istorijos ir Orientalistikos padaliniuose studijuoja atitinkamai 243 ir 25 mokantys už mokslą studentai, 2004 m. nė vienas iš jų nepateikė prašymo gauti paskolą studijų įmokai.

5.2. Stipendijos už mokymosi rezultatus

2004 metais stipendijos už mokymosi rezultatus skirtos pagal Senato komisijos nustatytą metodiką, iš viso joms skirta 8 976 375 litų. Visuose padaliniuose stipendijos už pažangumą pasiskirstė tolygiai, tik maži studentų teturinčiame Religijos studijų ir tyrimų centre stipendiją gaunančiųjų dalis buvo didesnė.

5.3. Socialinės stipendijos ir vienkartinės pašalpos

2004 metais socialinėms stipendijoms buvo skirta 1 682 625 Lt, vienkartinėms pašalpoms – 135 120 Lt. Metų pabaigoje į socialinių stipendijų fondą Senato komisijos nutarimu papildomai buvo perkelta dar 105 255 Lt. Todėl metų pabaigoje dar 173 studentams buvo paskirtos vienkartinės pašalpos po 250 Lt.

Daugiausia socialinių stipendijų ir vienkartinę pašalpų buvo išmokėta Chemijos, Gamtos mokslų, Filologijos, Kauno humanitarinio, Matematikos ir informatikos fakultetų

studentams. Matematikos ir informatikos padalinio didesniam studentų skaičiui buvo paskirtos 250 Lt dydžio vienkartinės pašalpos.

5.4. Vardinės stipendijos

2004 metais buvo paskirtos šios vardinės stipendijos:

1. Lietuvos Respublikos Prezidento Kazio Griniaus stipendija Medicinos fakulteto studentui.
2. Lietuvos Respublikos Prezidento Antano Smetonos stipendija Teisės fakulteto studentui.
3. Dainos Lapaitis atminimo vienkartinės stipendijos dviem Filosofijos fakulteto studentams.
4. Carol Martin Gruodis atminimo švietimo fondo stipendijos trims Matematikos ir informatikos bei keturiems Fizikos fakulteto studentams. Taip pat Carol Martin Gruodis atminimo švietimo fondo direktorių valdybos sprendimu stipendijos buvo paskirtos dvidešimt trims Vilniaus universiteto pirmakursiams.
5. Prof. Marijos Gimbutienės vardinė stipendija Istorijos fakulteto magistrantei.
6. Teisės fakulteto *Alumni* draugijos stipendija dviem Teisės fakulteto studentams.
7. Raimondo, Albertos ir Wandos Yankun vienkartinės vardinės stipendijos trims Matematikos ir informatikos, Gamtos mokslų ir Chemijos fakultetų studentams.

5.5. Neįgalūs studentai

2004 m. buvo pasirašyta sutartis tarp Vilniaus universiteto ir Lietuvos invalidų draugijos dėl Filosofijos fakulteto socialinio darbo bakalauro neakivaizdinių studijų III kurso studentės Dalios Bartkaitienės studijų rėmimo. Įvyko VUSA organizuota šventė „Projektas su negalia“. Renovuojamieji pastatai pritaikomi neįgaliųjų poreikiams.

6. STUDIJŲ BAIGIMAS

2004 metais Vilniaus universiteto diplomai buvo įteikti 3625 pirmosios ir antrosios studijų pakopos absolventams (13 lentelė).

13 lentelė. 2004 metų laida

Studijos	Bakaluro	Vientisosios	Magistrantūra	Specialiosios profesinės	Iš viso
Dieninės	1792	303	797	25	2917
Neakivaizdinės	226	88	123	39	476
Vakarinės	77	0	155	0	232
Iš viso	2095	391	1075	64	3625

2004 metais 43 pagrindinių ir 67 antrosios studijų pakopos absolventams, pasižymintiems ypač gerais studijų rezultatais, įteikti CUM LAUDE ir MAGNA CUM LAUDE diplomai.

7. STUDIJŲ PROGRAMŲ VERTINIMAS

7.1. Išorinis vertinimas

Vadovaujantis LR švietimo ir mokslo ministro 2004 m. sausio 30 d. įsakymu Nr. ISAK-109 „Dėl studijų programų išorinio vertinimo 2004 metų plano patvirtinimo“ ir Rektoriaus įsakymu (2004-03-30 Nr. Ss-480) numatytas Teisės fakulteto (teisės krypties), Fizikos fakulteto (fizikos krypties), Gamtos mokslų fakulteto (biologijos krypties), Filologijos fa-

kulteto (slavų filologijos) studijų programų savianalizės rengimas ir pateikimo Studijų direkcijai terminai.

Minėti fakultetai sudarė studijų programų savianalizės grupes, kurios laiku parengė savianalizę pagal Studijų kokybės vertinimo centro pateiktą metodiką. Savianalizės projektai buvo tobulinami dalyvaujant Studijų direkcijai bei Studijų komiteto nariams. Metų pabaigoje savianalizės medžiagą parengė ir Medicinos fakultetas, kuris vykdo biologijos krypties magistrantūros studijų programą *Medicinos biologija*. Visos metų plane numatytų vertinti studijų programų savianalizės pagal suderintą grafiką buvo pateiktos Studijų kokybės vertinimo centrui.

Studijų kokybės vertinimo centro sudarytos tarptautinės ekspertų grupės lankėsi universitete ir vertino ankstesniais metais numatytų vertinti studijų kryptių programas: Medicinos fakulteto *Medicina*, Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto – *Viešasis administravimas*, Ekonomikos fakulteto – *Vadyba ir verslo administravimas*.

2004 metų lapkritį tarptautinė ekspertų grupė lankėsi Teisės fakultete ir teigiamai įvertino pokyčius, kuriais atsižvelgta į ankstesnį vertinimą, kai programa buvo akredituota laikinai dvejimėms metams, ir fakulteto vadovybės pastangas tobulinti studijų kokybę. Palankius ekspertų atsiliepimus apie vertintas studijų programas jau yra gavę ir Medicinos bei Ekonomikos fakultetai.

2004 metais LR švietimo ir mokslo ministro įsakymais akredituotos iki kito išorinio vertinimo arba laikinai 12 studijų programų (14 lentelė).

14 lentelė. Akredituotos studijų programos

<i>Valstybinis kodas</i>	<i>Pavadinimas</i>	<i>Fakultetas</i>	<i>Įsakymo data</i>	<i>Įsakymo Nr.</i>
Akredituota iki kito išorinio vertinimo				
61205S103	Sociologija	FilosF	2004-01-20	ISAK-70
62105S103	Sociologija	FilosF	2004-01-20	ISAK-70
62105S104	Sociologija ir kriminologija	FilosF	2004-01-20	ISAK-70
61205H102	Kultūros istorija ir antropologija	IF	2004-05-10	ISAK- 698
62106P101	Kartografija	GMF	2004-05-10	ISAK- 698
61201T206	Telekomunikacijų fizika ir elektronika	FF	2004-06-23	ISAK-1004
62101T210	Telekomunikacijų fizika ir elektronika	FF	2004-06-23	ISAK-1004
60108B102	Odontologija	MF	2004-07-12	ISAK-1118
61201P101	Matematikos ir informatikos mokymas	MIF	2004-10-06	ISAK-1566
Akredituota laikinai (iki 2006-12-31)				
61210B101	Visuomenės sveikata	MF	2004-05-10	ISAK- 698
62110B101	Visuomenės sveikata	MF	2004-05-10	ISAK- 698
62206P104	Geografija	GMF	2004-05-10	ISAK- 698

Visuomenės sveikatos krypties studijų programos laikinai akredituotos, kaip ir Kauno medicinos universiteto, iš esmės dėl to, kad tarptautiniai ekspertai susidarė nuomonę, jog Lietuvoje nėra aiškios visuomenės sveikatos studijų koncepcijos.

Ta pati problema pastebėta ir vertinant Gamtos mokslų fakulteto *Geografijos* specialiųjų profesinių studijų programą, pagal kurią rengiami mokytojai – dauguma laikinai akredituotų Vilniaus universiteto studijų programų yra susijusios su mokytojų rengimu. Tai leidžia daryti išvadą, kad Vilniaus universitetas neturi aiškios mokytojų rengimo koncepcijos (jos nėra ir Lietuvoje). Turėtume apsispręsti dėl strateginės nuostatos – ar turėtų būti rengiami mokytojai Vilniaus universitete, jei taip – ryžtingai spręsti problemas. Šiuo klausimu derėtų artimiau bendradarbiauti su gimnazijų, kitų mokyklų kolektyvais, rengti dažnesnes išvykas į mokyklas, ieškoti bendradarbiavimo partnerių ar steigti

Vilniaus universiteto gimnazijas arba bazines mokyklas. Šitoks artimas bendradarbiavimas padėtų spręsti ir labai greitai iškilsiančią opią problemą, kai abiturientų skaičius ims sparčiai mažėti, todėl labai didelę reikšmę įgis išankstinis mokinių supažindinimas su Universiteto tikslais, programomis, jų rengimas kandidatais universitetinėms studijoms, iš jų Vilniaus universitete.

7.2. Vidinis vertinimas

2004 metų sausio 22 dieną Senato komisija patvirtino naują Vilniaus universiteto studijų programų reglamentą. Fakultetai ir kiti akademiniai padaliniai per 2004 metus buvo įpareigoti pertvarkyti studijų programas pagal šio reglamento nuostatas. 2004 m. įstojušieji į Vilniaus universitetą pradėjo studijas pagal naujai pertvarkytas programas. Buvo sudaryti ir Senato komisijoje patvirtinti visų studijų programų komitetai, į kurių sudėtį įtraukti socialiniai partneriai.

Nuo 2005 m. pradžios reikėtų pradėti planingą pertvarkytų studijų programų vertinimą Studijų komitete ir gerai įvertintas programas teikti Senato komisijai naujai patvirtinti. Tokių studijų programų vidinio vertinimo planą pagal reglamentą turi parengti Studijų direkcija ir jis turi būti patvirtintas Rektoriaus įsakymu.

2004 m. buvo organizuotas išsamus Filologijos fakulteto skirtingo pasirengimo abiturientams skiriamų studijų programų *Lietuvių filologija*, *Lietuvių filologija (baigusiems ne lietuvių mokyklas)*, *Rusų filologija*, *Rusų filologija (baigusiems ne rusų mokyklas)*, *Lenkų filologija*, *Lenkų filologija (baigusiems ne lenkų mokyklas)* vertinimas. Priėmimo metu pastebėta, kad į kai kurias iš šių studijų programų įstoja prastai pasirengę studijoms abiturientai. Programų komitetai atliko savianalizę, su ja susipažino ir parašė vertinimo išvadas Kauno humanitarinio fakulteto filologinių katedrų specialistai. Šios išvados yra vertingos Rusų filologijos ir Lenkų filologijos programų savianalizės medžiagos rengėjams, kadangi šįmet jie pateikė savianalizę išoriniam vertinimui.

Toks vertinimo būdas, kai išvadas pateikia kolegos specialistai iš kitų Vilniaus universiteto fakultetų, turėtų būti plačiau taikomas, nes žvilgsnis iš šalies visada naudingas, o Universiteto kolegų pastabos ir patarimai yra kur kas dalykiškesni ir geranoriškesni nei išorinių vertintojų. Svarstymų rezultatas tas, kad siekiant pagerinti studijų kokybę buvo atsisakyta skirtingo pasirengimo abiturientų priėmimo į atskiras studijų programas ir atitinkamai pakeista konkursinio balo sudarymo tvarka.

7.3. Studijų programų kokybės vadyba

Studijų kokybei Universitete yra skiriamas išskirtinis dėmesys. 2004 metais šeši Studijų direkcijos darbuotojai dalyvavo net septyniose šalies ir tarptautinėse konferencijose studijų kokybės klausimu, padarė tris pranešimus (tekstai pateikti spaudai) tarptautinėse konferencijose. Vis dažniau studijoms skiriamose konferencijose dalyvauja ir fakultetų atstovai. Tai teikia viltį, kad ganėtinai ilgai mokslinių padalinių ignoruota pedagogikos sritis sustiprės ir Vilniaus universitete.

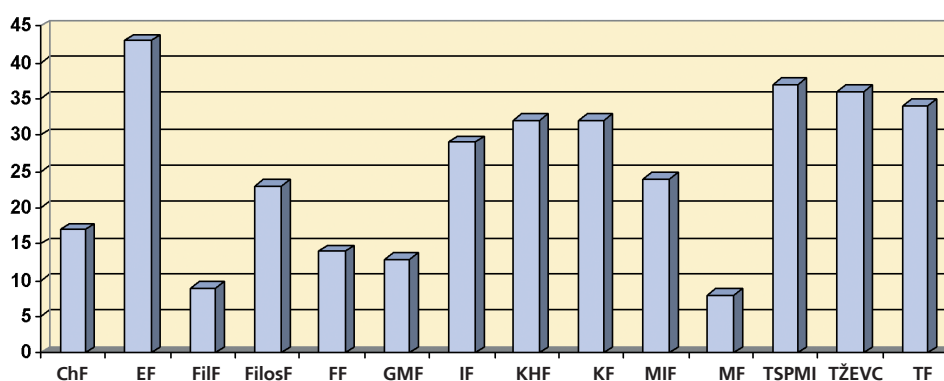
Prof. A. Marčinsko iniciatyva pradėtas vykdyti studijų kokybės valdymo projektas. Jau atliktas užsienio ir šalies patirties šiuo klausimu tyrimas ir parengtos svarstyti labai išsamios studentų ir dėstytojų apklausos anketos. Ketinama jau 2005 m. atlikti apklausas, išanalizuoti ir apibendrinti tyrimo rezultatus, artimiausiu laiku įdiegti kokybės valdymo sistemą iš pradžių bent viename fakultete.

Toliau buvo atliekamas kasmetinis, kaip numatyta programų reglamente, studijų programų svarstymas padaliniuose. Šis darbas dar suintensyvėjo pradėjus pildyti studijų duomenų bazėje studijų programų korteles. Jos rengiamos lietuvių ir anglų kalbomis formatu, numatytu naujai diegiamo diplomo priedėlyje.

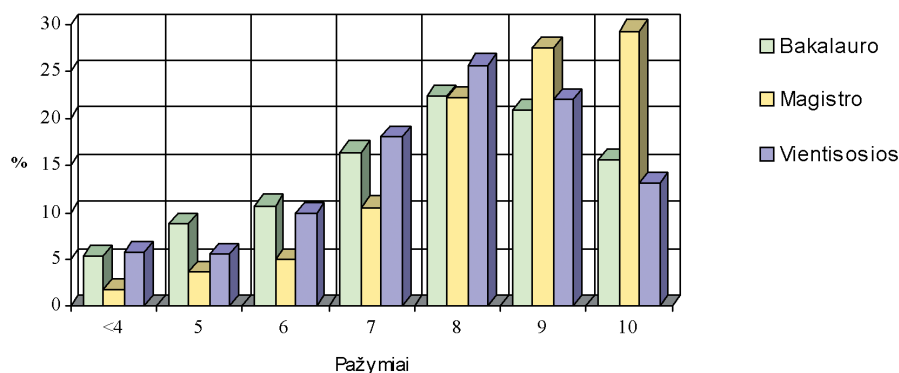
7.4. Kiti studijų kokybės rodikliai

Didėjant studentų skaičiui Universitete, daugelis fakultetų optimizuoja dėstytojų skaičių. Tai daroma dėl dviejų tikslų: pirma, padaryti kiekvienos programos studijas ekonomiškai naudingas, antra, taip parinkti programos dalykų dėstytoją, kad būtų užtikrintas tinkamas teorinių ir praktinių dalykų santykis. Dar vienas ribojantis veiksnys yra valstybės reglamentuotas studentų skaičius, tenkantis vienam dėstytojui. Kaip žinoma, šis skaičius labai priklauso nuo studijų programos srities. 2004 metais Universitete pasiektas rodiklis – 18,49 studento vienam dėstytojo etatui (padaliniuose šį rodiklį žr. 17 pav.).

Apie studijų programos kokybę dalį informacijos suteikia studentų žinių ir gebėjimų įvertinimas. Turint pakankamai didelę studentų imtį, įvertinimų pasiskirstymas turėtų artėti prie gausinio. Kaip rodo 2004 metų žiemos sesijos pažymių skirstinys (18 pav.), tik bakalauro studijų įvertinimų pasiskirstymas panašus į gausinį, o magistro studijų įvertinimų vidurkis gerokai pasislinkęs į labai gerų pažymių pusę.

17 pav. Studentų skaičius, tenkantis vienam dėstytojo etatui

18 pav. 2004 m. žiemos sesijos egzaminų įvertinimų skirstinys

7.5. Universiteto absolventų įsidarbinimo problema

Darbo ir socialinių tyrimų institutas 2004 m. atliko aukštųjų mokyklų absolventų įsidarbinimo tyrimus. Šalia kitų rodiklių buvo nustatomi ir skirtingus universitetus baigusiu kai kurių programų specialistų reitingai (pagal teigiamus darbdavių atsiliepimus). Malonu pažymėti, kad vadybos ir ekonomikos, teisės, informatikos, biochemijos bei biofizikos studijų kryptių Universiteto absolventai gavo apie dukart daugiau teigiamų darbdavių įvertinimų nei artimiausi pagal vertinimą kitų universitetų absolventai.

Vienas iš svarbiausių rodiklių, patvirtinančių studijų programos kokybę, yra galimybė įsidarbinti absolventams. Ši problema galėtų būti ištirta pasitelkus socialinius tyrimus, tačiau iš dalies galėtų pagelbėti Lietuvos darbo biržos statistika. Darbo biržos duomenys

yra prieinami internete, tačiau pabandžius analizuoti ieškančiųjų darbo anketas paaikškėjo, kad tai gana sudėtinga, nes tenka tirti kiekvieno ieškančiojo darbo anketą, kad nustatytume, ar jis yra Vilniaus universiteto absolventas ir kokią programą studijavo. Tuo tikslu Studijų direkcija 2004 metais sudarė sutartį su Lietuvos darbo birža, kad gautų patikimus duomenis. Lietuvos darbo biržos duomenimis, 2004 m. rugsėjo 1 d. šalies teritorinėse darbo biržose buvo įsiregistravę 111 Vilniaus universiteto absolventų (2003 m. rugsėjo 1 d. – 206 absolventai). Jei imsime pastarojo dešimtmečio Universiteto absolventus – tai sudaro apie pusę procento, taigi gerokai mažiau negu šalies nedarbo lygis. Šiame tyrime nagrinėti tik Vilniaus universiteto absolventų registravimosi Darbo biržoje atvejai, mat dažnai statistikoje parodomi net ieškantys darbo Vilniaus universiteto (II–IV kursų bakalauro ar magistro studijų) studentai. Jie nurodo specialybę ir programą, todėl iš statistikos galima numanyti, kad tai – Vilniaus universiteto absolventai.

Vilniaus universiteto absolventų, siekiančių įsidarbinti per Lietuvos darbo biržą, 2004 m. rugsėjo 1 d. statistika:

1 vieta – Vadyba ir verslo administravimas – 15 bedarbių (2003 m. – 23) – 14% (iš jų Vilniaus darbo biržoje užregistruotų – 7, Kauno – 5).

2 vieta – Teisė (turintys aukštąjį išsilavinimą) – 8 bedarbiai (2003 m. – 19) – 8% (Vilniuje – 8).

3 vieta – Vokiečių filologija – 6 bedarbiai (2003 m. – 8) – 6% (Vilniuje – 3).

Tarptautinis verslas – 5 bedarbiai (Kaune – 4).

Socialinis darbas – 5 bedarbiai (Vilniuje – 3).

Geografija – 5 bedarbiai (Vilniuje – 5).

Rusų filologija – 5 bedarbiai (Vilniuje – 4).

Verslo administravimas – 4 bedarbiai (Kaune – 3).

Istorija – 4 bedarbiai (Ignalinoje – 2).

Kitų specialybių absolventų, ieškančių darbo, yra trys ir mažiau.

Taigi galima daryti išvadą, kad Vilniaus universiteto diplomą yra pakankamai geras garantas įsidarbinti. Pažymėtina, kad tarp ieškančiųjų darbo vyrauja humanitarinių ir socialinių mokslų programų absolventai. Atsižvelgiant į tai, jog šių sričių absolventai sudaro absoliučią daugumą, statistiškai negalima teigti, jog kuri nors Vilniaus universiteto studijų programa yra nereikalinga šaliai.

Universiteto 2003 metų ataskaitoje užsibrėžti uždaviniai 2004 metais iš esmės buvo įvykdyti. Studijų kokybės gerinimu reikia rūpintis nuolat.

8. DOKTORANTŪRA

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais (2003-07-15, Nr. 926 ir 2004-04-19, Nr. 452) Vilniaus universitetui yra suteikta 24-ių mokslo krypčių doktorantūros teisė. Pastaraisiais metais dėl nepakankamo skaičiaus aukštos kvalifikacijos mokslininkų, atitinkančių kvalifikacinius reikalavimus, praradome vadybos ir administravimo bei edukologijos mokslo krypčių doktorantūros teisę.

Šių metų sausio 1 d. duomenimis, Vilniaus universitete studijuoja 582 doktorantai, iš jų 71 – neakivaizdiniu būdu.

Doktorantų skaičiaus dinamika teikiama 15 lentelėje, priimtųjų į doktorantūrą skaičiai – 16 lentelėje.

Iš 15 lentelės matyti, kad Vilniaus universiteto doktorantų skaičius kasmet didėja.

Daugiausia doktorantų yra Teisės (66), Medicinos (66), Filologijos (56), Filosofijos (52) ir Gamtos mokslų (46) fakultetuose (17 lentelė).

Kiekvienais metais didėja ir konkursai doktorantūros studijoms, ypač teisės, ekonomikos, filologijos, politikos mokslo ir kitų krypčių. Pavyzdžiui, 2004 m. vien teisės krypties doktorantūros siekė 45 pretendentai, priimta – 15, ekonomikos – 21, priimta – 10 ir t. t.

15 lentelė. Doktorantų skaičiaus dinamika

1992 m. sausio 1 d.	185
1993 m. „	161
1994 m. „	185
1995 m. „	227
1996 m. „	270
1997 m. „	305
1998 m. „	386
1999 m. „	422
2000 m. „	413
2001 m. „	380
2002 m. „	396
2003 m. „	472
2004 m. „	529
2005 m. „	582

2004 m. į doktorantūros studijas priimti 153 doktorantai, iš jų 12 – į neakivaizdines mokamas studijas.

Išlieka geriausių absolventų atrankos doktorantūros studijoms problema. Deja, gana dažnai į doktorantūrą stoja ne perspektyviausi, mokslinį darbą mėgstantys žmonės, o absolventai, neradę darbo, arba tie, kurie dirba ir be didelių pastangų gali papildomai prisidurti doktoranto stipendijai. Tai negali neturėti įtakos doktorantūros rezultatų (18 lentelė).

16 lentelė. Priimta į doktorantūrą

1994 m.	66
1995 m.	83
1996 m.	94
1997 m.	91
1998 m.	103
1999 m.	58
2000 m.	98
2001 m.	115
2002 m.	167
2003 m.	140
2004 m.	153

17 lentelė. Doktorantų skaičius fakultetuose

GMF	46
FF	39
ChF	39
FilF	56
IF	29
FilosF	52
MIF	41
MedF	66
EF	39
KomF	35
TF	66
KHF	46
TSPMI	28

18 lentelė. Doktorantūros rezultatyvumas

Fakultetai	2000 m.		2001 m.		2002 m.		2003 m.		2004 m. (duomenys 2005 01 20)		
	baigė	apgynė	baigė	apgynė	baigė	apgynė	baigė	apgynė	baigė	apgynė	Pateikė svarstyti
Chemijos	8	8	5	4	4	4	4	4	7	7	–
Ekonomikos	5	2	6	6	3	2	3	2	5	2	2
Filologijos	14	10	7	6	12	5	7	5	6	3	2
Filosofijos	10	7	12	8	8	6	5	2	10	2	5
Fizikos	4	3	13	10	4	3	3	2	3	2	1
Gamtos mokslų	5	4	10	10	10	8	7	6	7	1	6
Istorijos	9	9	5	4	5	3	5	2	6	2	1
Kauno humanitarinis	5	5	2	2	2	2	5	4	6	6	–
Komunikacijos	8	5	6	3	5	4	–	–	2	–	2
Matematikos	2	2	–	–	6	4	4	3	6	2	4
Medicinos	15	11	7	7	5	5	7	7	7	4	3
Teisės	15	6	4	2	5	4	5	1	7	3	3
TSPMI	7	5	2	1	1	1	5	3	2	–	2
Iš viso:	107	77	79	63	70	51	60	41	74	34	31
	(71,9%)		(79,7%)		(72,8%)		(68,3%)				

Pastaba: 2004 metų doktorantūros baigimas – gruodžio 31 d. Todėl pateiktos svarstyti daktaro disertacijos bus ginamos per metus.

Jau keletą metų doktorantūros efektyvumas Universitete siekia 70–80%. Šį gerą rodiklį paminėjo ir Europos universitetų asociacijos ekspertai.

2004 metais doktorantūrą baigė 74 doktorantai, iš sąrašų išbraukta 16 doktorantų. Laiku apgynė daktaro disertacijas arba numatytos gynimo datos 34 doktorantams. Pateikė savo darbus svarstyti atitinkamiems padaliniams 31 doktorantas. Galutinis 2004 m. baigusiujų doktorantūrą rezultatyvumas paaiškės vėliau.

Tačiau tenka apgailestauti, kad apie 30% baigusių doktorantų disertacijų neapgina, vidutiniškai apie 15–20 doktorantų kasmet išbraukiami. Manau, kad atranka į doktorantūrą ir doktorantūros eigos kontrolė nėra pakankamai kruopšti.

Pagal doktorantūros reglamentą, visi pretenduojantys į doktorantūrą turi gauti mūsų mokslininkų rekomendacijas. Susidaro įspūdis, kad rekomendacijos tiesiog dalijamos. Pavyzdžiui, 2004 m. vienas mokslininkas rekomendavo 7 pretendentes į istorijos mokslų krypties doktorantūrą, kitas – 5 pretendentes į politikos mokslų doktorantūrą, o yra buvę ir 10. Ar tokiu būdu nesumenkinamas rekomendacijų vaidmuo atrenkant pretendentes?

Manychiau, kad šiuo atrankos etapu rekomendacija turi būti labai svarbus ir neformalus dokumentas.

Sveikintina, kad doktorantai įtraukiami į studijų procesą. Tačiau turi būti saikas. Antai Komunikacijos, Filosofijos fakultetų kai kurie doktorantai skundžiasi, kad dėl didelio pedagoginio krūvio nepajėgia įvykdyti savo programos.

Doktorantūros rezultatyvumui labai svarbus doktoranto mokslinio vadovo, principingos kasmetinės atestacijos vaidmuo. Juk ne paslaptis, kad nemaža doktorantų savo vadovų nemato mėnesiais. Dažnai katedrose doktorantų atestacija vyksta formaliai.

Teikdami paraiškas doktorantūrai fakultetai turi žinoti, kas vadovaus naujai priimtiems doktorantams. 2004 metais pasitaikė atveju, kai siūlomi tvirtinti doktorantų vadovai neturėjo tam reikiamos mokslinės kvalifikacijos. Tik aktyviai dirbantis mokslininkas gali sėkmingai ir rezultatyviai vadovauti doktorantui.

Labai svarbi ir doktorantūros studijų vadyba. Vilniaus universitete šiuo metu yra visi būtini dokumentai, reglamentuojantys doktorantūros studijas. Praėjusiais metais buvo naujai patvirtintos visų mokslo krypčių doktorantūros studijų programos. Fakultetuose už doktorantūros studijų organizavimą atsakingi prodekanai, kai kuriuose fakultetuose – patys dekanai. Chemijos fakulteto dekanas prof. R. Kazlauskas, Medicinos fakulteto prodekanė doc. J. Tutkuvienė, Kauno humanitarinio fakulteto prodekanė doc. D. Grundey tikrai verti padėkos už gerą darbą koordinuojant doktorantūros studijas savo fakultetuose.

Gal todėl šiuose fakultetuose jau keletą metų visi doktorantai iki doktorantūros laiko pabaigos apsigina daktaro disertacijas. Tačiau kai kuriuose fakultetuose doktorantūros administravimas yra prastas, nėra darbo su doktorantais sistemos. Pasitaiko, kad doktorantai, neturintys pedagoginio krūvio, katedroje beveik nepasirodo, nedalyvauja jos posėdžiuose, neatvyksta net į atestacijas, nors yra kviečiami.

Doktorantūros studijų planai ir mokslinio tyrimo programos tvirtinamos jų neaptarus, nesvarsčius net katedroje.

Nenormalu ir tai, kad kai kurie doktorantai patys ieško, kas gali būti jų disertacijos gynimo tarybos nariai ar net oponentai. Ar tai ne katedros reikalas?

Doktorantūros sėkmė priklauso nuo doktoranto, mokslinio vadovo, katedros, fakulteto, Doktorantūros skyriaus darbo. Jei bent viena šios sekos grandis dirbs atsainiai, neatsakingai, minėtos problemos liks neišspręstos.

Vyriausybės patvirtintuose Doktorantūros nuostatuose numatyta, kad Lietuvos mokslo taryba turi teisę vertinti kiekvienos mokslo krypties (šakos) doktorantūros būklę institucijose, tikrinti, ar ji atitinka nuostatų reikalavimus.

2004 m. Lietuvos mokslo taryba tikrino Matematikos mokslų krypties doktorantūros studijas. Džiugina tai, kad nei Doktorantūros ir rezidentūros skyriui, nei Matematikos ir

informatikos fakultetui jokių pastabų nepareiškė. Tokie tikrinimai vyks ir šiais metais, todėl turime būti jiems pasirengę.

Malonu pažymėti tai, jog vis daugiau (beveik kas penktas) doktorantas turi galimybę išvykti dalinėms studijoms į užsienį ir tuo sėkmingai pasinaudoja.

Pastaruoju metu suaktyvėjo domėjimasis ir užsienio piliečių doktorantūros studijomis Universitete. Tai – gera tendencija. Užsieniečių priėmimo į doktorantūrą tvarka yra patvirtinta Senate dar 1999 metais.

Duomenys apie apgintų disertacijų skaičių 1999–2004 metais teikiami 19 lentelėje. Iš lentelės matome, kad per 2004 metus Vilniaus universitete apginta 80 daktaro disertacijų, iš jų 48 – Universiteto doktorantų ir darbuotojų. Pažymėtina, kad bendras apgintų daktaro disertacijų skaičius lyginant su 2003 m. panašus, bet daugėja disertacijų, kurias apgina institutų ir kitų aukštųjų mokyklų doktorantai, atitinkamai mažėja Universiteto doktorantų ir darbuotojų apgintų disertacijų skaičius.

19 lentelė. Daktaro disertacijų, apgintų Vilniaus universitete, skaičius pagal mokslo sritis ir kryptis

Mokslo sritis	Mokslo kryptis	Apginta daktaro disertacijų						Iš viso
		1999 m.	2000 m.	2001 m.	2002 m.	2003 m.	2004 m.	
	filosofija	–	4	2	5	1	–	12
	filologija	6	11	10	12	4	18	61
	istorija	3	2	11	3	3	6	28
	komunikacija ir informacija	–	4	5	6	2	–	17
Socialiniai mokslai	teisė	1	2	7	8	3	4	25
	politikos m.	1	2	1	2	1	3	10
	vadyba ir administravimas	–	3	3	6	2	–	18
	ekonomika	–	2	3	3	3	4	15
	sociologija	–	–	–	1	2	–	3
	psichologija	1	–	3	3	–	2	9
edukologija	–	2	2	2	1	–	7	
Fiziniai mokslai	matematika	3	1	–	5	2	4	11
	fizika	4	7	3	6	6	5	31
	chemija	3	9	4	4	4	5	29
	biochemija	–	1	1	–	4	8	14
	geologija	1	1	–	3	4	1	10
	geografija	2	4	1	2	1	–	10
Biomedicinos mokslai	informatika	–	2	2	1	–	1	6
	biologija	–	–	–	1	1	2	4
	ekologija ir aplinkotyra	–	–	–	2	1	2	5
	botanika	1	–	2	4	–	1	8
	zoologija	–	1	1	–	1	1	4
	medicina	16	19	19	21	34	12	121
visuomenės sveikata	–	1	2	2	2	1	8	
	Iš viso	42	78	82	102	82	80	458

9. REZIDENTŪRA

2004–2005 mokslo metai – tolesnio rezidentūros studijų reorganizavimo metai. Patvirtintas Vilniaus universiteto medicinos ir odontologijos rezidentūros reglamentas. Iš dalies įvykdyta struktūrinė rezidentūros studijų pertvarka. Internatūros studijos artimiausiu metu turės būti integruojamos į medicinos ir odontologijos vientisųjų studijų programą. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu pakeista gydytojų rengimo rezidentūroje trukmė pagal specialybes.

Remiantis Vilniaus universiteto medicinos ir odontologijos rezidentūros reglamentu, Rektoriaus įsakymu patvirtinti rezidentūros koordinatoriai.

Vykdamas švietimo ir mokslo ministro įsakymą, iki 2005 m. sausio 1 d. nustatyta tvarka Švietimo ir mokslo ministerijai yra pateiktas šiuo metu vykdomų rezidentūros studijų programų sąrašas ir duomenys apie studijų programas.

Iki 2005 m. spalio 31 d. esame įpareigoti parengti naujas arba pertvarkyti šiuo metu vykdomas programas ir pateikti jas Studijų kokybės vertinimo centrui.

Labai svarbu rezidentūros bazių vertinimas ir atranka. Iki šiol šis procesas, galima sakyti, buvo formalus. Rezidentūros bazių vertinimo ir atrankos komisija pagal naujas rezidentūros programas turės atrinkti rezidentūros bazes, nustatyti galimus vykdyti rezidentūros programų ciklus, maksimalų galinčių studijuoti rezidentų skaičių, laikotarpį, kuriam bus parenkama rezidentūros bazė.

Šiuo metu Vilniaus universitete studijuoja 508 gydytojai rezidentai. Jiems vadovauja 259 vadovai.

Studijų administravimo tobulinimo užduotys ir veiksmai 2005 metais

Studentų skaičius

Studentų skaičius Universitete toliau kasmet šiek tiek didėja, nors ketvirti metai studentų priėmimas į pagrindines studijas nekinta. Šį reiškinį lemia tai, jog anksčiau priėmimas gana sparčiai didėjo, todėl priimtųjų į pirmąjį kursą maksimumas tik šįmet pasiekė ketvirtąjį kursą.

Kviečiamųjų studijuoti į Vilniaus universiteto studijų programas konkursiniai balai buvo labai aukšti tiek absoliučiai, tiek palyginti su kitomis aukštosiomis mokyklomis. Puikiai išlaikiusių valstybinius brandos egzaminus (gavusiųjų aukščiausią 100 balų įvertinimą) stojančiųjų skaičius tarp priimtųjų į Vilniaus universitetą yra 483!

Siektina:

- Išlaikyti 2004 metų priėmimo į pagrindines studijas lygį.
- Numatyti galimą studentų skaičiaus kitimą tik švelniau reglamentuojamų ministerijos mokamųjų (vakarinės ir neakivaizdinės formos) studijų sąskaita.
- Analizuoti ir teikti rekomendacijas Senatui dėl nepopuliarių programų teikimo priėmimui kas antri metai (pramečiui).
- Stojančiųjų konkursui gerinti reikia sisteminti darbą su vidurinėmis mokyklomis, steigti Universiteto gimnazijas (bazes) apskrityse, didžiuosiuose miestuose.

Programų skaičius

2004–2005 m. m. priėmimas vyko į 180 studijų programų – į 74 pirmosios ir 106 antrosios pakopos.

- Kokybės ir ekonomiškumo požiūriais optimizuoti programų skaičių, atsižvelgiant į rektorių konferencijos rekomendacijas. Teikti informaciją ir rekomendacijas padaliniam.

Studijų duomenų bazė

- Tobulinti 2005 metais pradedamą internetinį stojančiųjų į pagrindines ir vientisąsias studijas prašymų priėmimą, adaptuojant programą, sukurtą priėmimui į neakivaizdines studijas 2004 metais.
- 2005 m. įdiegti stojančiųjų į antrąją studijų pakopą prašymų priėmimą internetu.
- Adaptuoti studijų administravimą LieMSIS formatu. Tobulinti informacinės sistemos administravimą.
- Tobulinti fakultetų studijų duomenų administravimą ir administratorių kvalifikaciją.

Studijų kokybė

2004 metais pradėta dėstytojų tobulinimo programa (anglų kalbos specializuotos grupės).

Vykdoma programų kokybės analizė.

Tikslai:

- Studijų kokybės išorinio ir vidinio vertinimo analizė ir sklaida.
- Dėstytojų kvalifikacijos tobulinimo strategijos rengimas ir organizacinių bei finansinių priemonių plano teikimas Senatui.
- Studijų kokybės vadybos projekto vykdymas (pradedant Ekonomikos fakultetu).
- Studentų ir dėstytojų apklausos anketų rengimas.
- Studentų ir dėstytojų apklausos organizavimas.
- Dalyvavimas ir pranešimų skaitymas tarptautinėse konferencijose studijų kokybės klausimais.
- Seminarų studijų kokybės klausimais rengimas Universitete.

Nenuosekliosios studijos

- Nuosekliai tirti klausytojų poreikius ir interesus.
- Ieškoti klausytojų valstybinėse ir privačiose institucijose. Pasiūlyti klausytojams jų poreikius tenkinančias programas.
- Panaikinto Profesinio tobulinimo centro funkcijas perimti Nenuosekliųjų studijų skyriui. Toliau plėsti nuotoline studijas.
- Analizuoti ir skleisti nenuosekliųjų studijų patirtį.

Studijų administravimo tobulinimas

2004 metais Studijų komitetas parengė ir Senato komisija patvirtino nemaža studijų nuostatų pakeitimų. Studijų direkcijos darbuotojai dalyvavo net septyniuose šalies ir tarptautinėse konferencijose studijų kokybės klausimu, padarė tris pranešimus (tekstai pateikti spaudai) tarptautinėse konferencijose. Reikia siekti, kad ir fakultetų atstovai, studijų administratoriai, aktyviau dalyvautų diskusijose pedagogikos klausimais.

2005 metais būtina:

- Baigti rengti programų ir sandų duomenis, numatytus naujam diplomo priedėliui.
- 2005 metais parengti ir diegti vieningą informacijos sistemą LieMSIS.
- Vykdyti darbus siekiant gauti ECTS universiteto vardą. Svarbiausia studijų informacinei duomenų bazei parengti visą paketą studijų programas aprašančių dokumentų lietuvių ir anglų kalba.
- Peržiūrėti ir tobulinti studijų nuostatus, rengti kitus nuostatus.
- Analizuoti dėstytojų krūvio apskaitą ir tvirtinti patobulintą apskaitą.
- Tobulinti stipendijų ir paskolų skyrimą remiantis bazės duomenimis, parengti tokią programą.
- Artimiausiu metu baigti derinti ir patvirtinti praktikos reglamentą.
- Parengti ir pateikti tvirtinti studijų rezultatų vertinimo metodiką.
- Analizuoti Lietuvos darbo biržos duomenis apie Vilniaus universiteto absolventų įsidarbinimą, pradėtą 2004 metais, teikti rekomendacijas padaliniam ir Universiteto vadovybei.

Doktorantūros ir rezidentūros tobulinimas

- Užtikrinti geresnę šių studijų vadybą akademinuose padaliniuose. Sugriežtinti doktorantų mokslinių vadovų atsakomybę už doktorantūros studijų efektyvumą ir disertacijų mokslinį lygį.
- Lietuvos Respublikos Vyriausybei patvirtinus doktorantūros pakeitimus, atlikti ir Universiteto doktorantūros reglamento atitinkamas pataisas.
- Užbaigti rezidentūros studijų pertvarką – daugiausia dėmesio skirti studijų kokybei, tinkamai parinkti rezidentūros koordinatorius ir vadovus, didinti jų atsakomybę.

MOKSLAS

2004 metais VU moksliniai tyrimai buvo vykdomi pagal 2003 metais patvirtintas mokslinių tyrimų kryptis, aprėpiančias visas mokslo sritis (humanitariniai, socialiniai, biomedicinos, fiziniai ir technologijos mokslai).

2004 m. gruodžio 31 d. duomenimis, Universitete mokslo tiriamąjį darbą vykdė 1595 pedagogai ir 247 mokslo darbuotojai (pagrindinėje ir ne pagrindinėje darbovietėje dirbančių asmenų skaičius). 1370 iš jų darbas Universitete buvo pagrindinės pareigos. Lyginant su 2003 metų duomenimis, tyrėjų, turinčių mokslo laipsnius ir vardus, skaičius ir tyrėjų pasiskirstymas pagal mokslo sritis išlieka beveik nepakitęs (20 lentelė).

20 lentelė. Dėstytojų ir mokslo darbuotojų pasiskirstymas pagal mokslo sritis (pagrindinėje darbovietėje dirbančių asmenų skaičius, 2004 12 31)

Darbuotojų skaičius	Iš viso	Mokslo sritis				
		humanitariniai mokslai	socialiniai mokslai	technologijos mokslai	fiziniai mokslai	biomedicinos mokslai
Dėstytojai ir mokslo darbuotojai (tyrėjai)	1370	439	248	23	316	344
Turi mokslo laipsnį, pedagoginį vardą	961	221	171	21	266	282
Turi mokslo laipsnį, pedagoginį vardą (2004 m.)	70%	50%	69%	91%	84%	82%
Turi mokslo laipsnį, pedagoginį vardą (2003 m.)	71%	50%	69%	96%	90%	81%

Pažymėtina, kad habilituoto daktaro mokslo laipsnio teikimo sustabdymas atsiliepė ir mokslininkų kvalifikacijos rodikliams. Kiekvienais metais habilituoto daktaro disertacijas apgindavo 6–8 Universiteto mokslininkai. Tai buvo svarus indėlis didinant aukštos kvalifikacijos mokslinį potencialą. Pastaraisiais metais nemažas skaičius mokslininkų, ketinusių parengti habilitacijos darbą, neteko galimybės siekti aukščiausio mokslo laipsnio. Nors Lietuvos mokslo bendruomenėje jau gana seniai diskutuojama dėl antrojo mokslo laipsnio išlikimo, dar ir dabar nėra paskelbta oficialaus sprendimo dėl habilituoto daktaro mokslo laipsnio teikimo tvarkos. Tačiau buvo patvirtinta habilitacijos procedūra, ji 2004 metais sėkmingai pradėta vykdyti Universitete. Habilitacijos procedūrą atliko 13 Universiteto mokslininkų ir du mokslininkai iš kitų institucijų:

- fizinių mokslų srityje 8 mokslininkai, iš jų vienas – geografijos, trys – chemijos, du – matematikos ir du – fizikos krypties;
- biomedicinos mokslų srityje 3 mokslininkai, iš jų du – biologijos ir vienas – medicinos krypties;
- humanitarinių mokslų srityje 3 mokslininkai – komunikacijos ir informacijos krypties;
- socialinių mokslų srityje vienas mokslininkas – psichologijos krypties.

Universiteto biudžetiniai mokslo tiriamieji darbai. Ataskaitiniais metais buvo vykdomi 233 biudžetiniai mokslo tiriamieji darbai (2003 m. – 228, 2002 m. – 234). Temų pasiskirstymas kamieniniuose akademiniuose padaliniuose pateikiamas 21 lentelėje. Tačiau vykdomų temų skaičius nėra mokslinio darbo kokybės rodiklis, o mokslinių temų gausa kartais labiau atspindi mokslo pajėgų išsisklaidymą. Teigiamas reiškinys – kelių padalinių vykdomi tarpsritiniai ir tarpkryptiniai moksliniai darbai, tačiau jų nėra daug.

Daug svarbiau įvertinti mokslinių temų rezultatyvumą ir aktualumą bei nustatyti Universiteto mokslo prioritetus. Nuolat kaupiami statistikos duomenys leidžia atlikti biudžetinių mokslo tiriamųjų darbų kiekybinį vertinimą. Tačiau to nepakanka nustatyti temos aktualumą ir jos atitiktį šalies socioekonominiams poreikiams. Todėl reikia dalykinės ekspertizės, jai Universitete turėtų būti skiriama daugiau dėmesio.

21 lentelė. Vilniaus universiteto biudžetiniai mokslų tyrimieji darbai 2004 m.

<i>Padalinys</i>	<i>Biudžetiniai mokslų tyrimieji darbai / darbai, vykdomi kelių padalinių</i>	<i>Padalinys</i>	<i>Biudžetiniai mokslų tyrimieji darbai / darbai, vykdomi kelių padalinių</i>
CHF	9	TF	7
EF	12	MTMI	8 / 4
FilF	19 / 1	TSPMI	5
FsF	17 / 2	UKI	2
FF	20 / 3	ASC	1
GMF	28	LSC	2
IF	5	SSC	1
KHF	8	RSC	3
KF	4	OSC	1
MIF	13	A. Greimo c.	2 / 1
MF	70	TŽC	1

Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros (MTEP) finansavimo šaltiniai. Kaip ir kasmet, 2004 metais Universiteto mokslinė veikla buvo finansuojama iš valstybės biudžeto, užsakovų ir tarptautinių programų lėšų (22 lentelė). Be tiesioginių biudžeto asignavimų (11,9 mln. Lt), 2004 metais VU mokslininkai uždirbo 8024,2 tūkst. litų, t.y. beveik 500,0 tūkst. Lt daugiau negu 2003 m. Daugiausiai lėšų – net per 2 milijonus litų – uždirbo Fizikos fakultetas. Chemijos, Medicinos, Gamtos mokslų fakultetai gavo apie po milijoną litų. Medžiagotyros ir taikomųjų mokslų institutas uždirbo 1 797,9 tūkst. litų, iš jų – 825,5 tūkst. litų gavo Skystųjų kristalų laboratorija už savo produkcijos pardavimą užsieniui. Mokslinė veikla nedavė pajamų Teisės fakultetui, nedaug lėšų uždirbo Kauno humanitarinis ir Ekonomikos fakultetai, Užsienio kalbų institutas.

Duomenys apie lėšas, gautas vykdant mokslų tyrimuosius darbus 2002–2004 metais, teikiami 19 pav. Akivaizdu, kad didėja iš LVMSF ir tarptautinių mokslų programų gaunamų lėšų suma.

Tiesioginiai asignavimai. Universitetui už mokslinės veiklos rezultatus (mokslines publikacijas ir lėšas, gautas vykdant tarptautines mokslų programas ir užsakomuosius mokslų tyrimuosius darbus) skirti tiesioginiai asignavimai sudarė 13,0 milijonų litų. Tačiau kaip ir kiekvienais metais, skirstant lėšas mokslų ir studijų institucijoms atliktas „išlyginimas“, kuris Universitetui kainavo daugiau kaip milijoną litų už mokslinės veiklos rezultatus uždirbtos sumos. Gauta 11,9 mln. litų, jie buvo paskirstyti padaliniams remiantis LR švietimo ir mokslų ministerijos ir Studijų kokybės vertinimo centro parengta metodika bei Universiteto mokslų komiteto pasiūlytais pakeitimais (23 lentelė). Žinoma, kaip ir kiekvienas metodas, kuris remiasi tam tikrais sąlyginumais ir sutartinių balų sistema, naudotas metodas taip pat turėjo trūkumų.

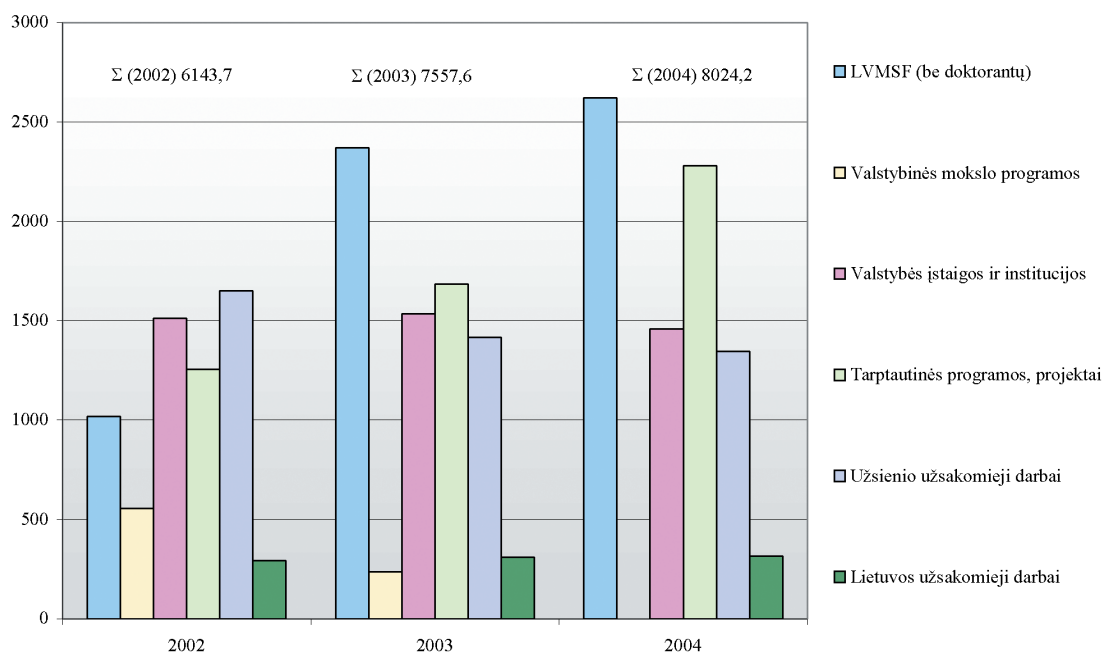
Tiesioginių asignavimų kitimo 2003–2004 metais ir jų paskirstymo Universiteto padaliniams duomenys pateikiami 23 lentelėje. Ryškūs lyderiai yra Medicinos, Fizikos, Gamtos mokslų, Chemijos bei Matematikos ir informatikos fakultetai. Deja, ne visiems Universiteto padaliniams metai buvo vienodai sėkmingi. Kukliai atrodo UKI, TSPMI, Komunikacijos, Teisės ir Ekonomikos fakultetai.

Lietuvos valstybinis mokslų ir studijų fondas (toliau – LVMSF) ir 2004 metais buvo vienas iš svarbiausių Universiteto biudžetinio MTEP finansavimo šaltinių (24 lentelė). 2004 metais iš LVMSF buvo gauta 2 623,1 tūkst. litų (2003 m. – 2 370,8 tūkst. litų, 2002 m. – 1 030,0 tūkst. litų).

Kaip ir 2003 metais, didžiausia fondo lėšų dalis (40,6%) teko Aukštųjų technologijų plėtros (toliau – ATPP) ir Prioritetinių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros (toliau – MTP) programoms, kuriose dalyvauja keturi fakultetai ir du institutai. Universitetas vykdo šešis iš 14 ATPP finansuojamų projektų (penkių yra koordinatorius) ir aštuonis

22 lentelė. Pajamos už mokslinę veiklą 2004 m. (tūkst. Lt)

PADALINIAI	LVMSF	Vaisybės institucijos ir įstaigos	ŠMM paskatė – nimas už FP5 / FP6	Užsakovieji darbai		Tarpautinės mokslo programos, projektai	IŠ VISO	Tiesioginiai asignavimai 2004 m.	IŠ VISO	VU mokslo fondas	Mokslinės paslaugos
				Lietuvos	užsienio						
FF	699,98	88,98	280,3	75,0	189,59	832,96	2 166,81	1 801,6	3 968,41	53,3	9,0
MTMI	604,61	64,7	–	88,15	898,95	141,54	1 797,95	859,1	2 657,05	22,8	–
CHF	235,75	16,68	221,1	–	94,42	442,79	1 010,74	1 119,1	2 129,84	31,8	4,63
MF	148,43	187,8	–	65,0	156,9	370,47	928,6	2 525,4	3 454,0	11,5	–
GMF (su Botanikos sodu)	425,83	176,82	3,4	10,6	–	285,65	902,3	1 287,2	2 189,5	24,2	100,65
MIF	404,24	12,92	–	69,0	6,5	125,21	6 17,87	1 184,6	1 802,47	29,7	29,0
FsF	16,25	219,66	–	–	–	4,02	239,93	323,0	562,93	1,4	10,96
FfF	5,0	122,23	–	–	–	–	127,23	565,4	692,63	24,7	3,1
TSPMI	32,59	–	–	–	–	58,42	91,01	208,1	299,11	5,5	–
IF	43,2	4,0	–	–	–	–	47,2	496,4	543,6	14,1	–
KF	–	23,01	4,7	–	–	18,83	46,54	221,0	267,54	3,0	9,0
EF	–	–	–	10,0	–	–	10,0	262,2	272,2	–	–
UKI	1,25	3,0	–	–	–	–	4,25	115,8	120,05	–	–
KHF	1,0	–	–	–	–	–	1,0	298,1	299,1	18,0	–
TF	–	–	–	–	–	–	0	258,4	258,4	–	–
Centrai	–	10,94	–	–	–	–	10,94	96,7	107,64	–	11,0
Administracija	5,0	16,88	–	–	–	–	21,88	–	21,88	–	–
Mokslo fondas	–	–	–	–	–	–	–	300,0	300,0	–	–
IŠ VISO:	2 623,13	947,62	509,5	317,75	1 346,35	2 279,89	8 024,24	11 922,2	19 946,35	240,0	177,34

19 pav. Lėšos, gautos vykdant mokslo tiriamuosius darbus 2002–2004 m. (tūkst. Lt)

23 lentelė. Tiesioginių asignavimų paskirstymas Universiteto padaliniais 2003–2004 m.

Padalinys	2003 m. skirtos lėšos (tūkst. Lt)	2004 m. skirtos lėšos (tūkst. Lt)
Chemijos fakultetas	987,5	1 119,1
Ekonomikos fakultetas	320,5	262,2
Filologijos fakultetas	357,1	565,4
Filosofijos fakultetas	422,4	323,0
Fizikos fakultetas	1 582,2	1 801,6
Gamtos mokslų fakultetas	1 212,8	1 242,9
Istorijos fakultetas	166,8	496,4
Kauno humanitarinis fakultetas	123,2	298,1
Komunikacijos fakultetas	181,9	221,0
Matematikos ir informatikos fakultetas	651,2	1 184,6
Medicinos fakultetas	2 815,8	2 525,4
Teisės fakultetas	146,7	258,4
Medžiagotyros ir taikomųjų mokslų fakultetas	857,7	859,1
Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institutas	79,7	208,1
Užsienio kalbų institutas	3,9	115,8
Centrai	33,8	96,7
Botanikos sodas	56,8	44,3
VU mokslo fondas	150,0	300,0
Kitos VU reikmės	3 643,8	
Iš viso:	13 793,8	11 922,2

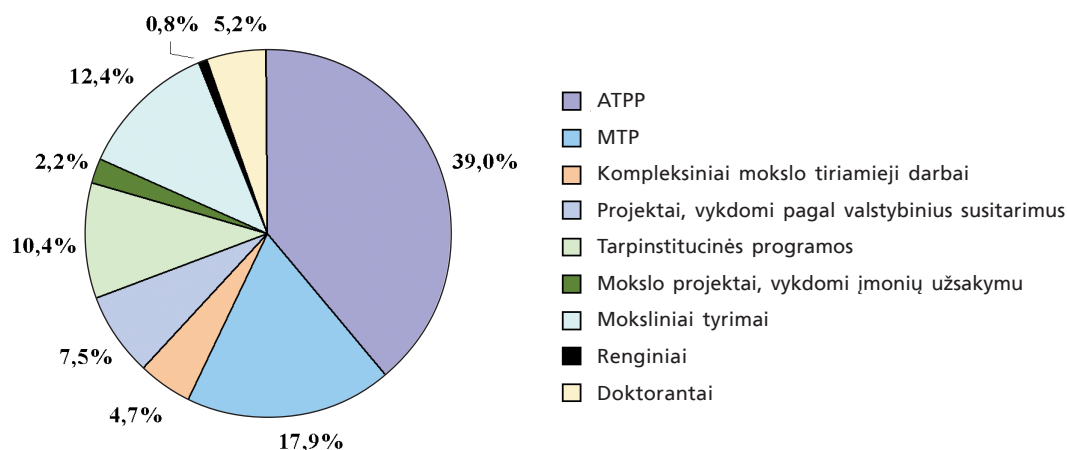
iš 19 MTP finansuojamų projektų (trijų – koordinatorius). Dalyvaujant ATPP programoje gauta daugiau kaip vienas milijonas litų (27% viso programai skirto biudžeto), MTP – 496,0 tūkst. litų (apie 12% programos biudžeto).

Universiteto mokslininkai dalyvauja ir kitose fondo finansuojamose programose, vykdydami 19 mokslinių projektų, 6 tarpinstitucinius projektus, 6 kompleksinius darbus, 9 projektus pagal tarpvalstybinius susitarimus, 3 darbus įmonių užsakymu.

Fondas parėmė 15 Universiteto renginių, skyrė lėšų 48 doktorantams, 9 monografijoms ir dviem vadovėliams parengti ir vienai stipendijai kelionei į JAV (24 lentelė). Didžiausia LVMSF skirtų lėšų dalis (57%) teko ATPP ir MTP programų projektams. Padidėjo LVMSF finansuojamų mokslo projektų skaičius ir gaunamų lėšų suma (2003 m. už mokslo projektus gauta 8,4% visų Universitetui fondo skirtų lėšų, 2004 m. – 12,4%) ir iš tarpinstitucinių programų uždirbtų lėšų dalis (2003 m. – 8,2%, 2004 – 10,4%) (20 pav.).

Daugiausia lėšų, kaip ir 2003 metais, uždirbo Fizikos, Gamtos mokslų, Matematikos ir informatikos, Chemijos fakultetai bei Medžiagotyros ir taikomųjų mokslų institutas. 2004 metais Medicinos fakultetas išitraukė į tarpinstitucinę fondo finansuojamą programą ir ženkliai padidino gaunamų iš fondo lėšų sumą. Beveik visi fakultetai (išskyrus Ekonominės, Komunikacijos ir Teisės) gavo didesnę ar mažesnę fondo paramą.

Pagrindinė LVMSF lėšų dalis (apie 47%) panaudota atlyginimams ir su jais susijusiems mokesčiams sumokėti bei autorinėms sutartims (2003 m. – 38,6%); 31% – medžiagoms ir įrengimams įsigyti (2003 m. – 38,4%); likusios lėšos panaudotos komandiruočiams, atskaitymams į VU bei padalinių fondus ir kitoms išlaidoms.

20 pav. LVMSF – mokslo tiriamiesiems darbams 2004 m.

Valstybės institucijų ir įstaigų lėšos. 2004 metais iš valstybės institucijų ir įstaigų gauta 1457,1 tūkst. litų (25 lentelė). Tai sudarė 18,2% visų už mokslinę veiklą uždirbtų lėšų. Iš Švietimo ir mokslo ministerijos gauta didžiausia lėšų suma – 818,6 tūkst. litų (iš jų – 509,5 tūkst. litų skirti *Framework 5* ir *6* projektams skatinti). Kitos valstybės institucijos ir įstaigos skyrė lėšų Universiteto renginiams organizuoti, vykdyti mokslinius projektus ir kt. Valstybinė lietuvių kalbos komisija finansavo Valstybinės kalbos vartojimo ir ugdymo programos projektus.

51% visų valstybės institucijų ir įstaigų skirtų lėšų panaudota personalo atlyginimams ir autorinėms sutartims, 27,4% – medžiagoms ir įrangai įsigyti.

Lėšos, gautos iš Lietuvos ir užsienio užsakovų. Ataskaitiniais metais Universiteto mokslininkai vykdė keliasdešimt Lietuvos ir užsienio įmonių užsakymų. Remiantis tarptautine mokslo darbų vertinimo praktika, vykdytus darbus įprasta skirti į dvi kategorijas: darbus, turinčius mokslo tiriamojo darbo ir/ar eksperimentinės plėtros elementų, ir paslaugas. Šią sistemą naudoja ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija, vertindama institucijų mokslinę veiklą. Todėl apskaičiuojant tiesioginius asignavimus institucijoms, užskaitomi tik MTEP priskiriami darbai, už vieną uždirbtą litą skiriant 0,25 lito iš biudžeto. Remiantis minėta vertinimo sistema, 2002 m. ir 2003 m. neužskaityta apie 120,0 tūkst. litų iš Lietuvos užsakovų ir beveik 2 mln. litų iš užsienio užsakovų gautų lėšų, kurių didžiąją

24 lentelė. LVMSF – mokslo tiriamiesiems darbams 2004 m. (tūkst. Lt)

Padalinys	ATPP	MTP	Moksliniai tyrimai	Kompleksiniai mokslo tiriamieji darbai	Projektai, vykdomi pagal tarpvalstybinius susitarimus	Tarpintitucinės programos	Mokslo projektai, vykdomi imonių užsakymu	Renginiai	IŠ VISO
FF	414,9	15,0	55,0	42,68	69,38	101,77	–	1,25	699,98
MTMI	448,09	60,0	22,5	–	52,0	9,62	11,15	1,25	604,61
GMF	14,0	96,0	103,0	47,25	44,75	68,33	50,0	2,5	425,83
MIF	177,22	140,02	47,0	10,0	30,0	–	–	–	404,24
CHF	23,5	169,75	32,5	–	10,0	–	–	–	235,75
MF	–	–	38,0	2,25	–	106,93	–	1,25	148,43
IF	–	–	13,95	28,0	–	–	–	1,25	43,2
TSPMI	–	15,59	15,0	–	–	–	–	2,0	32,59
FsF	–	–	15,0	–	–	–	–	1,25	16,25
FilF	–	–	–	–	–	–	–	5,0	5,0
Administracija	–	–	–	–	–	–	–	5,0**	5,0
UKI	–	–	–	–	–	–	–	1,25*	1,25
KHF	–	–	–	–	–	–	–	1,0	1,0
EF	–	–	–	–	–	–	–	–	–
KF	–	–	–	–	–	–	–	–	–
TF	–	–	–	–	–	–	–	–	–
IŠ VISO	1077,7	496,36	341,95	130,18	206,13	286,65	61,15	23,0	2623,13

P a s t a b a. Parama doktorantams ir mokslo kūrinių autoriams pervedama tiesiogiai; gauta viena LVMSF stipendija kelionei į JAV projekto vykdymo tikslais.

* – renginys organizuotas su FilF

** – renginys organizuotas su IF

25 lentelė. Iš valstybės institucijų ir įstaigų gautos lėšos 2004 m.

	<i>Projektų skaičius</i>	<i>Gauta suma (tūkst. Lt)</i>
LR ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTERIJA		
1. Lietuvos ir Ukrainos dvišalio bendradarbiavimo mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros srityse projektams vykdyti	2	12,42
2. LR ŠMM, Latvijos ŠMM ir Taivano nacionalinės mokslo tarybos savitarpio finansavimas	2	42,6
3. Lietuvos ir Prancūzijos dvišalio bendradarbiavimo mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros srityje programa „Žiliberas“	5	35,72
4. Parama vykdyti FP5 projektus	2	137,9
5. FP5 ir FP6 projektų skatinimas	9	509,5
6. Kitos lėšos		80,51
KITOS LR MINISTERIJOS		57,71
VALSTYBINĖ LIETUVIŲ KALBOS KOMISIJA		
Valstybinė kalbos vartojimo ir ugdymo programa	11	137,3
SVEIKATOS TEISĖS IR EKONOMIKOS CENTRAS	3	90,0
LIETUVOS ŽEMDIRBYSTĖS INSTITUTAS		
Augalų genetinių išteklių tyrimo programa (koordinadorius – Lietuvos žemdirbystės institutas)	3	87,67
KITOS INSTITUCIJOS IR ĮSTAIGOS		265,79
IŠ VISO:		1 457,12

26 lentelė. Lietuvos užsakovų lėšos 2004 m.

<i>Padalinys</i>	<i>Paslaugos</i>		<i>Mokslo tiriamieji darbai</i>	
	<i>skaičius</i>	<i>suma (tūkst. Lt)</i>	<i>skaičius</i>	<i>suma (tūkst. Lt)</i>
CHF	3	4,63		
EF			1	10,0
FF			2	75,0
FsF	1	10,96		
GMF	6	93,65	2	10,59
MF			1	65,0
MIF	1	20,0	2	69,0
MTMI			4	88,15
Iš viso:	11	129,24	12	317,74

dalį sudarė Skystųjų kristalų laboratorijos vykdyti darbai. Reikia pažymėti, kad, Universiteto požiūriu, ne visada ŠMM ekspertų sprendimai vertinant MTEP darbus yra pakankamai argumentuoti. 2002–2003 metais Universitetas pateikė pagrindimus dėl kai kurių neužskaitytų darbų priskyrimo MTEP, tačiau vertinimo rezultatai nebuvo pakeisti.

Be abejonės, integracija į tarptautinę mokslinių tyrimų erdvę lemia ir vidinės Universiteto vykdomų mokslo tiriamųjų darbų vertinimo ir klasifikavimo sistemos pokyčius, kurie sąlygoja tikslesnį MTEP priskiriamų darbų ir paslaugų diferencijavimą. Taigi, nors 2004 metais iš Lietuvos užsakovų gautų lėšų suma (26 lentelė), palyginti su 2002 metais (310,8 tūkst. Lt) ir 2003 metais (311,8 tūkst. Lt), padidėjo – gauta beveik 447 tūkst. litų, tačiau už mokslo tiriamuosius darbus gauta panaši kaip ir ankstesniais metais suma – 317,7 tūkst. litų.

64,7% iš Lietuvos užsakovų gautų lėšų buvo panaudota personalo atlyginimams, su jais susijusiems mokesčiams ir apmokėti autorines sutartis. Įrangai ir medžiagoms įsigyti panaudota 9,4% pajamų; 12,8% atskaityta į VU ir padalinių fondus.

Vykdam užsakomuosius darbus su užsienio partneriais, uždirbta 1 346,35 tūkst. litų (22 lentelė). 2004 metais, kaip ir ankstesniaisiais, didžiąją iš užsienio užsakovų gautų lėšų dalį uždirbo Skystųjų kristalų laboratorija – 825,5 tūkst. litų (61% visų užsienio užsakymų).

Daugiau kaip pusė (63,6%) užsienio užsakovų lėšų panaudota darbo užmokesčiui, 7,4% skirta įsigyti medžiagų ir įrangos.

Tarptautinių mokslo programų lėšos. 2004 metais Universiteto mokslininkai dalyvavo tarptautinėse mokslo programose ir projektuose (*Framework 5* ir *6*, NATO, COST, EUREKA, CERN, INTAS, PHARE, VISBY ir t. t.), atliko bendrus mokslinius tyrimus pagal dvišalio bendradarbiavimo sutartis (su Prancūzija, Ukraina, Taivanu ir kt.). Duomenys apie padalinių gautas lėšas dalyvaujant tarptautinėse programose ir projektuose pateikiami 22 lentelėje. 2004 metais universitetas, vykdydamas 33 tarptautinius projektus, gavo 2 279,9 tūkst. litų (2003 m. – 1684,9 tūkst. Lt). Geriausiai sekėsi Fizikos (832,96 tūkst. Lt), Chemijos (442,8 tūkst. Lt), Medicinos (370,5 tūkst. Lt) ir Gamtos mokslų (285,6 tūkst. Lt) fakultetams.

Lėšų, gautų vykdant tarptautinius mokslo projektus, panaudojimo analizė parodė, kad 2004 metais didelė jų dalis skirta mobilumui: mokslinėms komandiruotėms – 26,6% ir atvykstančių mokslininkų stipendijoms – 10,2%; 21% lėšų skirta įsigyti medžiagų ir įrangos. Atlyginimams ir autorinėms sutartims išleista 37,7% visų lėšų.

Reikėtų pažymėti, kad dalis lėšų, gaunamų vykdant tarptautinius mokslinius projektus, nepatenka į Universiteto sąskaitą, o pervedamos tiesiogiai projektų vykdytojams (pvz., kelionių išlaidoms padengti, įrangai, medžiagoms įsigyti, t. t.) arba Universitetą pasiekia projektui reikalinga įranga (vadinamasis įnašas *in-kind*). Tokių projektų vykdymas prisideda prie mokslininkų kvalifikacijos kėlimo ir mokslinės infrastruktūros atnaujinimo. Todėl, analizuojant mokslininkų veiklos rezultatus, minėti projektai turėtų užimti deramą vietą Lietuvos mokslinės veiklos vertinimo sistemoje. Šią nuostatą pradėta įgyvendinti, vertinant mokslinės veiklos rezultatus Universitete.

Universiteto mokslininkai sėkmingai dalyvauja ES bendrosiose programose, vykdydami jau pradėtus ir inicijuodami naujus projektus. Tarptautinių mokslo ir technologijų plėtros programų agentūros (toliau – TPA) duomenimis (2004 12 27), Lietuvos institucijos buvo pateikusios 811 paraiškų ES *Framework 6* programos 673 projektams; 155 paraiškos (122 projektai) buvo įvertintos teigiamai. Pasirašyti ir jau vykdomi 73 *Framework 6* programos projektai (juose dalyvauja 96 Lietuvos institucijos). Paraiškų sėkmės rodiklis – 19%.

Vilniaus universiteto mokslininkai dalyvavo pateikiant 76 paraiškas, iš kurių 14 jau pripažintos finansuotomis (18,4% rezultatyvumas). 2004 metais pasirašytos devynios sutartys (27 lentelė). 2004 metais įgyvendinant šešis jau vykdomus projektus, gauta per 1 mln. litų.

Palyginti: KTU – 131 pateikta paraiška, iš jų 12 finansuotų (9,2% rezultatyvumas), pasirašytos šešios sutartys. VGTU – 44 pateiktos paraiškos, iš jų trys finansuotos (6,8% rezultatyvumas), pasirašytos dvi sutartys.

Universiteto mokslininkai 2004 m. vykdė ir 17 tebetęsiamų *Framework 5* programos projektų (27 lentelė).

27 lentelė. Dalyvavimas FP5 ir FP6

Padalinys	Dalyvavimas FP5	Dalyvavimas FP6	
		finansuotinių paraiškų skaičius	pasirašytų sutarčių skaičius
CHF	3	2	2
FF	2 / 1	5	4
GMF	3 / 1	1	1
MF	6	4	1
KF	1	1	1
MTMI	1		
FsF	1		
TSPMI	1		
Kiti padaliniai		1	
	17	14	9

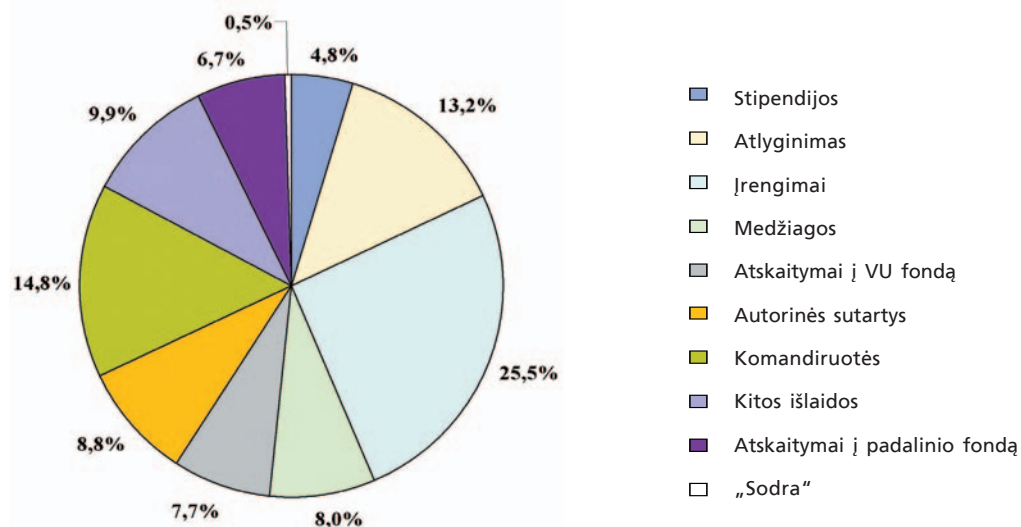
VU mokslo fondas. 2004 metų VU mokslo fondas buvo suformuotas iš valstybės subsidijų, gautų už mokslinės veiklos rodiklius, ir sudarė 300,0 tūkst. litų. Remiantis Mokslo komiteto sprendimu ir Mokslo fondo nuostatais, 240,0 tūkst. Lt pagal pateiktas paraiškas buvo paskirstyta 54 biudžetiniams mokslo tiriamiesiems darbams, atsižvelgiant į 2003 metų mokslinius rezultatus (28 lentelė). Likusios fondo lėšos bendru administracijos ir Mokslo komiteto sprendimu panaudotos Universiteto reprezentacijai tarptautinėje parodoje „Mokslas 2004“, Universiteto jubiliejaus organizavimo ir kitoms su moksline veikla susijusioms reikmėms.

28 lentelė. VU mokslo fondo paskirstymas 2004 m. (už 2003 m. rezultatus)

Padalinys	Temų skaičius	Skirta lėšų (tūkst. Lt)
CHF	6	31,8
FilF	5	24,7
FsF	1	1,4
FF	12	53,3
GMF	9	24,2
IF	2	14,1
KHF	3	18,0
KF	1	3,0
MIF	4	29,7
MF	4	11,5
MTMI	5	22,8
TSPMI	2	5,5
Iš viso:	54	240,0

VU mokslo fondo lėšos, skirtos mokslinio tyrimo biudžetinėms temoms, panaudotos remiantis fondo nuostatais: medžiagoms ir įrengimams įsigyti – 38% (2003 m. – 78%), atlyginimams, „Sodrai“ ir apmokėti autorines sutartis – 25% (2003 m. – 8%), komandiruotėms – 6% (2003 m. – 10%), kitoms išlaidoms – 31%.

Pažymėtina, kad Universiteto mokslininkai 2004 metais uždirbo daugiau lėšų negu 2003-iaisiais. Kaip ir pernai, didžiausia lėšų dalis (46,7%) panaudota atlyginimams (25,5%), autorinėms sutartims (13,2%) ir „Sodrai“ (8,0%). Įrengimams įsigyti išleista 7,7% lėšų (2003 m. – 12,8%), medžiagoms pirkti 14,8% (2003 m. – 11,4%) (21 pav.).

21 pav. Išlaidos MTEP pagal straipsnius

Atskaitymų (skaičiuojant nuo pajamų) į Universiteto centralizuotą fondą analizė rodo, kad nuo vykdomų mokslo tiriamųjų darbų 2004 metais buvo atskaityta: nuo užsienio užsakomųjų darbų – 9,8%; Lietuvos užsakomųjų darbų – 9,5%; Lietuvos valstybinio mokslo ir studijų fondo projektų – 9,5%; tarptautinių mokslo programų ir projektų – 2,4%. Tarptautinių mokslo programų ir projektų toks mažas atskaitymų procentas gali susidaryti dėl to, kad ne visų programų taisyklės leidžia atskaityti Universitete numatytas sumas.

Publikacijos. Kaip ir kasmet, 2004 m. Universiteto mokslinių publikacijų spektras buvo labai įvairus: monografijos, studijos, fundamentiniai ir originalieji teoriniai mokslo darbai, vadovėliai, mokomosios priemonės, žodynai, žinynai, vertimai, straipsniai, pranešimų medžiaga, tezės ir kt. (29 lentelė). Deja, skirstant lėšas institucijoms, ne visa mūsų mokslininkų produkcija vertinama balais. Galima ir toliau diskutuoti dėl nustatytų vertinimo kriterijų, tačiau reikia pažymėti, kad labiausiai vertinamos publikacijos („uždirbančios“ institucijai pinigais), sudaro didžiausią Universiteto mokslinės produkcijos dalį. Ataskaitiniais metais išleista daugiau kaip 30 monografijų (panašūs skaičiai buvo ir 2002–2003 m.). Ženkliai padidėjo straipsnių, paskelbtų Mokslinės informacijos instituto (ISI) referuojamuose žurnaluose, skaičius (2002 m. – 160, 2003 m. – 210, 2004 m. – 240). Augimo tendencija pastebima ir skelbiant mokslo darbus kituose recenzuojamuose tarptautiniuose ir užsienio mokslo žurnaluose. Universiteto mokslininkai labai aktyviai spausdinasi ir recenzuojamuose Lietuvos mokslo žurnaluose: kasmet paskelbiama per 1000 straipsnių. Tai pakankamai iškalbingi skaičiai. Jeigu šiuos skaičius palyginsime su minimaliais kvalifikaciniais mokslininkų pareigybių reikalavimais, tai matysime, kad privalomas sąlyginis metinis publikacijų skaičius, tenkantis vienam mokslininkui, viršijamas kelis kartus.

29 lentelė. VU publikacijos

<i>Publikacijų rūšys</i>	<i>2002 m. 2003 06 26</i>	<i>2003 m. 004 07 16</i>	<i>2004 m. 2005 02 20</i>
MONOGRAFIJOS, STUDIJOS, FUNDAMENTINIAI IR ORIGINALIEJI TEORINIAI MOKSLO DARBAI	31	29	32
STRAIPSNIAI	1574	1643	1676
<i>Lietuvos recenzuojamuose mokslo žurnaluose</i>	1214	1154	1138
<i>Užsienyje</i>	360	489	538
<i>Tarptautiniuose mokslo žurnaluose (ISI sąrašas)</i>	160	210	240
<i>Kituose recenzuojamuose tarptautiniuose ir užsienio žurnaluose</i>	200	279	298
STUDIJŲ VADOVĖLIAI IR MOKOMOSIOS KNYGOS	60	67	48
MOKYMO METODINĖS PRIEMONĖS	39	36	19
KITOS KNYGOS (žodynai, žinynai, vertimai, atlasai, katalogai ir kt.)	92	59	64
KITOS PUBLIKACIJOS	210	241	237
KONFERENCIJŲ PRANEŠIMŲ MEDŽIAGA	259	281	388
<i>Lietuvos konferencijų</i>	115	94	153
<i>Tarptautinių konferencijų</i>	144	187	235
KONFERENCIJŲ TEZĖS	407	477	493
<i>Lietuvos konferencijų</i>	67	181	57
<i>Tarptautinių konferencijų</i>	340	296	436
Iš viso:	2672	2833	2957

2004 m. Universiteto pastangomis buvo išleista per 100 studijoms skirtų leidinių: mokymo priemonių, vadovėlių, mokomųjų knygų, žodynų, žinytų ir kt. Universiteto ankstesniais metais išleisti vadovėliai buvo įvertinti Švietimo ir mokslo ministerijos premijomis.

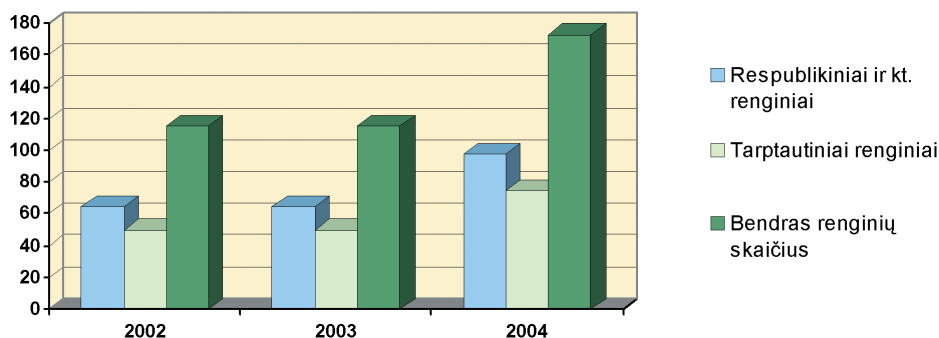
Malonu pažymėti, kad Universiteto mokslininkai skiria daug dėmesio ir mokslo rezultatų sklaidai visuomenėje. 2004 m. iš 21 Švietimo ir mokslo ministerijos skirtos mokslo populiarinimo darbų konkurso premijos – aštuonias pelnė VU mokslininkai.

Renginiai. 2004 metais Universiteto padaliniai organizavo 171 mokslo renginį (30 lentelė), iš jų 73 tarptautiniai mokslo renginiai ir 98 respublikiniai bei kiti. Kaip įprasta, išsiskyrė Medicinos fakultetas, organizavęs net 65 renginius. Universiteto mokslo renginių dinamika 2002–2004 metais pateikiama 22 paveiksle. Matome, kad fakultetų aktyvumas padidėjo. Toks konferencijų ir seminarų skaičiaus padidėjimas gali būti siejamas su VU jubiliejiniais metais, nes daug renginių buvo skirta paminėti Universiteto 425 metų sukaktį. Be to, savo jubiliejus šventė ir renginius organizavo nemažai VU padalinių. Paminėtini šie renginiai: Ekonomikos fakulteto tarptautinė mokslinė konferencija, skirta VU 425 metų sukakčiai ir ekonominių studijų universitete 200 m. paminėti „Ekonomikos augimo Centrinėje ir Rytų Europoje spartinimo veiksniai ir kliuviniai“; Filologijos fakulteto tarptautinė konferencija 200 m. Rusų filologijos katedros ir universiteto jubiliejams paminėti – „Rusų filologija Europos humanitarinių mokslų kontekste“; Filosofijos fakulteto organizuota Baltijos psichologų konferencija „Žmogaus unikalumas: pažintinis, emocinis ir elgesio metmenys“; Fizikos fakulteto tarptautinė konferencija „Struktūra ir spektroskopija“; Istorijos fakulteto konferencija „Pirmasis Lietuvos Statutas ir epocha“; MTMI kartu su Lietuvos dailės akademija organizuota tarptautinė konferencija „Medicinos pastatų ir technologijų raida“, skirta VU 425 m. jubiliejui ir palydėta tarptautiniu EUROGIN organizacijos simpoziumu, Medicinos fakulteto tarptautinė konferencija, dedikuota VU 425 m. jubiliejui, „200 metų Lietuvos antropologijai: istorija, perspektyvos, ryšiai su medicinos praktika ir humanitarinė kultūra“; bendra Filologijos fakulteto ir Užsienio kalbų instituto tarptautinė konferencija „Tradicijos ir naujovės šiuolaikinėse kalbų studijose“ ir kt. Reikėtų paminėti VU jubiliejinę tarptautinę konferenciją „Vilniaus universitetas Europoje: praeitis, dabartis, ateitis“.

LVMSF skyrė 23 tūkst. litų paramą 15-kai mokslo renginių. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija parėmė devynis renginius (įskaitant parodą „Mokslas 2004“) ir skyrė 61,0 tūkst. litų. Kitos valstybės institucijos suteikė 35,4 tūkst. litų paramą šešiams renginiams.

30 lentelė. Vilniaus universiteto renginiai 2004 metais

Padalinys	Renginių skaičius		Padalinys	Renginių skaičius	
	tarptautiniai	respublikiniai ir kt.		tarptautiniai	respublikiniai ir kt.
ChF	–	2	MF	18	47
EF	3	3	TF	4	3
FilF	6	4	MTMI	1	-
FilosF	4	4	TSPMI	10	9
FF	3	1	A. Greimo c.	-	2
GMF	1	3	OSC	1	-
IF	1	1	RSC	1	2
KHF	5	11	LSC	1	1
KF	1	3	TŽC	5	-
MIF	3	1	Kiti padaliniai	4	1
			Iš viso:	73	98

22 pav. VU mokslų renginiai 2002–2004 m.

Leidyba. Kaip ir kasmet, 2004 metais Universitete buvo vykdoma labai intensyvi leidybinė veikla: leidžiami periodiniai mokslo žurnalai, monografijos, vadovėliai, kiti mokslo ir studijų leidiniai bei mokomosios priemonės. Universiteto leidybos fondas 2004 m. buvo 200,0 tūkst. litų. Tačiau šios sumos nepakako visiems leidybos poreikiams patenkinti. Universiteto padaliniai leidybai naudojo savo specialiąsias lėšas ir ieškojo kitų galimybių gauti paramą. Vienas iš šaltinių – biudžetinės lėšos, gaunamos iš Švietimo ir mokslo ministerijos bei kitų valstybės institucijų. ŠMM skyrė dalinį finansavimą dešimčiai Universiteto leidžiamų periodinių mokslo žurnalų („Baltistica“, „Ekonomika“, „Kalbotyra“, „Knygotyra“, „Informacijos mokslai“, „Literatūra“, „Politologija“, „Problemos“, „Psichologija“, „Teisė“) bei Universiteto mokslininkų parengtiems leidiniams: dešimčiai monografių, dviem mokslo šaltinių ir mokslinio palikimo leidiniams bei visą finansavimą – keturiems bendriems aukštųjų mokyklų vadovėliams. 2004 m. paramos suma sudarė 399,0 tūkst. litų (31 lentelė).

31 lentelė. Parama leidybai

Leidinio pavadinimas	Švietimo ir mokslo ministerijos skirta suma (tūkst. Lt)
Periodiniai leidiniai (10)	194,8
Monografijos (10)	52,3
Vadovėliai (4)	127,4
Kiti leidiniai (2)	24,5
Iš viso:	399,0

Tačiau kiti Universiteto periodiniai ir tęstiniai leidiniai („Lietuvos istorijos studijos“, „Transformation in Business&Economics“, „Archeologia Lituana“, „Acta Orientalia Vilnensia“, „Acta Pedagogica Vilnensia“, „Respectus Philologicus“ ir kt.) leidžiami padalinių lėšomis, iš dalies finansuojant ir VU leidybos fondui.

2004 metais VšĮ Vilniaus universiteto leidykla laimėjo Vilniaus universiteto paskelbtus viešųjų pirkimų konkursus periodiniams mokslo leidiniams ir vadovėliams, mokomosioms priemonėms ir kitiems įvairiems leidiniams leisti bei spausdinti ir išliko pagrindinis Universiteto mokslinės produkcijos leidėjas. Leidykla 2004 m. išleido 1300 autorių lankų, vykdydama Universiteto užsakymus periodiniams ir tęstiniams mokslo darbams bei įvairiems kitiems mokslo leidiniams.

Premijos. 2004 metais garbingai įvertinti daugelio Universiteto mokslininkų nuopelnai.

Vilniaus miesto Šv. Kristoforas įteiktas Vilniaus universitetui už nuopelnus kuriant Vilniaus įvaizdį ir *prof. V. Triponiui* – už nuopelnus medicinai.

Universiteto mokslininkai pelnė net septynias Lietuvos mokslo premijas:

M. Jučas (IF) už darbų ciklą „Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valstybingumo ir lietuvių politinės tautos tapatumo problemos (1999–2003 m.)“.

J. Girdzijauskas (FilF) už darbų ciklą „Lituanistinės literatūrologijos raidos pjūviai: eilėtyra ir istoriografija (1966–2001 m.)“.

A. Dubietis, G. Valiulis, A. Varanavičius (FF) už darbų ciklą „Netiesinė šviesos lokalizacija (1993–2003 m.)“.

L. Giraitis, R. Leipus (MIF), D. Surgailis už darbų ciklą „Tolima priklausomybė: modeliai, ribiniai dėsniai, statistinės išvados (1985–2003 m.)“.

V. Janickis, A. Kareiva (CHF) už darbų ciklą „Nauji neorganiniai junginiai ir kompozicinės medžiagos: susidarymo, sandaros, cheminių, fizikinių ir taikomųjų savybių tyrimai (1973–2003 m.)“.

R. Dubakienė (MF) už darbų ciklą „Alergologija: ekologinės prielaidos, nauji diagnostikos ir gydymo aspektai (1980–2003 m.)“.

P. Kavaliauskas (GMF) už darbų ciklą „Krašto tvarkymo optimizavimas teritorijų fizinio planavimo sistemoje (1986–2003 m.)“.

Lietuvos mokslų akademija paskyrė dvi premijas jaunuųjų mokslininkų mokslinių darbų konkurso nugalėtojams:

Humanitarinių ir socialinių mokslų srityse: *dr. B. Speičytei, doktorantei V. Vaitkevičiūtei-Verbickienei, doktorantei R. Bleizgienei (FilF)* už darbų ciklą „LDK vėlyvojo baroko ir švietimo literatūra“.

Fizinių mokslų srityje: *dr. Karoliui Kazlauskui (MTMI)* už darbą „Trumpabangėje optoelektronikoje taikomų (Al, In)Ga_N medžiagų fotoluminescencijos spektroskopija“.

Lietuvos mokslų akademija skyrė 7 premijas aukštųjų mokyklų studentų mokslinių darbų konkurso nugalėtojams:

Humanitarinių ir socialinių mokslų srityse:

Magistrantei J. Čyžiūtei (FsF) už darbą „Karjeros moteris: įvaizdis ir tarpasmeniniai santykiai“. (Darbo vadovė – doc. I. E. Juozeliūnienė).

Fizinių mokslų srityje:

Doktorantui R. Auguliui, magistrantui V. Poderiui (FF) už darbą „Savitvarkių nanodarnių erdvinės struktūros tyrimai“. (Darbo vadovas – prof. R. Rotomskis).

Doktorantei A. Kizienei (ChF) už darbą „Funkciniai oksidų sluoksniai: auginimas iš cheminių garų fazės ir tyrimas“. (Darbo vadovas – prof. A. Abrutis).

Geologijos, medicinos ir geomokslų kryptyse:

Doktorantei J. Armalytei (GMF) už darbą „*Escherichia coli* rūgštinio streso atsako genų tyrimai modelinėse sistemose *in vivo* ir *in vitro*“. (Darbo vadovės – dr. E. Sužiedėlienė, dr. V. Šeputienė).

Magistrantui S. Plungei (GMF) už darbą „Ekologinės rizikos vertinimas ir AQUATOX modelio panaudojimas Nevėžio upėje“. (Darbo vadovas – doc. P. Mierauskas).

Gdytojai internei I. Sliesoraitytei (MF) už darbą „Ragenos storio įtaka išmatuojamo akispūdžio tikslumui: eksperimentinis ir skaitinis modeliavimas“. (Darbo vadovė – prof. R. Dubakienė).

Doktorantei I. Vėjelytei (GMF) už darbą „Telšių ir Drūkšių–Polocko skalūnavimo zonų lyginamoji analizė“. (Darbo vadovas – doc. G. Motuza).

Devyniems Vilniaus universiteto studentams, aukštųjų mokyklų studentų mokslinių darbų konkurso dalyviams, skirti pagyrimo raštai:

Humanitarinių ir socialinių mokslų srityse: *doktorantui K. Budriui (TSPMI), magistrantui K. Garbačiauskui (FilF), magistrantei V. Ivaškaitei (FsF), doktorantui P. Skruibiui (FsF)*.

Fizinių mokslų srityje: *doktorantui A. Melninkaičiui (FF), magistrantui T. Šalkui (FF)*.

Geologijos, medicinos ir geomokslų kryptyse: *doktorantui D. Augučiu (ASC), magistrui M. Juozapaičiui (GMF), doktorantei Ž. Žigaitei (GMF)*.

Aukščiausio laipsnio valstybės stipendijos paskirtos: *prof. D. Gailienei (FsF)* ir *prof. V. Smilgevičiui (FF)*, o valstybės stipendijos – *doc. M. Adomėnui (FilF), doc. A. Alaburdai (GMF)* ir *dr. R. Petrauskui (IF)*.

2004 metais įteiktos Švietimo ir mokslo ministerijos premijos už vadovėlių aukšto-sioms mokykloms rengimą.

Pirmoji premija paskirta E. Stalioraitytei, R. Ptašekui, D. Pangonytei, L. Griciūtei, R. Gailiui, M. Simanaičiui, A. Laurinavičiui (MF), Z. O. Stukonienei už vadovėlį „Patologinė anatomija“.

Antrosios premijos paskirtos V. Daujotytei (FilF) už vadovėlį „Literatūros filosofija“ ir V. Sakalauskui (KHF) už vadovėlį „Statistika su Statistica“.

Paskatinamąsias premijas gavo A. Abramavičius, E. Bieliūnas, A. Čepas (po mirties), A. Drakšienė, J. Nocius, J. Prapiestis, V. Pavilonis (po mirties), D. Stasiulis, G. Švedas (TF) už vadovėlius „Baudžiamoji teisė: bendroji dalis“, „Baudžiamoji teisė: 1 knyga“, „Baudžiamoji teisė: 2 knyga“; V. Karenauskaitė, S. Bagdonas, G. Strečkytė, R. Rotomskis, J. Butrimaitė (FF) už vadovėlį „Biomedicinos fizika kolegijų studentams“; A. R. Bandzaitis (FF), V. Gudelis, V. Kevličius, R. J. Rakauskas (po mirties) už vadovėlį „Fizika“; G. Misevičius (MIF), A. Pincevičius, R. J. Rakauskas (po mirties), R. Eidukevičius už vadovėlį „Aukštoji matematika“; V. Šimkevičienė, O. Rukšėnas (GMF) už vadovėlį „Laboratorinių gyvūnų mokslo pagrindai“.

Švietimo ir mokslo ministerija apdovanojo mokslo populiarinimo darbų autorius. Iš 21 skirtos premijos aštuonias pelnė VU mokslininkai:

Pirmosios premijos paskirtos J. Grigui (FF) už darbų ciklą „Mokslas ir visuomenė“ ir A. Kupčinskaitei-Ryklienei (FilF) už leidinį „Kalbos konsultacijos“.

Antrosios premijos paskirtos D. J. Kirveliui (GMF) už darbų ciklą „Bioinformacija ir bioinformatika: biologija informatikai – informatika biologijai“ ir J. Dadonienei (MF), E. Gražulevičienei, D. Veitienei, R. Sargautytei už leidinį „Pagalbos sau šaltiniai sergant artritu“.

Trečioji premija paskirta G. Vitkui (TSPMI) už leidinį „Europos Sąjunga ir ne tik ji: 99 terminai“.

Paskatinamosios premijos paskirtos V. Žalkauskui (FF) už straipsnius „Kompiuterijos“ žurnale, N. R. Valevičienei (MF), L. Kimčiui (FF) už darbą „Magnetinis rezonansas medicinoje“, E. Garškai (FF) už darbą „Sensorika: žavesys ir klasta“.

Už puikius mokslinius rezultatus 2004 metais Rektoriaus premijomis apdovanoti 16 mokslininkų:

Humanitarinių mokslų srityje: dr. I. Fedorovič (FilF), doc. V. Lesčius (IF), prof. V. B. Pšibilskis (FsF).

Socialinių mokslų srityje: doc. B. Galinienė (EF), doc. D. Grundey (KHF), lekt. R. Petuchovaitė (KF).

Biomedicinos mokslų srityje: prof. Z. Kučinskienė (MF), prof. V. Kirvelienė (GMF).

Fizinių mokslų srityje: prof. J. Banys (FF), prof. R. Baronas (MIF), prof. F. Ivanauskas (MIF), prof. A. Ramanavičius (CHF), prof. R. Mokrik (GMF), prof. A. Žukauskas (MTMI).

Technologijos mokslų srityje: prof. K. Jarašiūnas (MTMI), habil. dr. S. Juršėnas (FF).

Problemos ir uždaviniai

Universiteto mokslinės veiklos problemos, suformuluotos ir pateiktos 2003 metų ataskaitoje, atsispindi ir Europos universitetų asociacijos ekspertų 2004 metais atlikto vertinimo išvadose. Tai – ne vienadienės problemos, kurias būtų galima išspręsti per vienerius metus.

Numatyti uždaviniai gerinti Universiteto mokslinės veiklos reprezentavimą plėtojant ir tobulinant informacijos apie VU pasiekimus skleidimo būdus iš dalies įvykdyti. 2004 metais vyko VU pristatymas tarptautinėje parodoje „Mokslas 2004“. Parengtas CD „Research at Vilnius University, 2003“ (anglų kalba) apie Universiteto mokslo pasiekimus per pastaruosius 25-erius metus ir mokslinę veiklą 2003 metais. Parengta medžiaga lietuvių ir anglų kalbomis Švietimo ir mokslo ministerijos išleistam žinynei „Moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra Lietuvoje“.

Universiteto siekis dalyvauti integracijos į Europos mokslinių tyrimų erdvę procesuose plėtojamas dalyvaujant Europos Sąjungos programose (*Framework 5 ir 6, Leonardo da Vinci, COST, INTAS* ir t. t.). Ženkliai išaugo straipsnių tarptautiniuose leidiniuose skaičius (pvz.: 2002 m. – 160 ISI straipsnių, 2003 m. – 210, 2004 m. – 240). Siekiant geresnių dalyvavimo tarptautinėse programose rezultatų, tobulinama projektų registravimo sistema ir paslaugų teikimas mokslininkams, rengiantiems tarptautinius projektus.

Sudėtinga personalo senėjimo problema, nes ji tiesiogiai susieta su Lietuvos socialinėmis problemomis. Mokslininko auginimas nuo jauno tyrėjo iki pamainos profesoriui – procesas, kuriam reikia ne tik finansų, bet ir naujų mokslo vadybos principų. Pripažinta, kad šiuo požiūriu būtų labai naudinga diferencijuoti darbo apmokėjimo sistemą pagal pasiektus rezultatus. Jos koncepcija dabar yra svarstoma Mokslo komitete. Sprendžiant mokslininkų pamainos ugdymo problemą tam tikrą teigiamą vaidmenį atlieka 2004 m. pradėta vykdyti habilitacijos procedūra. Jauni mokslininkai, atlikę minėtą procedūrą, gali dalyvauti konkursuose profesoriaus ar vyriausiojo mokslo darbuotojo pareigoms. Reikia pažymėti, kad minėtos problemos ir jų sprendimas tiesiogiai siejasi su rengiamų Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų dėl habilituoto daktaro disertacijos gynimo tvarkos, minimalių kvalifikacinių reikalavimų mokslo pedagoginiam personalui, doktorantūros nuostatų pakeitimo priėmimu.

Ataskaitiniais metais buvo svarstomi Mokslo pedagoginių darbuotojų atestavimo ir dalyvavimo konkursuose nuostatai ir patvirtintas pakeitimas, užtikrinantis VU dokumentų atitiktį Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimams.

2003–2004 m. buvo vykdomas sudėtingas padalinių atitikties VU statuto reikalavimams patikrinimas, lėmęs kelių fakultetų tarybų sprendimą reorganizuoti kai kuriuos padalinius.

Ekspertų siūlymą asocijuotus mokslinio tyrimo institutus visiškai integruoti į Universiteto struktūrą reikėtų toliau svarstyti. Šiuo metu vyksta Universiteto ir institutų padalinių bendradarbiavimas, tačiau reikia pripažinti, kad nėra išnaudojamos visos bendradarbiavimo galimybės. Institutus būtų galima integruoti (ne struktūriškai, o atsižvelgiant į mokslinių tyrimų kryptis) į Universiteto mokslo strategiją, numatant bendrą mokslinių tyrimų gaires, plėtojant tarpsritinius darbus, rengiant bendrus projektus struktūriniams ir kitiems fondams. Yra teigiamų poslinkių bendrų su minėtais institutais doktorantūrų organizavimo srityje.

Svarbi problema – nustatyti ir suformuluoti mokslo ir mokslinės veiklos prioritetus Universitete (ši išvada pateikta ir ekspertų medžiagoje) ir numatyti galimybes teikti finansinę paramą prioritetinėms kryptims. Šis uždavinys, kuriam reikia visapusiškos Universiteto mokslinės veiklos ir pasiekimų analizės, įtrauktas į pasiūlymus strateginiam Universiteto veiklos planui.

Formuojant mokslinės veiklos prioritetus, svarbu tobulinti mokslinių rezultatų vertinimo sistemą. 2004 metais buvo patikslinti mokslinės veiklos vertinimo rodikliai (pedagogų ir mokslo darbuotojų atestacijos rodiklių sistema; VU mokslo fondo konkursuose taikomų rodiklių sistema), tačiau šį darbą būtina tęsti, skiriant dėmesį ne tik formaliems kiekybiniam, bet ir kokybiniam rodikliams. Dabar Universitete vyksta parengiamieji darbai, kuriant naują bendrą visoms mokslo institucijoms informacinę sistemą (LieMSIS), kuri leis racionaliau administruoti informacijos apie mokslinę veiklą srautus. Pertvarkoma ir tobulinama mokslinės produkcijos apskaitos sistema: pertvarkyta mokslinių publikacijų duomenų bazė (detalizuotas publikacijų rūšių iššifravimas, išplėstas kiekvienos publikacijos aprašymas, programinė įranga pritaikoma apskaitos poreikiams).

Universiteto leidybinė veikla turi nemažai trūkumų: nepakankamas leidybos proceso planavimas, nėra leidybos proceso organizavimo tvarkos ir leidinių platinimo tinklo ir kt. Sudarytos dvi darbo grupės išanalizuoti leidybos vadybos problemas. Remiantis jų išvadamis rengiama leidybos pertvarkos Universitete koncepcija.

Problemos

1. Nėra įvertinti Universiteto mokslinės veiklos prioritetai.
2. VU mokslinių tyrimų institutų mokslinis potencialas nepakankamai integruojamas į Universiteto mokslinių tyrimų erdvę.
3. Nepakankama mokslininkų skatinimo už pasiektus rezultatus sistema.
4. Nepatenkinama leidybos vadyba Universitete.
5. Nėra bendros mokslinės veiklos rodiklių apskaitos sistemos.

Uždaviniai

1. Koreguoti pedagoginio mokslinio personalo atestacijos nuostatus, atsižvelgiant į naujus minimalius kvalifikacinius reikalavimus ir patikslinant atestacijos rodiklių sistemą.
2. Gerinti mokslininkų veiklos skatinimo sistemą: tobulinti Universiteto mokslo fondo konkurso principus vertinant kiekybinius ir kokybinius mokslinio darbo rezultatus; parengti diferencijuoto darbo apmokėjimo už pasiektus rezultatus koncepciją.
3. Universitete vykdomų mokslo tiriamųjų darbų analizė ir įvertinimas, skiriant išskirtinį dėmesį išryškinti mokslinės veiklos prioritetus ir tarpdisciplininiais tyrimams.
4. Stiprinti bendradarbiavimą su institutais, panaudojant bendras doktorantūras, plečiant mokslinius tyrimus, rengiant bendrus mokslinius projektus fondams gauti.
5. Tobulinti mokslinių projektų vadybą: gerinti paslaugų teikimą projektų rengimo klausimais, tobulinti projektų registravimo ir apskaitos sistemas.
6. Tobulinti esamą mokslinės veiklos rodiklių apskaitos sistemą ir dalyvauti adaptuojant naująją LieMSIS sistemą.
7. Parengti leidybos vadybos Universitete koncepciją ir pradėti ją įgyvendinti.
8. Gerinti Universiteto mokslinės veiklos reprezentavimą ir tobulinti informacijos sklaidimą.

TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS

2004 m. gegužės mėnuo tapo reikšmingu posūkiu visai šaliai. Lietuvai įstojus į Europos Sąjungą, pakito ir jos aukštųjų mokyklų realijos. Dabar dėl Lietuvos studentų mes konkuruojame ne tik nacionalinėje erdvėje, bet ir su keliais tūkstančiais Europos universitetų. Nuo to, kaip Universitetas sugebės užtikrinti studijų kokybę, kokių galimybių tarptautinėje darbo rinkoje galės pasiūlyti savo absolventams ir kiek atviras bei patrauklus jis bus užsienio studentams, priklausys, kokių studentų turėsime. Mūsų pareiga yra užtikrinti, kad Universitetas taptų labai patrauklia institucija užsienio studentams, o patiems gambiausiems lietuvičiams studijos Universitete taptų prestižo reikalu ir jie nesidairytų studijų svetur. Tai kokiame gi kelio tarpsnyje tarptautinio bendradarbiavimo srityje dabar yra Universitetas?

2004 m. Vilniaus universitetas toliau tęsė 2003 metais pradėtą strategiją dvišalio bendradarbiavimo klausimais. Buvo atsisakoma neveiksmingų dvišalio bendradarbiavimo sutarčių ir pasirašomos naujos, akademiniais ir moksliniais poreikiais pagrįstos sutartys. Dabar galioja 67 Vilniaus universiteto pasirašytos bendradarbiavimo sutartys su 22 šalių universitetais (32 lentelė). Norėtusi išskirti tuos universitetus, su kuriais ryšiai palaikomi aktyviausiai ir apima visas akademinės veiklas. Tai – Krokuvos (Lenkija), Greifsvaldo, Frankfurto prie Maino, Miunsterio (Vokietija), Zalcburgo (Austrija), Lundo, Upsalos (Švedija), Helsinkio, Joensu, Turku (Suomija), Kreitono (JAV), Vasedos (Japonija) universitetai. 2004 metais atnaujintos sutartys su Melburno universitetu (Australija), Oklahomos universitetu (JAV) ir Vasedos universitetu (Japonija), taip pat pasirašytos penkios naujos dvišalio bendradarbiavimo sutartys su Mikalojaus Koperniko universitetu (Lenkija), Varšuvos aukštąja ekonomikos mokykla (Lenkija), Gardino Jankos Kupalos universitetu (Baltarusija), Grenoblio nacionaliniu politechnikos institutu (Prancūzija), Aix-Marseille II universitetu (Prancūzija).

32 lentelė. Vilniaus universiteto dvišalio bendradarbiavimo sutartys

1.	Australija	1
2.	Austrija	1
3.	Baltarusija	2
4.	Belgija	1
5.	Čekija	1
6.	D.Britanija	1
7.	Estija	2
8.	Italija	3
9.	Japonija	1
10.	JAV	6
11.	Kanada	2
12.	Latvija	2
13.	Lenkija	11
14.	Norvegija	1
15.	Prancūzija	7
16.	Rusija	4
17.	Suomija	3
18.	Švedija	6
19.	Turkija	1
20.	Ukraina	1
21.	Uzbekistanas	2
22.	Vokietija	8
	<i>Iš viso:</i>	67

Kadangi Universitete skatinamas bendradarbiavimas fakultetų lygiu, norėtusi pasidžiaugti, kad Kau-no humanitarinis fakultetas pasirašė sutartį su Kaliningrado valstybiniu technikos universitetu (Rusija).

2004 metais prasidėjo dvišalio bendradarbiavimo sutarčių pasirašymo derybos su dar penkiais universitetais. Tai: York'o universitetas (Kanada), Nacionalinis Mongolijos universitetas (Mongolija), Nacionalinis Meksikos universitetas (Meksika), Jawaharlal Nehru universitetas (Indija), Pietų Jutos universitetas (JAV).

Reikėtų pažymėti, kad 2004 metais Vilniaus universitete pirmą kartą buvo sudarytas Tarptautinio bendradarbiavimo fondas, leidžiantis vykdyti finansinius sutarčių įsipareigojimus. Iš fondo lėšų pagal sutarčių sąlygas buvo apmokamos Universiteto dėstytojų kelionių išlaidos į partnerio institucijas, dengiamos iš jų atvykstančių svečių priėmimo išlaidos bei užsienio studentų priėmimo (stipendijos ir apgyvendinimas) išlaidos.

Universitetas toliau aktyviai dalyvavo Utrechto tinklo, kuris jungia 26 Vakarų ir Vidurio Europos šalių universitetus ir palaiko glaudžius ryšius su JAV (MAUI) bei Australijos (AEN) tinklais, veikloje. 2004 metais Universitete organizuotas Utrechto tinklo metinis susitikimas, kuriame dalyvavo svečiai,

atstovaujantys visoms Europos šalims, bei MAUI ir AEN tinklų atstovai, labai prisidėjęs populiarinant tiek Vilniaus universitetą, tiek Lietuvą. Taip pat universitetas buvo aktyvus Baltijos regiono universitetų tinklo (BSRUN) narys. Šis sparčiai besiplečiantis tinklas vienija 23 Estijos, Lietuvos, Latvijos, Baltarusijos, Lenkijos, Rusijos ir Suomijos universitetus ir sprendžia problemas, būdingas Baltijos regiono universitetams.

2000 metais Universitetas pasirašė bendradarbiavimo sutartį su Kvebeko provincijos (Kanada) universitetų asociacija (CREPUQ – The Conference of Rectors and Principals of Quebec Universities), kuri vienija 19 šio Kanados regiono universitetų ir aukštųjų mokyklų. 2004 metais iš šios asociacijos universitetų į Vilniaus universitetą atvyko du studentai iš Levalio ir Kvebeko universitetų.

Vilniaus universitetas aktyviai dalyvavo Mokslo ir studijų departamento koordinuojamoje tarpvyriausybinių kultūrinio bendradarbiavimo sutarčių programoje. 2004 metais pagal šią programą į Universitetą atvyko 46 studentai ir stažuotojai iš Čekijos, Japonijos, Prancūzijos, Italijos, Lenkijos, Šveicarijos ir kitų šalių. Iš Universiteto pagal šią programą studijoms/stažuotėms į Čekiją, Italiją, Kiniją, Lenkiją bei kitas šalis išvyko 13 studentų ir 5 dėstytojai.

Kartu su Studijų užsienyje informacijos centru buvo skleidžiama informacija Universiteto dėstytojams, mokslininkams, studentams ir administratoriams apie galimybes gauti individualias stipendijas studijoms, moksliniams darbams ir stažuotėms. Universiteto darbuotojų užsienio komandiruočių 1990–2004 metais palyginimas pateikiamas 33 lentelėje. Pažymėtina, kad per pastaruosius metus gerokai padaugėjo personalo komandiruočių. 2003 metais buvo išvykę 1053 Vilniaus universiteto darbuotojai, o kaip matome iš 34 lentelėje pateiktų duomenų, 2004 metais į užsienį buvo išvykę 1281 darbuotojas. Iš jų 113 darbuotojų lankėsi NVS šalyse. Atmetus komandiruotes į NVS šalis, matome, kad didesnę visų likusių kelionių dalį – 50% sudaro komandiruotės į Vakarų Europos šalis.

33 lentelė. Vilniaus universiteto dėstytojų, mokslininkų ir darbuotojų komandiruotės

Šalis/ metai	Iš viso komandiruočių (be NVS šalių)	Komandiruočių į NVS šalis		Komandiruočių į Vakarų Europos šalis		Komandiruočių į Rytų ir Vidurio Europos šalis		Komandiruočių į JAV ir Kanadą		Kitos šalys	
		Iš viso	%	Iš viso	%	Iš viso	%	Iš viso	%	Iš viso	%
1990	352	–	–	105	30	209	59	18	5	20	6
1991	514	–	–	312	61	116	23	31	6	55	11
1992	461	–	–	322	70	64	14	38	8	37	8
1993	528	–	–	357	68	78	15	55	10	38	7
1994	504	–	–	308	61	144	28	46	9	6	1
1995	533	–	–	343	65	99	18	55	10	36	7
1996	763	–	–	438	57	248	33	48	6	29	4
1997	774	–	–	447	58	244	30	52	7	31	4
1998	935	–	–	608	65	239	26	60	6	28	3
1999	797	–	–	509	64	200	25	52	7	36	4
2000	774	–	–	496	64	169	22	64	8	45	6
2001	821	–	–	481	59	251	30	55	7	34	4
2002	859	–	–	480	56	270	31	49	6	60	7
2003	940	–	–	534	57	310	33	56	6	40	4
2004	1168	113	9	640	50	428	33	59	5	41	3

Dalinių studijų užsienio universitetuose 2004 metais buvo išvykę 307 studentai (35 lentelė). Iš jų 259 (84%) – į ES šalis. Palyginti su praėjusiais metais matyti, kad išvykstančių tiek į ES, tiek į Vidurio ir Rytų Europos šalis studentų skaičius šiek tiek padidėjo. Taip pat reikėtų pasidžiaugti, jog daugėja užsienio studentų, atvykstančių dalinių studijų į Vilniaus universitetą (36 lentelė; 23 pav. rodomas pasiskirstymas pagal šalis). Ypač džiugu, kad kasmet nuolat daugėja iš ES atvykstančių studentų. Pažymėtina, kad nemažai prisideda prie studentų mainų ir aktyvi Universiteto pozicija pritraukiant užsienio studentus. 2004 metais Vilniaus universitetas buvo atstovaujamas Bochume ir Berlyne (Vokietija), Stokholme (Švedija), Ciuriche (Šveicarija) ir didelėse tarptautinių organizacijų EAIE (Europoje) ir NAFSA (JAV) studentų mugėse.

Vilniaus universitetas 2004 metais sėkmingai dalyvavo visose *Erasmus* programos veiklose: studentų ir dėstytojų mainų, ECTS diegimo, studijų pertvarkos projektuose, intensyviose programose ir europiniuose tinkluose. Veikla rėmėsi bendradarbiavimu su 151 Europos universitetu (partnerių skaičius pagal fakultetus teikiamas 24 pav.). Universiteto 197 studentai pasinaudojo programos teikiama galimybe dalį studijų praleisti Vakarų Europos universitetuose. Vilniaus universiteto studentų dalyvavimas *Erasmus* programoje pagal fakultetus teikiamas 25 pav., o pagal šalis ir iš jų pagal *Erasmus* programą atvykstančių užsienio studentų skaičius – 26 pav. Kaip matyti 25 pav., studentų studijų užsienyje poreikis daugeliu atvejų yra daug didesnis nei finansinės galimybės jį patenkinti. *Erasmus* programos rėmuose priimta 60 mainų studentų, komandiruoti 22 dėstytojai skaityti paskaitų (27 pav. rodomas pasiskirstymas pagal fakultetus), dalyvauta 5 studijų pertvarkos projektuose ir intensyviose programose bei 11 europinių tinklų. Žvelgiant statistiškai, reikėtų pasidžiaugti, kad nors ir lėtai, bet mažėja išsiunčiamų ir priimamų studentų skirtumas, o remiantis geografiniu pasiskirstymu, netgi yra šalių, su kuriomis mainai yra subalansuoti, pvz., Italija, Portugalija ir Ispanija. Tačiau nereikia pamiršti ir problemų, kylančių Vilniaus universitete, siekiant užtikrinti abipusius studentų mainus. Vis dar nepakankamai dėmesio skiriama studijų programoms internacionalizuoti bei rengti kursus užsienio kalba. Vis dar nėra tokių kursų kokybės priežiūros ir jie nėra visiškai integruoti į reguliarias studijų programas taip, kad būtų prieinami saviems studentams ir skatintų tarpfakultetines studijas. Tačiau reikia pasidžiaugti, kad 2004 metais buvo parengtos pirmosios dvi magistro studijų programos užsienio kalba: Tarptautinė verslo ekonomika ir vadyba (Ekonomikos fakultete) bei Rytų ir Vidurio Europos

34 lentelė. Vilniaus universiteto dėstytojų, mokslininkų ir kitų darbuotojų komandiruotės į užsienio šalis

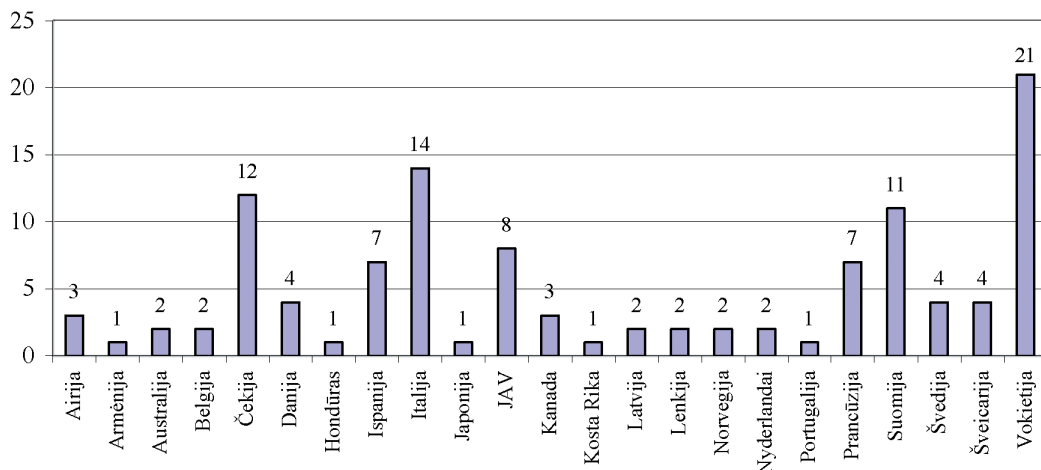
Šalis	Komandiruotės tikslai				
	komandiruotės		stažuotė	darbas	Iš viso
	tarnybinės	mokslinės			
Vakarų Europa					
Airija	3	5			8
Austrija	2	18	2		22
Belgija	38	27			65
Danija	7	20			27
D.Britanija	11	29	4		44
Graikija	2	13			15
Islandija	1	4			5
Ispanija	9	28	1		38
Italija	4	41	1		46
Liuksemburgas	4	1			5
Malta	1	3			4
Monakas		3			3
Nyderlandai	4	23	1		28
Portugalija	9	8	1		18
Prancūzija	9	58	3	1	71
Suomija	7	39	2		48
Švedija	17	23	1	2	43
Vokietija	22	77	10	1	110
Norvegija	6	18			24
Šveicarija	3	13			16
Iš viso:	159	451	26	4	640
Vidurio ir Rytų Europa					
Bulgarija	5	3			8
Čekija	5	23			28
Estija	7	32			39
Jugoslavija		9			9
Kroatija		3			3
Latvija	18	110		1	129
Lenkija	30	116	6	3	155
Makedonija	1	1			2
Rumunija		2			2
Slovakija	2	12			14
Slovenija	2	12			14
Vengrija	4	21			25
Iš viso:	74	344	6	4	428
Šiaurės Amerika					
JAV	1	42	5	2	50
Kanada	3	6			9
Iš viso:	4	48	5	2	59
Kitos					
Argentina		2			2
Austrija		2			2
Brazilija		2			2
Čilė		1			1
Indija		3			3
Japonija	2			1	3
Kinija	1	2			3
Kipras	2	1			3
Meksika		2			2
P.Afrikos Respublika		2			2
Pietų Korėja		2			2
Šiaurės Korėja		1			1
Tailandas		2			2
Taivanas		2			2
Turkija	1	9			10
Iš viso:	7	33		1	41
NVS šalys	5	106	2		113
Iš viso:	249	982	39	11	1240

35 lentelė. Vilniaus universiteto studentų dalinės studijos užsienio universitetuose

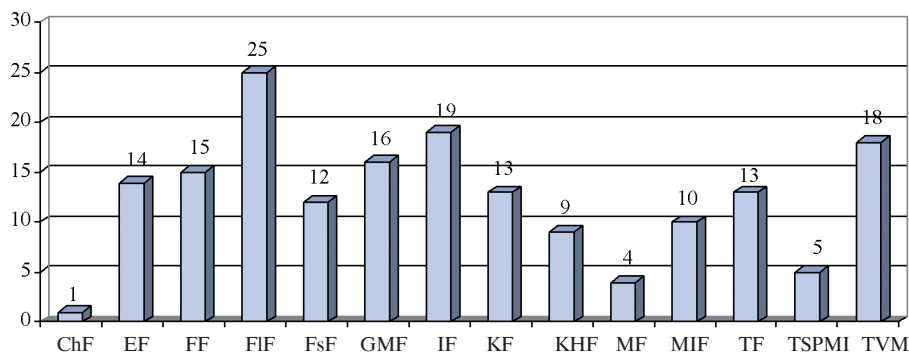
Šalys/ mokslo metai	Iš viso (be NVS)	ES šalys		Kitos Vakarų Europos šalys		Vidurio ir Rytų Europos šalys		JAV, Kanada ir kitos šalys	
		Iš viso	%	Iš viso	%	Iš viso	%	Iš viso	%
1990/1991	9	4	44	5	56	-	-	-	-
1991/1992	50	23	46	6	12	18	36	3	6
1992/1993	66	42	64	14	21	8	12	2	3
1993/1994	105	77	75	15	14	6	6	7	7
1994/1995	147	85	58	19	13	28	19	15	10
1995/1996	166	111	67	3	2	31	18	21	13
1996/1997	216	140	65	11	5	42	20	23	10
1997/1998	158	98	62	8	5	38	24	14	9
1998/1999	160	103	64	4	3	41	26	12	7
1999/2000	255	195	76	6	2	42	17	12	5
2000/2001	272	241	89	8	3	18	6	5	2
2001/2002	323	248	77	4	1	61	19	10	3
2002/2003	223	189	85	4	2	14	6	16	7
2003/2004	307	259	84	7	2	33	11	8	3

36 lentelė. Užsienio universitetų studentų dalinės studijos Vilniaus universitete

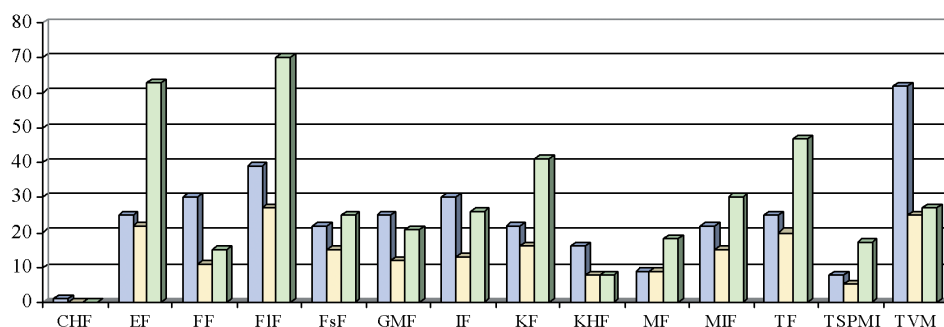
Šalys/ mokslo metai	Iš viso (be NVS)	NVS šalys		ES šalys		Kitos Vakarų Europos šalys		Vidurio ir Rytų Europos šalys		JAV, Kanada ir kitos šalys	
		Iš viso	%	Iš viso	%	Iš viso	%	Iš viso	%	Iš viso	%
1990/1991	3	-	-	2	67	-	-	1	33	-	-
1991/1992	6	-	-	1	17	1	17	4	67	-	-
1992/1993	11	-	-	3	27	-	-	7	64	1	9
1993/1994	7	-	-	1	14	1	14	5	71	-	-
1994/1995	27	-	-	10	37	1	4	9	33	7	26
1995/1996	16	-	-	9	56	-	-	7	44	-	-
1996/1997	11	-	-	7	64	-	-	2	18	2	18
1997/1998	10	-	-	6	60	-	-	2	20	2	20
1998/1999	21	-	-	11	52	-	-	10	48	-	-
1999/2000	14	-	-	13	93	-	-	1	7	-	-
2000/2001	24	-	-	19	79	-	-	3	13	2	8
2001/2002	51	-	-	41	80	-	-	5	10	5	10
2002/2003	68	-	-	52	77	-	-	7	10	9	13
2004/2004	115	1	0,8	78	68	6	5	16	14	14	12

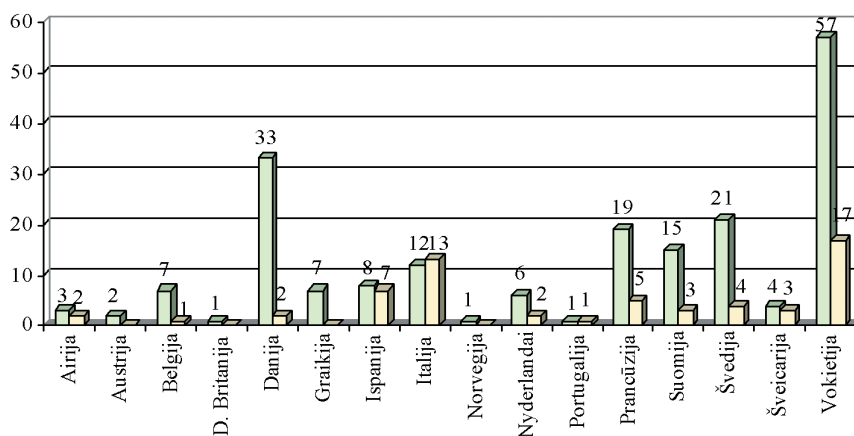
23 pav. Studentų, atvykusių dalinių studijų į Vilniaus universitetą 2003/2004 m. m., skaičius pagal šalis

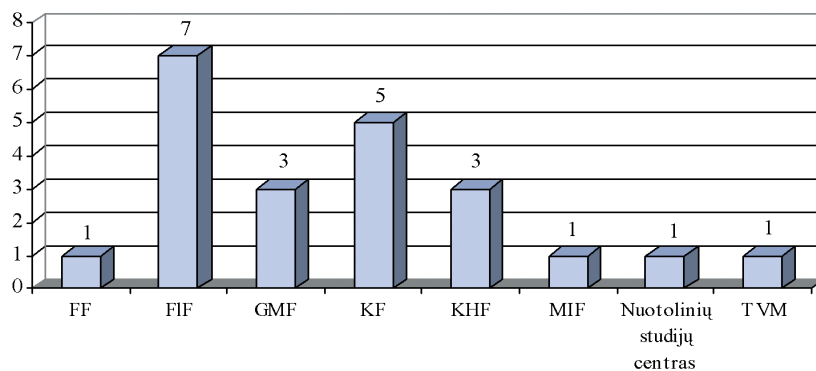
24 pav. Vilniaus universiteto ERASMUS programos partnerių skaičius pagal fakultetus

25 pav. Vilniaus universiteto studentų dalyvavimas ERASMUS programos studentų mainuose

26 pav. Vilniaus universiteto ERASMUS programos studentų mobilumas pagal šalis

27 pav. Vilniaus universiteto dėstytojų, vykiančių skaičius paskaitų į užsienio universitetus pagal ERASMUS programą, skaičius

studijos (Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institute). Antra vertus, vis mažiau problemų užsienio studentus integruojant į šalies ir Universiteto gyvenimą. Tam labai padeda kiekvieno semestro pradžioje užsienio studentams rengiamos orientacinės savaitės ir VUSA sukurta studentų globėjų sistema. Kursų, siūlomų anglų, vokiečių ir prancūzų kalbomis, pasiūla stabilizavosi ir 2005–2006 mokslo metams skirtoje kursų knygelėje bus pasiūlyta ir aprašyta 200 tokių kursų. Taip pat parengta papildoma informacinė medžiaga, leidžianti tiek išvykstantiems, tiek atvykstantiems studentams lengviau perprasti administracinius reikalavimus, keliamus mainų studentams, tai: „Studijos užsienyje Vilniaus universiteto studentams, 2004/2005“; „Ką daryti“ – trumpa informacija studentams, vykstantiems į užsienį pagal ERASMUS programą“; „Jūsų pirmieji žingsniai Vilniaus universitete“ (informacija anglų ir vokiečių kalbomis atvykusiems užsienio studentams) bei lankstinukas užsienio studentams, pristatantis Vilniaus universitetą.

Toliau buvo įgyvendinamas ECTS diegimo Universitete planas. Naudojant *Tempus* ir *Erasmus* programų lėšas, 1998–2002 metais buvo parengti ir išleisti Kauno humanitarinio, Ekonomikos, Filologijos, Fizikos, Istorijos ir Komunikacijos fakultetų ECTS paketai. 2003 metais išleisti dar du – Teisės ir Filosofijos fakultetų informaciniai paketai bei parengtas ECTS kaip kreditų kaupimo sistemos diegimo planas universitete. 2004 metais į Universitetą buvo atvykę europiniai ECTS/DS patarėjai, jie lankėsi Filologijos, Gamtos mokslų ir Teisės fakultetuose ir domėjosi, kaip ECTS sistema taikoma ir naudojama studentų mainuose fakultetiniu ir instituciniu lygmenimis. Jų išsakytos mintys ir pastabos leido patobulinti ECTS, kaip kreditų kaupimo sistemos diegimo planą, kuris jau pradėtas vykdyti, sėkmingai ir greitai jį užbaigus, Universitetas turėtų galimybę kreiptis į Europos Komisiją dėl ECTS etiketės.

Be *Socrates/Erasmus* paprogramės, Vilniaus universitetas dalyvavo *Socrates/Lingua* (išitraukė 2000 metais) paprogramėje.

2003 metais Vilniaus universiteto Lituaniščių studijų katedrai parengus *Socrates/Lingua* projekto paraišką: „Oneness – Mažiau vartojamų kalbų mokymas internete“, Vilniaus universitetas tapo didelio LINGUA projekto koordinatoriumi ir kontraktoriumi. Šis projektas ir toliau sėkmingai buvo vykdomas 2004 metais. Tais pačiais metais, Užsienio kalbų institutui parengus paraišką, universitetas tapo dar vieno LINGUA projekto „Atviras kiekvienam piliečiui“ koordinatoriumi. Partnerio statusu Universitetas toliau dalyvavo dviejuose LINGUA projektuose:

1. Užsienio kalbos dėstymo aukštojoje mokykloje kokybės vadyba europiniu diskursu (dalyvauja Užsienio kalbų institutas).
2. Eurika Europa. Linksmi atraskite Europą ir jos kalbas (dalyvauja Filologijos fakultetas).

Vilniaus universitetas dalyvavo ir Leonardo da Vinci programoje, kuri apima laikotarpį nuo 2000 m. sausio 1 d. iki 2006 m. gruodžio 31 d.

Praėjusiais metais buvo toliau vykdomi šie Leonardo da Vinci projektai:

1. QALSPELL (koordinuoja Talino technikos universitetas, dalyvauja Užsienio kalbų institutas).
2. „Kartografų profesinio rengimo kokybės Lietuvoje gerinimas, orientuojantis į technologines inovacijas ir eurointegraciją“ (parengė ir koordinuoja Vilniaus universiteto Gamtos mokslų fakultetas).

2004 metais Universitete pradėti du nauji projektai:

1. Viešojo administravimo gebėjimų europizavimas per praktiką (parengė ir koordinuoja Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institutas).
2. Inovacinė nanotechnologijų ir biologinių medžiagų mokomoji programa (parengė ir koordinuoja Chemijos fakultetas).

Dar dviejuose programos projektuose Universitetas dalyvauja kaip partneris:

1. Europos tinklas kompetencijai tarptautinių praktikų srityje didinti (Karjeros centras);
2. Nauja nuotolinio mokymo forma: Skaitmeninis kompendiumas (Fizikos fakultetas).

Universitetas ištraukė į Europos Sąjungos Jean Monnet priemonę 2001 metais. Pir-

maisiais įsitraukimo į programą metais Teisės fakultete buvo įkurta Jean Monnet Europos Sąjungos teisės katedra.

2002 metais pagal šią programą buvo patvirtinti trys Universiteto projektai, kurie buvo vykdomi 2003-aisiais ir 2004-aisiais metais:

- Jean Monnet katedra Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institute (parengė Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto prof. J. Čičinskas);
- Jean Monnet nuolatinis kursas „Europos integracijos ekonomika ir susiję Europos monetarinės sąjungos ir Europos Sąjungos vidaus rinkos kursai“ (parengė Ekonomikos fakulteto Tarptautinių ekonominių santykių katedros vedėjas doc. A. Miškinis).
- Jean Monnet europinis modulis „Europos Sąjungos darbo ir socialinė politika“ (parengė Filosofijos fakulteto Socialinio darbo katedros doc. R. Lazutka).

Kaip žinoma, Vilniaus universitetas yra Didžiosios Europos universitetų chartijos signataras ir EUA – Europos universitetų asociacijos bei IAU – Tarptautinės universitetų asociacijos narys.

2004 metais buvo tęsiamas ir baigtas darbas EUA koordinuojamame „Kokybės kultūros“ projekte pagal *Socrates* papildomų priemonių programą. Vilniaus universiteto Studijų direkcija buvo vienos iš projekto potemių – „Paslaugų teikimas studentams“ partneriu.

2003 metais Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institutas tapo vieninteliu partneriu iš Lietuvos Deusto, Ispanija, ir Groningeno, Nyderlandai, universitetų vykdomame TUNING II projekte, kuris yra finansuojamas Europos Komisijos ir remiamas EUA. 2004 metais Universitetas buvo pakviestas ir dalyvauja TUNING III, kurio tikslas yra per I ir II projekto fazę gautos informacijos patikrinimas, sklaida ir tolesnė plėtra.

Reikėtų paminėti ir kitą 2004 metais patvirtintą Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto koordinuojamą projektą „Studija apie supaprastintų kelionės dokumentų (FTD ir FRTD) naudojimo poveikį“, finansuojamą iš PHARE programos „Specialūs veiksmai Kaliningrado tranzitui“ lėšų.

2004 metais Universitetas labai sėkmingai startavo visiškai naujoje Skandinavijos šalių programoje *Nordplus Neighbours*. Net du Universiteto pateikti projektai gavo finansavimą:

1. Šiaurės ir Baltijos šalių universitetų bendradarbiavimas gerinant karjeros paslaugų teikimą (Karjeros centras);
2. Žmogiškųjų išteklių vystymo ir socialinės atsakomybės skatinimo mokymo programos sukūrimas (Kauno humanitarinis fakultetas).

Universiteto tarptautiniai ryšiai kasmet plečiasi, vis aktyviau įsitraukiama į įvairias, visų pirma Europos Sąjungos programas, didėja ne tik tarptautinių projektų skaičius, kur reikiiasi Universiteto padaliniai ir pavieniai dėstytojai bei mokslininkai, bet ir kinta Universiteto statusas projektuose. Tačiau vis dar lieka daug vidinių akademinų, finansinių, struktūrinių ir organizacinių problemų. Šios problemos ryškiai matomos savo veiklą lyginant su kitų šalių prestižinių universitetų tarptautine veikla, vykdomų projektų ir studentų mobilumo skaičiais. Jas minėjo ir tarptautiniai EUA ekspertai, atlikę institucinį Universiteto vertinimą.

2003 metų ataskaitoje buvo iškeltos pagrindinės problemos, trukdančios efektyviam tarptautiniam bendradarbiavimui, kaip antai: nėra aiškios dvišalių sutarčių pasirašymo strategijos, gana pasyvus Universiteto vaidmuo inicijuojant tarptautinius projektus, lėtas ir sunkus studijų programų internacionalizavimas, neveikianti tarpfakultetinė studentų mainų sistema bei nepakankamai vertinama individualaus dėstytojo iniciatyvos svarba tarptautiniam bendradarbiavimui, o tai savo ruožtu trukdo aktyviam dėstytojui pajauti atsakomybę tarptautinei akademinėi visuomenei ne kaip konkrečios katedros, o kaip Universiteto atstovui. Išvardytų problemų globalumas leido daryti išvadą, kad Universiteto laukia ne trumpalaikis epizodinis problemų sprendimas, pakeliamas mažai žmonių

grupelei, o sunkus ilgalaikis darbas, kuriam reikia visos akademinės visuomenės pastangų.

Kai kurie 2003 metų ataskaitoje kelti uždaviniai buvo sėkmingai įvykdyti, o kiti, kuriems reikėjo daugiau laiko ir pastangų, o ne tik strateginių sprendimų, yra vykdomi. Minėta, kad buvo apskaičiuotas dvišalių sutarčių partneriams finansinių išsipareigojimų poreikis ir sudarytas tarptautinio bendradarbiavimo finansavimo fondas instituciniu lygmeniu. Jau parašyti, bet dar nepatvirtinti dvišalių sutarčių pasirašymo nuostatai instituciniu lygmeniu bei į užsienį siunčiamų studentų nuostatai. Pradėta intensyviai rengti informacinę medžiagą apie Universiteto studijų programas pagal Europos Komisijos reikalavimus. Baigus šį darbą, Universitetas ne tik galės kreiptis ECTS etiketės, bet ir pretenduoti stoti greta kitų Vakarų Europos universitetų lyderių. Pažymėtina, kad 2004 metais Universitete atsirado pirmosios dvi magistro lygio programos užsienio kalba, o tai neabejotinai turėtų padidinti universiteto patrauklumą ir pritraukti užsienio studentų, nes padidėjo dalykų, skaitomų užsienio kalba, magistro pakopoje pasiūla.

Nepaisant nuveiktų ir pradėtų darbų, išlieka spręstinių tarptautinio bendradarbiavimo problemų.

Problemos:

- 1) Universitetas nėra aktyvus tarptautinių projektų iniciatorius;
- 2) nepakankamai internacionalizuotos studijų programos. Regioninė, europinė ar globalinė dimensija leistų ne tik pritraukti užsienio studentus, bet ir ugdytų Vilniaus universiteto studentų platų požiūrį į problemas toje studijų srityje, kurią jie studijuoja, ir rengtų specialistus, pasirengusius veikti tarptautinėje arenoje;
- 3) neskatinami tarpfakultetiniai studentų mainai, plečiantys studentų akiratį ir verčiantys plėtoti kreditų kaupimo nuostatas Universiteto viduje;
- 4) Universitete lieka neįvertinta individualaus dėstytojo iniciatyva tarptautinėje bendradarbiavimo srityje ir dėl to Universitetas dažnai praranda lyderio pozicijas nacionalinėje tarptautinio bendradarbiavimo arenoje.

Uždaviniai:

- 1) sukurti ir patvirtinti Universiteto tarptautinio bendradarbiavimo politiką ir ją akcentuoti Universiteto strateginiame plane;
- 2) sukurti ir remti tarptautiniu mastu aktyvaus akademinio ir administracinio personalo paramos ir skatinimo sistemas;
- 3) spartinti studijų programų tarptautinės dimensijos diegimą;
- 4) sukurti veiksmingą informacijos sklaidos ir personalo mokymo sistemą, skatinančią efektyviai reaguoti į globalias aukštojo mokslo tendencijas;
- 5) baigti rengti informacinę medžiagą apie studijų programas pagal Europos Komisijos reikalavimus ir siekti ECTS etiketės, leisiančios studijų srityje Universitetui žengti į kokybiškai naują etapą.

BIBLIOTEKA

Vilniaus universiteto 2003 metų ataskaitoje buvo iškeltos problemos, kurios turėjo būti sprendžiamos 2004 metais: naujo bibliotekos pastato Saulėtekio alėjoje projektavimo darbai; kompiuterizavimas; fakultetų bibliotekų būklė; bibliotekos automatinė gaisro gesinimo sistema; bibliotekos patalpų remonto darbai.

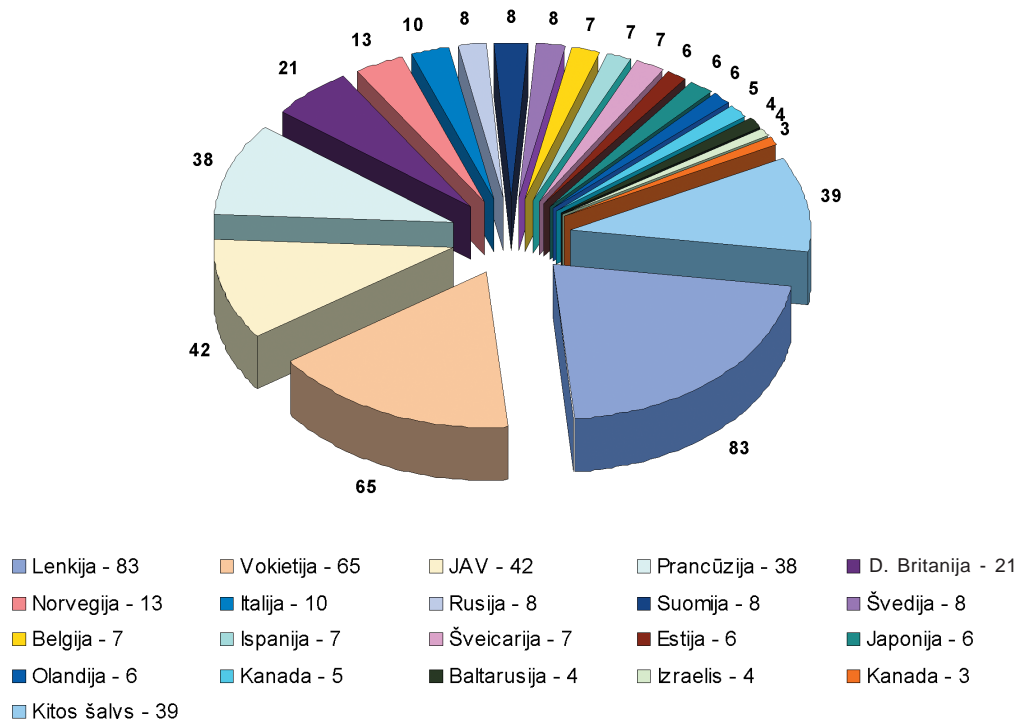
Lietuvos Vyriausybei skyrus 800 tūkst. litų, pajudėjo naujo bibliotekos pastato projektavimo darbai. Kartu su VU Ūkio direkcija ir UAB *Statybos literatūros ir projektų biuras* buvo parengtas naujo Vilniaus universiteto bibliotekos pastato investicinis projektas ir paskelbtas konkursas šio pastato projektui koreguoti. Konkursą laimėjusi firma *Ekoprojektas* dabar projektuoja naują bibliotekos pastatą, sudarytas kalendorinis darbų planas.

VU ir Jungtinių Tautų plėtros programų lėšomis skaitytojų zonoje papildomai įrengta 13 kompiuterizuotų darbo vietų. Biblioteka kartu su UAB *Technaorbis* yra parengusi kompiuterinio tinklo atnaujinimo projektą, kurio įgyvendinimas įtrauktas į vieną iš bibliotekos rengtų projektų struktūriniais fondams. VU Skaičiavimo centrui ir Personalo direkcijai sukūrus VU darbuotojų duomenų bazę, Universiteto bendruomenės nariai nuo 2004 metų lapkričio mėnesio jau aptarnaujami kompiuteriniu būdu.

Sujungus trijų fakultetų (Komunikacijos, Teisės, Ekonomikos) bibliotekas 2004 metais įsteigtas Saulėtekio informacijos centras (SIC). Atviri fondai, kompiuterizuotos darbo vietos, estetiška aplinka sukuria puikias sąlygas mokytis. VU rektoriaus įsakymu 2004 metų pabaigoje sudaryta Vilniaus universiteto fakultetų bibliotekų veiklos vertinimo komisija išanalizavo fakultetų bibliotekų darbą ir VU Senato komisijos posėdyje pateikė pagrindines šių bibliotekų atsinaujinimo strategijos kryptis.

Tai, kad nėra gaisro gesinimo sistemos nacionalinės reikšmės spaudos ir rašto paveldo saugyklose, kelia didžiulį susirūpinimą dėl grėsmės jiems. Biblioteka kelerius metus siekia, kad būtų pradėtas sistemos projektavimas, tačiau finansavimo nepavyko gauti ir 2004 metais. Rektoriaus įsakymu sudaryta komisija, kurioje, be VU bibliotekos darbuotojų, buvo Lietuvos dailės muziejaus direktorius R. Budrys, VU prof. D. Kaunas, LR Vyriausybės Archyvų departamento juristas R. Kraujelis, Lietuvos mokslų akademijos bibliotekos Retų spaudinių skyriaus vedėja dr. D. Narbutienė, įvertino senuosius VU bibliotekos fondus 2,7 mlrd. litų.

Pasitinkant VU 425 metų jubiliejų kai kuriose bibliotekos patalpose pakeisti langai, ekskursijų kelyje atliktas remontas (180 200 Lt) VU lėšomis. Šias istorines patalpas atnaujinti buvo svarbu, nes jas aplanko daug užsienio ir šalies svečių. 2004 metais vesta 595 ekskursijos, kurių metu biblioteką aplankė 7821 lankytojas, iš jų 397 grupės (3784 žmonės) iš 43 pasaulio valstybių (28 pav.). Bendromis Lenkijos fondo *Wspólnota Polska* ir VUB lėšomis remontuotos Adomo Mickevičiaus muziejaus patalpos ir pakeisti langai (22 100 Lt).

28 pav. Ekskursijos iš užsienio šalių Vilniaus universiteto bibliotekoje

Parodos ir kiti renginiai

2004-ieji Vilniaus universitetui – tai 425-ieji gyvavimo metai. Vilniaus universiteto biblioteka daugelį savo darbų skyrė šiai sukakčiai. VUB rengė parodas bibliotekoje bei kartu su kitomis Lietuvos ir užsienio kultūros institucijomis dalyvavo bendruose projektuose.

2004 m. kovo 4 d. Lietuvos nacionalinis muziejus rengė parodą *Šv. Kazimiero kultas ir ikonografija*. Pirmąją karaliaus Kazimiero biografiją ir visus kanonizacijai reikalingus dokumentus parengė popiežiaus legatas vyskupas Zacharijas Ferreris (Zacharia Ferreri, 1479–1524). 1520 m. Zacharijas Ferreris dalį savo surinktos medžiagos išspausdino atskiru leidiniu *Vita beati Casimiri*. Ši knygelė Lietuvoje yra unikumas, ji saugoma VUB. Iš viso šiai parodai buvo paskolinti keturi XVI–XVII a. leidiniai ir aštuoni grafikos darbai iš senųjų knygų ir grafikos rinkinių. Lietuvos dailės muziejaus parodoje, skirtoje šv. Kazimiero kanonizavimo iškilmių Vilniuje 400 metų sukakčiai, eksponuotos penkios graviūros iš Grafikos kabineto.

2004 m. gegužės mėn. Varšuvoje vyko Vilniaus dienos, kurių metu buvo pristatyta paroda *Senieji Lietuvos žemėlapiai iš Vilniaus universiteto bibliotekos Vaclovo Dargužo kolekcijos*. Parodą atidarant dalyvavo Vilniaus meras Artūras Zuokas, Varšuvos meras Lech Kaczyński, VUB direktorė Birutė Butkevičienė. Parodai buvo parengtas kompaktinis diskas, pristatantis 20 vertingiausių Lietuvą reprezentuojančių žemėlapių (XVI–XVII a.).

2004 m. rugsėjo 16 d. Vilniaus paveikslų galerijoje buvo atidaryta paroda *Senasis Vilniaus universitetas: kultūros ir meno vertybės*. Šiai parodai VUB pateikė 57 eksponatus (XIV–XVIII a.). Iš jų – karaliaus Žygimanto Augusto bibliotekos knygos, 1601-ųjų metų raritetas *Aukščiausių imperatorių, šviesiausių karalių... atvaizdai*, kuriame yra 125 to meto Europos didikų portretai su jų gyvenimo aprašymu, garsaus XVI–XVII a. gydytojo anatomijos pradininko, eksperimentiniu būdu ištyrusio žmogaus kūno sandarą Andrijo Vezalijaus 1601 m. veikalas *Apie žmogaus kūno sandarą*, taip pat pirmasis originalus LDK žemėlapis, išleistas 1613 m., parengtas Vilniaus vaivados Mikalojaus Kristupo Radvilos Našlaitėlio. Parodoje pristatyti anksčiau neeksponuoti VUB Rankraščių skyriaus fondai: autentiški Universiteto istoriją nušviečiantys dokumentai (1592 m., 1608 m.), Universiteto profesorių rankraštinės knygos, XIV a. pergamente rašytos ir puošniai iliuminuotos gaidos, kiti istoriniu ir kultūriniu požiūriu įdomūs pergamentai, žymių pasaulio žmonių ir karūnuotų asmenų autografa, Vilniaus medicinos draugijos (įkurtos 1805 m.) *Aukso knyga* su įrašytomis draugijos narių (dr. J. Basanavičiaus ir kitų) pavardėmis, XIX a. fotografijų albumai, garsių XIX a. dailininkų grafikos darbai. Bibliotekos patalpose VU sukakčiai paminėti buvo surengtos parodos *Mokslas senajame Vilniaus universitete ir Vilniaus universitetas 1979–2004*.

2004 m. spalio – gruodžio mėn. Lietuvos dailės muziejuje kartu su Šveicarijos Fribūro universitetu ir Šveicarijos ambasada Lietuvoje buvo surengta tarptautinė paroda *Šv. Augustinas: Afrikoje ir pasaulyje. Augustinas Islamo žemėje. Šv. Augustinas Lietuvoje*. Iš VUB buvo pristatyti 24 leidiniai (XV–XIX a.). Vertingiausi iš jų puošti ranka pieštais auksintais inicialais 3 inkunabulai bei karaliui Žygimantui Augustui priklausiusi knyga. Dailininko Antano Gudaičio 100 metų jubiliejui skirtoje parodoje *Išsilaisvinimas* eksponuotas A. Gudaičio raižinys, saugomas VUB Grafikos kabinete. Darbai iš Grafikos kabineto buvo rodomi Amerikos centre Vilniuje bei parodose Estijoje, Naujojoje Zelandijoje ir Olandijoje.

Lietuva 2004 metais pažymėjo lietuviškosios spaudos atgavimo lotyniškaisiais rašmenimis šimtmetį. Lietuvos siūlymu šią sukaktį UNESCO įtraukė į 2004–2005 metų svarbiausių pasaulio kultūros įvykių kalendorių. VUB surengė parodą *Lietuviškos spaudos kelias, 1864–1904* ir išleido parodos katalogą bei kontrafaktinių leidinių bibliografinę rodyklę. 2004 m. rugsėjo – spalio mėn. Klaipėdos miesto savivaldybės viešojoje bibliotekoje surengta paroda *Nuo draudžiamo žodžio iki išlaisvintos minties*, skirta lietuviškosios spaudos atgavimo šimtmečiui. Parodai VUB paskolino 60 eksponatų.

Rankraščių, Retų spaudinių, Litanistikos, Bibliografijos ir informacijos, Centrinų skaityklų skyriai bibliotekoje, be pirmiau paminėtų, parengė 58 įvairioms datoms ir sukaktims skirtas parodas: buvusiai VUB darbuotojai, Vilniaus geto žydų gelbėtojai, Pasaulio tautų teisuolei Onai Šimaitei, Vilniaus universiteto mokslo žmonėms: prof. Č. Kudabai, prof. J. Paškevičiui, doc. V. Skuodžiui, doc. L. Valkūnui, prof. V. Girdzijauskui ir kt.

2004 metų pabaigoje VUB parengė Vilniaus universiteto jubiliejui skirtą virtualią parodą *Vilniaus universiteto architektūrinis ansamblis* (lietuvių, anglų kalbomis), kurią galima pamatyti VUB svetainėje: <http://www.mb.vu.lt>

Bendrieji reikalai, projektai, kvalifikacija

Vilniaus universiteto biblioteka 2004 metais dirbo vadovaudamasi metiniu veiklos planu ir siekdama bibliotekos misijoje atspindėtų tikslų: dalyvauti mokslo ir studijų procese bei saugoti, tirti ir skleisti informaciją apie VUB fonduose esančias vertingas kolekcijas. Šie tikslai nustato strategines veiklos kryptis:

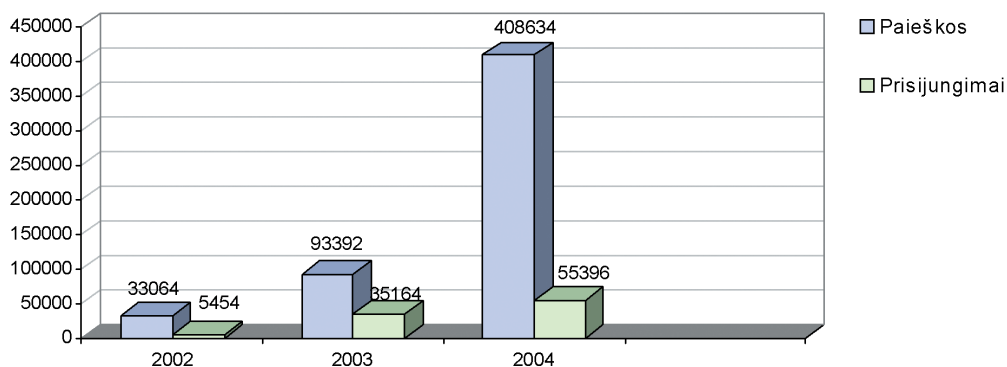
- Dalyvavimas mokslo ir studijų procese;
- Kultūros paveldo apsauga ir sklaida;
- Projektų valdymo ir ryšių su visuomene strategijos kūrimas;
- Personalo valdymo tobulinimas.

Dalyvavimas mokslo ir studijų procese

Šio tikslo įgyvendinimą garantuoja paslaugų, atitinkančių skaitytojų mokslo ir studijų poreikius, teikimas; skaitytojų darbo sąlygų bibliotekoje tobulinimas; skaitytojų informacinio raštingumo ugdymas.

Bibliotekoje 2004 m. buvo 25 209 skaitytojai, iš kurių 22 326 yra studentai. Skaitytojus aptarnaujantys skyriai, nuo kurių darbo tiesiogiai priklauso informacinių paslaugų kokybė, 2004 m. dirbo darniai, teikdami vartotojams informacijos išteklius įvairiose laikmenose.

Iš VU centralizuoto fondo lėšų centrinei bibliotekai 2004 metais buvo skirta 50 tūkst. litų knygoms įsigyti ir 320 tūkst. litų periodinių leidinių prenumeratai. Šios sumos neužteko net iki minimumo sumažinus užsakomų periodinių leidinių pavadinimų skaičių, nes spaudos paslaugos pabrango 10%, todėl biblioteka kasmet viršija periodikos prenumeratai skirtą sumą 20–30 tūkst. litų. Be to, elektroninių duomenų bazių prenumerata taip pat apmokama iš periodikai skirtų lėšų. Nors elektroninių duomenų bazių panauda Universitete yra didžiulė (29 pav.), 2004 metais skirstant VU biudžetą šiam tikslui lėšų nebuvo numatyta. Informacijos ištekliams komplektuoti metų pabaigoje papildomai buvo skirta 61 777 litų padengti susidariusį skirtumą. Užsakyta 506 pavadinimų periodinių leidinių, iš jų per 400 mokslo žurnalų. Iš kitų šaltinių (privalomasis egzempliorius, mai-

29 pav. Duomenų bazių panaudos 2002–2004 metais statistikos duomenys

30 pav. VU bibliotekos elektroninio katalogo papildymas įrašais 2001–2004 metais

nai, dovanos) gauta 932 pavadinimų periodinių leidinių. Iš viso Centrinės bibliotekos ir fakultetų bibliotekų fonduose naujai gauta 37 689 knygos ir 13 497 fiziniai vienetai periodinių leidinių. Visi nauji gaunami leidiniai iš karto įtraukiami į elektroninį katalogą. Per atsiskaitomąjį laikotarpį kompiuteriu aprašyta beveik 86 tūkst. spaudinių, iš kurių per 26 tūkst. yra retrokonversijos būdu aprašyti, t.y. skaitytojų užsakyti ir gražinti leidiniai (30 pav.). Specializuoti bibliotekos skyriai į elektroninį katalogą įvedė 1750 leidinių (*Bibliotheca Academiae Vilnensis* kolekcijos, Petro Jakšto, Žibunto Mikšio kolekcijos, kompaktiniai diskai ir kt.). 2004 m. gruodžio 31 d. VUB elektroniniame kataloge buvo 632 tūkst. fizinių vienetų spaudinių aprašų.

Kartu su kitomis Lietuvos mokslinių bibliotekų asociacijai priklausančiomis bibliotekomis 2004 metais prenumeruotos 7 duomenų bazės (EBSCO, Cambridge Journals Online, ProQuest, Science Direct, SpringerLink, ISI Web of Science, Lietuvos periodinės spaudos bibliografinė straipsnių bazė), iš jų 5 visatekstės; testuotos 7 duomenų bazės. Informacija apie duomenų bazes siunčiama į visus fakultetus ir dėstytojams el. paštu. Parengta ir išplatinta anketa *VU bibliotekos skaitytojų poreikiai*, kurios tikslas – sužinoti skaitytojų nuomonę apie bibliotekoje teikiamų paslaugų kokybę.

VU Skaičiavimo centrui gegužės mėnesį pateikta paraiška dėl *Rankraštinų XVI–XVIII a. teismų knygų viso teksto duomenų bazės sukūrimo*. Vilniaus universiteto bibliotekos Rankraščių skyriuje saugomų XVI–XVIII a. Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės teismų knygų skaitmeninti tekstai turėtų būti prieinami internete. Tai ypač svarbu VU Istorijos, Filologijos fakultetų studentams, kuriems šių tekstų analizavimas yra įtrauktas į studijų planus.

2004 metais biblioteka VU darbuotojų publikacijų duomenų bazę papildė 4268 bibliografiniais įrašais. Dabar šioje bazėje yra 16 660 publikacijų. Lituanistikos skyriaus darbuotojai pradėjo rengti ALEPH sistemos aplinkoje retrospektyviąją bibliografiją.

VUB mokslininkų ir studentų patogumui surengė 64 kilnojamasias parodas fakultetuose, kuriose buvo pristatyta 789 naujausi moksliniai periodiniai leidiniai iš MA mokslinių institutų bibliotekų.

Kultūros paveldo kaupimas, saugojimas ir aktualinimas

Šios veiklos galima skirti keletą krypčių: spaudos ir rašto paveldo kaupimas ir tvarkymas, apsauga, leidyba.

2004 metais Retų spaudinių skyriaus fondai pasipildė 150 fiz. vnt., Rankraščių skyriaus – 5542 fiz. vnt., Grafikos kabinetas gavo per 800 dailininkų darbų. Bibliotekos darbuotojai nuolat ieško galimybių įsigyti naujų rankraštinų dokumentų, papildyti bendradarbiaudami su Lietuvos ir užsienio menininkais Grafikos kabineto fondus. Ši veikla yra sudėtinga, nes dėl lėšų trūkumo fondai pildomi tik iš dovanų.

Spaudos ir rašto paveldo apsauga – tai visų pirma siekimas išsaugoti bibliotekoje sukauptas vertybes, restauruojant blogos fizinės būklės senuosius spaudinius ir dokumentus arba perkeltiant jų tekstus į kompiuterines laikmenas. Restauruota per 81 tūkst. sąlyginių VIII kategorijos lapų, įrišta apie 200 restauruotų knygų, skaitmeninta 5700 puslapių ir nuotraukų (iš jų 4900 archyvavimui, 800 leidybai). Restauratoriai pagal savo kvalifikaciją yra pasiskirstę Retų spaudinių (per 178 tūkst. fiz. vnt., XV–XVIII a.), Rankraščių (200 tūkst. XIII–XIX a.), Lituanistikos (55 tūkst.) skyrių, Grafikos kabineto (80 tūkst. fiz. vnt. XVII–XX a.) kolekcijas, kurias nuolat prižiūri, stebi fizinę jų būklę, atrenka atlikti dalinį restauravimą, dezinfekavimą. Biblioteka iš specialiosios programos lėšų nupirko brangiai kainuojančio pergamento, todėl 2004 metais po ilgos pertraukos knygišiai vėl galėjo restauruoti XVI–XVII a. pergamentinius įrašimus bei atkurti senuosius autentiškus įrašimus pergamentu. Restauravimo darbus paspartintų popieriaus liejimo mašina, tačiau bibliotekos bandymai rasti lėšų jai įsigyti kreipiantis į įvairius fondus ar įtraukiant šią įrangą į iš VU biudžeto finansuojamų objektų sąrašą ir 2004 metais baigėsi nesėkmingai.

Leidyba. VUB dvi svarbias Lietuvos kultūrai ir mokslui sukaktis – Vilniaus universiteto 425 metų ir Lietuviškos spaudos lotyniškaisiais rašmenimis atgavimo šimtmečio – paminėjo jubiliejiniais leidiniais. Tai – Universiteto jubiliejui skirti *Vilniaus jėzuitų kolegijos dienoraštis 1710–1723*. Vilnius, 2004 (VUB saugomo rankraščio publikacija); *Vilniaus universitetas: bibliografijos rodyklė (1990–2003)*. Vilnius, 2004. Bibliotekos darbuotojai dalyvavo rengiant spaudai knygą A. Bohatkiewiczus. *Veikalas apie visuotinę bibliografiją*. Vilnius, 2004. Lietuviškos spaudos atgavimo šimtmečio sukakčiai biblioteka parengė parodą ir išleido jos katalogą *Lietuviškos spaudos kelias. 1864–1904 m.*, Vilnius, 2004 bei bibliografinę rodyklę *Lietuviški kontrafakciniai leidiniai, 1864–1904 m.* Vilnius, 2004, kurioje suregistruoti 833 kontrafakciniai leidiniai. Dauguma jų saugomi VUB retų spaudinių fonduose. Biblioteka jau daugiau nei 10 metų dalyvauja rengiant retrospektyvinę nacionalinę Lietuvos bibliografiją ir yra atsakinga už C (Lietuviškų periodinių leidinių publikacijos) seriją. Lituanistikos skyriaus darbuotojos 2004 metais parengė šios serijos 1907 m. pirmą dalį, kurią išleido Vilniaus universiteto leidykla. 2004 metų pabaigoje parengtos bibliografijos rodyklės, skirtos universiteto profesoriui Vytautui Dvareckui, žinomiems visuomenės veikėjams Valentinui Gustainiui ir Petruui Jakštui. Visiems besidomintiems VUB Rankraščių skyriaus fondais parengta *Vilniaus universiteto bibliotekos rankraščių skyriaus rodyklė*, kurią numatoma išleisti 2005 metais.

Projektai, personalo vadyba

VUB direktorė ir Senato komisijos Bibliotekos reikalų darbo grupė (pirmininkas VU Teisės fakulteto prodekanas doc. dr. J. Galginaitis) rūpinosi bibliotekos darbo planavimu, organizavimu, valdymu ir kontrole. Pasiteisino bibliotekoje 2003 metais sudarytų dviejų darbo grupių – *Bibliotekos darbo tobulinimo, projektų ir plėtros* bei *Bibliotekos darbuotojų kvalifikacijos kėlimo* – veikla. Jų nariai ir šiais metais greta savo tiesioginio darbo skyriuose aktyviai dalyvavo sprendžiant įvairius bibliotekos valdymo ir vadybos optimizavimo klausimus. Senato komisijos *Bibliotekos reikalų darbo grupė* svarstė bibliotekos finansavimo klausimus, skaitytojams reikalingos kopijuotos medžiagos panaudojimo galimybes.

Ypatingas dėmesys buvo skiriamas projektų valdymui ir ryšiams su visuomene bei personalo kvalifikacijai kelti. 2004 metų pabaigoje įkurtas Ryšių su visuomene skyrius, suformuotas iš vidinių VUB rezervų, t. y. iš darbo išėjus trims darbuotojams, laisvi etatai buvo perkelti į naujojo skyriaus struktūrą.

Bibliotekos darbo tobulinimo, projektų ir plėtros darbo grupės prioritetiniai darbai buvo paraiškos Europos struktūriniais fondams. Parengtos dvi preliminarios projekto *Informacija, kompetencija, sėkmė* paraiškos ir *Vilniaus universiteto bibliotekos nenaudojamų patalpų rekonstrukcijos investicinis projektas* paraiška paramai techninei dokumentacijai

parengti. Parengtas *Lietuvos valstybinės reikšmės bibliotekų renovacijos ir modernizavimo projektas*, papildysiantis Kultūros ministerijos vykdomą *Bibliotekų renovacijos ir modernizavimo 2003–2013 metų programą*, neįgaliesiems integruoti į VU bendruomenę skirtas projektas *Odisėjas*, kuriam finansavimą skyrė UNESCO. Parengti kultūros paveldui išsaugoti ir aktualinti skirti projektai: *Senosios hebrajų raštijos paminklai* (Rytų Europos žydų kultūros ir istorijos tyrimų centro programai), *Prof. Česlovo Kudabos negatyvų kolekcijos skaitmeninimas*, „*Vilniaus žinių*“ viso teksto duomenų bazės sukūrimas (abu LR Seimo programai), *Įranga Vilniaus universiteto bibliotekos kultūros paveldo išsaugojimui ir aktualinimui* (Japonijos vyriausybės kultūros rėmimo programai). Gautas finansavimas įgyvendinti pirmuosius tris projektus.

Bibliotekos darbuotojų kvalifikacijos kėlimo grupė parengė VUB darbuotojų kvalifikacijos kėlimo strategiją ir sudarė veiklos planą. Šių veiksmų tikslas – bibliotekininkų kompetencijos gilinimas aptarnaujant vartotojus kokybiškais interaktyviais informacijos ištekliais, tam reikalingų specialiųjų įgūdžių ugdymas, personalo motyvacijos kėlimas. Keturi bibliotekos darbuotojai mokosi VU doktorantūroje, trys darbuotojai skaito paskaitas VU Komunikacijos ir Filologijos fakultetų studentams, vienas darbuotojas Berlyno Humboldtų universiteto Bibliotekininkystės instituto studentams skaitė paskaitas apie Lietuvos mokslines bibliotekas ir jose sukaupto spaudos ir rašto paveldo išsaugojimo problemas bei projektus. 27 darbuotojai dalyvavo konferencijose ir seminaruose, kuriuose perskaitė 13 pranešimų; publikuoti 43 straipsniai, parašyta apie 80 biogramų, įtrauktų į Knygotyros ir dokumentotyros instituto parengtą kompaktinę plokštelę *Lietuvos knygų veikėjai*. VUB 71 darbuotojas dalyvavo kompiuterinio raštingumo kursuose bei teoriniuose ir praktiniuose kursuose, skirtuose informacijos paieškai VUB prenumeruojamose ir laisvos prieigos duomenų bazėse. Bibliotekos darbuotojus labai sudomino profesinei etikai, žinių vadybai, konfliktų valdymui ir prevencijai skirtos paskaitos.

Problemos ir uždaviniai:

- Centrinės bibliotekos struktūros pertvarka.
- Fondų komplektavimo finansavimo užtikrinimas pagal Senato komisijos priimtą 2004-12-23 sprendimą.
- Projektų rengimas ir įgyvendinimas (projektai *Vilniaus universiteto bibliotekos ne-naudojamų patalpų rekonstrukcijos investicinis projektas*, *Odisėjas*, *Senosios hebrajų raštijos paminklai*, *Prof. Česlovo Kudabos negatyvų kolekcijos skaitmeninimas*, „*Vilniaus žinių*“ viso teksto duomenų bazės sukūrimas).
- Ryšių su visuomene plėtra: vidinės komunikacijos tarp VU administracijos ir VUB padalinių, VUB ir VU fakultetų stiprinimas; išorinė komunikacija; fondoieška.
- VU Centrinės bibliotekos ir fakultetų bibliotekų darbuotojų kvalifikacijos kėlimas ir kompetencijos stiprinimas.
- VU fakultetų bibliotekų fondų maksimalus paruošimas išduoti spaudinius kompiuteriniu būdu, jų intensyvus įvedimas į elektroninį katalogą.
- Fakultetų bibliotekų renovacija, jų patalpas ir veiklą pritaikant pagal šiuolaikinei akademiniai bibliotekai keliamus reikalavimus.

SKAIČIAVIMO CENTRAS

2004 metų gruodžio 31 dieną Skaičiavimo centre dirbo 80 darbuotojų: 36 – kompiuterių tinklų grupėse, 29 – informacinių sistemų grupėse, 15 – administracijoje, technologinių įrenginių ir ūkio grupėje. Metų eigoje Skaičiavimo centras pagal darbų planą vykdė kompiuterių ir telefonų tinklų bei informacinių sistemų priežiūros, administravimo ir plėtros darbus.

Kompiuterių tinklo priežiūra, valdymas ir plėtra. Vilniaus universiteto kompiuterių tinklas jungia visus Universiteto padalinius, jungiasi su Lietuvos, Europos ir pasaulio

kompiuterių tinklais. Kompiuterių tinklas sukurtas pagal naujausias duomenų perdavimo ir valdymo technologijas, panaudojant šviesolaides magistrales. Plačiajuosčių tinklo magistralių schema parodyta 31 paveiksle. Universiteto kompiuterių tinklas yra vienas iš trijų pagrindinių *Litnet* regioninių centrų. Universiteto kompiuterių tinklo paslaugomis naudojasi per 60 Vilniaus miesto universitetų, švietimo, mokslo, kultūros, sveikatos apsaugos įstaigų. *Litnet* kompiuterių tinklas turi du išėjimus į tarptautinius tinklus, vienas iš jų Vilniaus universitete. 2004 metais Vilniaus universitetas naudojo vidutiniu 39 Mbps interneto srautu, buvo stebimi pikai iki 60 Mbps. Interneto srauto plėtra pateikiama 37 lentelėje.

37 lentelė. Interneto srauto plėtra 1994–2004 metais

Metai	1994	1996	1997	1998	1999	2000	2002	2003	2004
Interneto srautas	19,2 kbps	64 kbps	128 kbps	512 kbps	1 mbps	2 mbps	4 mbps	24 mbps	39 mbps

Svarbiausi tinklo priežiūros uždaviniai – užtikrinti nenutrūkstamą tinklo darbą, administruoti tinklinius išteklius ir garantuoti korektišką tinklo darbą bei ryšius su kitais tiek Lietuvos, tiek pasaulio kompiuterių tinklais. Palaikomos ir prižiūrimos Universiteto tinklinių paslaugų sistemos, tinklo administravimo ir saugumo užtikrinimo priemonės. Administruojami IP (internetiniai) numeriai, registruojamos naujos VU tinklo sritys, tinklo serveriai, kompiuteriai, kuriuose instaliuojamos tinklinių paslaugų programos, ir individualūs kompiuteriai. Vykdomas informacijos srautų valdymas, sprendžiamos su tuo susijusios problemos, taip pat ryšio linijų darbo stebėjimas ir informacijos srautų apskaita pagal ryšio linijas ir Universiteto padalinius. Nuolat glaudžiai bendradarbiaujama su fakultetų kompiuterių tinklų administratoriais. Aptariamoms naudojimosi tinklo ištekliais problemoms, sprendžiami fakultetinių tinklų įrengimo, administravimo ir saugumo klausimai, padedama spręsti vartotojams kilusias problemas. Skaičiavimo centro tinklalapyje nuolat atnaujinama informacija apie kompiuterių tinklo galimybes, naujausius virusus, apsaugos priemones. Atliekamas tinklo centrinių išteklių saugumo auditas. Spręsdami tinklo saugumo problemas Skaičiavimo centro specialistai bendradarbiauja su dauguma lietuviškų tinklų administratorių. *Litnet* kompiuterių tinklo sukurta speciali incidentų tyrimo ir prevencijos grupė (CERT).

Dabar Vilniaus universiteto kompiuterių tinklas jungia per 4100 kompiuterių, iš jų 1300 studentų bendrabučiuose. Kompiuterių skaičiaus tinkle dinamika pateikiama 38 lentelėje.

38 lentelė. Tinklo kompiuterių skaičiaus dinamika 2000–2004 metais

Metai	2000	2001	2002	2003	2004
Universiteto kompiuteriai	1246	1645	2152	2551	2802
Studentų kompiuteriai bendrabučių tinkle			190	400	1300

Pagal *Litnet* programą 2004 metais vyko intensyvūs Universiteto kompiuterių tinklo infrastruktūros plėtros darbai. Pagrindinės plėtros kryptys: tinklo magistralių plėtra, tinklo serverių plėtra, naujų technologijų diegimas. 2004 metų vasarą užbaigti šviesolaidinio kabelio tiesimo į Universiteto bendrabutį Olandų g. 51, Vilniaus technikos kolegiją Olandų g. 16, Lietuvių literatūros ir tautosakos institutą Antakalnio g. 6 darbai. Antroje metų pusėje šviesolaidinis kabelis nutiestas į Universiteto bendrabučius Tauro g. 5, M. K. Čiurlionio g. 1/2, į Kauno technologijos universiteto Aplinkos inžinerijos instituto Vilniaus filialą Teatro g. 8, Vilniaus statybos ir dizaino kolegiją Antakalnio g. 54 ir Tauro g. 20, Nacionalinį egzaminų centrą M. Katkaus g. 44. Bendras naudojamų šviesolaidinių magistralių ilgis 50 km. Vilniaus greitosios pagalbos universitetinė ligoninė prijungta 34 Mbps radijo ryšiu, Universiteto poilsio namai Palangoje – 11 Mbps radijo ryšiu.

2004 metų pabaigoje įsigytas bendros paskirties kompiuterių tinklo serveris, magistralinis kompiuterių tinklo komutatorius, du fakultetiniai tinklo komutatoriai, keitikliai, papildoma įranga IP telefonijos plėtrai. Taupant šviesolaidinio kabelio gijas išbandyti ir pradėti naudoti keitikliai, dirbantys per vieną šviesolaidžio giją.

Šviesolaidinio ryšio magistralės naudojamos sujungti tarpusavyje Universiteto automatinės telefonų stotis, sumontuotas Universiteto g. 3, Saulėtekio al. 9, M. K. Čiurlionio g. 21, Vokiečių g. 10 ir Saulėtekio al. 22. 2004 metų pabaigoje universitetas Vilniaus mieste turėjo 919 laidinio telefono ryšio numerius, iš jų 129 tiesiogiai iš AB „Lietuvos telekomas“, o 790 – sujungtus per Universiteto telefonų stotis. Pokalbiai tarp šių 790 abonentų nemokami, be to, jų abonentinis mokestis perpus mažesnis nei AB „Lietuvos telekomas“ abonentų. Per kompiuterių tinklą, panaudojant IP technologijas, tarpusavyje sujungtos Vilniaus universiteto, Vilniaus Gedimino technikos universiteto, Kauno technologijos universiteto, Vytauto Didžiojo universiteto ir Klaipėdos universiteto telefonų stotys. Vilniaus universiteto Kauno humanitariniame fakultete įrengti atskiri IP telefonai. Tarp šių universitetų galima palaikyti nemokamą telefoninį ryšį. 2004 metų antroje pusėje pradėtas vykdyti tarp miestinių pokalbių transportavimo per duomenų perdavimo tinklą projektas, leidžiantis sutaupyti daugiau kaip pusę tarp miestinių pokalbių kainos. Bandomuoju laikotarpiu (spalio – gruodžio mėnesiais) per IP iš Vilniaus universiteto į Kauno miestą buvo perduoti 1038 pokalbiai, į Klaipėdos miestą – 376 pokalbiai.

2004 metais išplėsti kompiuterių tinklai Rektorate, Administracijos padaliniuose, Bibliotekoje, Istorijos fakultete, Greimo studijų centre, Lyčių studijų centre, Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institute, Teisės fakultete, Fizikos fakultete, Užsienio kalbų institute, Medicinos fakultete, Skaičiavimo centre. Išplėstas kompiuterių ir telefono tinklas Vivariumo pastate. Įrengti kompiuterių tinklai Tauro g. 5, Palangos poilsio namuose, Studijų užsienyje informacijos skyriuje. Iš viso įrengta ar pertvarkyta 182 kompiuterinės darbo vietos. Tinklo įrengimo darbai koordinuoti Saulėtekio informacijos centre, rekonstruojamame Filosofijos fakultete. Nutiesti šviesolaidiniai kabeliai į Saulėtekio informacijos centrą (Teisės, Ekonomikos ir Komunikacijos fakultetų biblioteką), Filosofijos fakultetą, atnaujintas šviesolaidinis tinklas centriniuose rūmuose. Bendradarbiauta įrengiant Tarp tautinio žinių centro kompiuterių tinklą.

Universiteto kompiuterių tinklo vartotojai naudojami dauguma *Internet* paslaugų, tai: elektroninis paštas, elektroninės konferencijos, failų persiuntimas FTP, integruota informacinė aplinka WWW, laikinos informacijos saugykla *Proxy*, legaliai platinamos internetinės programinės įrangos saugykla *Tucows*, įvairios paieškos priemonės. Nuo 2003 metų rugsėjo pabaigos visas paštas filtruojamas nuo virusų. Sukurtos sisteminių pašto žurnalų analizės programos, leidžiančios gauti operatyviai siunčiamų ir gaunamų laiškų bei plintančių virusų statistiką. Universitetinis elektroninio pašto serveris per 2004 metus apdorojo beveik 12 milijonų laiškų. Elektroninio pašto paslaugomis naudojami per 16 000 darbuotojų ir studentų, aptarnaujamas 141 Universiteto padalinių tinklalapis.

Informacinės sistemos (IS) priežiūros ir plėtros darbai. Universiteto IS sudaro šios pagrindinės dalys: Studijų, Administracinė, Marketingo, Finansų apskaitos ir Bibliotekinė, veikiančios *Oracle* duomenų bazių valdymo aplinkoje. 2004 metais IS plėtra buvo vykdoma pagal Skaičiavimo centro parengtą planą, atsižvelgiant į padalinių ar centrinės administracijos pageidavimus. Buvo plečiamos Universiteto padaliniams, darbuotojams ir studentams teikiamos paslaugos, sudarant galimybes gauti informaciją iš bet kurios internetinės darbo vietos. Pažymėtina, kad metų eigoje atsirado ir iš anksto nenumatytų darbų, kuriuos reikėjo padaryti skubos tvarka. IS komponentių plėtra ir jų naudojimo galimybės apibūdinamos 39 lentelėje.

2004 metais atsižvelgiant į įsigaliojusius Universiteto veiklą reglamentuojančius dokumentus ir naujus užsakovų poreikius atnaujinta ir papildyta 17 programinių priemonių.

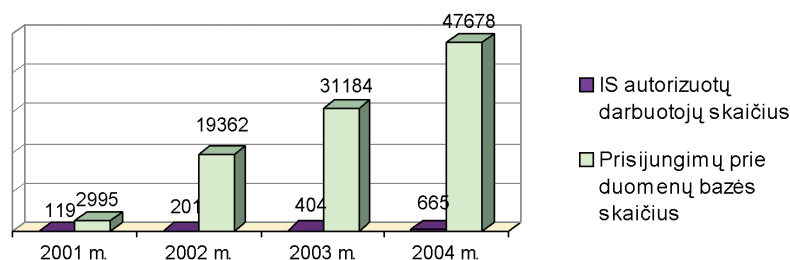
VU IS autorizuotų darbuotojų, kurie naudojami jiems skirtomis darbo programomis, bei jų darbo seansų su šia sistema skaičiaus dinamika 2001–2004 metais teikiama 32 paveiksle.

31 pav. VU didelės spartos duomenų perdavimo magistralių schema

39 lentelė. IS komponentių tvarka

Priemonės pavadinimas	Rezultato aprašymas	Įvykdymo ir naudojimo būseną
Studentų įmokų apskaita	Sukurta kompiuterių programa, leidžianti skirti privalomas studentų įmokas ir atlikti jų įvykdymo apskaitą	Naudoja padaliniai ir centrinė administracija
Studijų programų aprašymas	Sukurta kompiuterių programa, skirta aprašyti lietuvių ir anglų kalbomis studijų programas pagal diplomų priedėlyje nustatytus reikalavimus	Atiduota naudoti padaliniais
Studijų programų planai	Sukurta kompiuterinė studijų programų planų sudarymo programa	Atiduota testuoti Studijų direkcijai
Internetinė įsakymų apie studentus programa	Kompiuterinis įsakymų apie studentus ruošimas ir jų tvirtinimas padaliniuose	Naudoja padaliniai
Diplomų ir jų priedėlių apskaita	Ruošiamų ir išduotų diplomų bei jų priedėlių apskaita	Naudoja Studijų direkcija
Elektroninė studento studijų knygelė	Autorizuota studento sesijos rezultatų peržiūra duomenų bazėje	Naudoja padaliniai ir studentai
Elektroninių tezių ir disertacijų duomenų bazė	Sukurta kompiuterių programa, įkelianti ir išsauganti duomenų bazėje elektroninę bakalauro ar magistro darbo versiją	Atiduota testuoti Studijų direkcijai
Šamatos	Kompiuterinė šamatos sudarymo ir jų įvykdymo apskaita	Atiduota naudoti Finansų ir ekonomikos direkcijai
Darbo užmokestis	Sukurta nauja kompiuterinė darbo užmokesčio programa	Atiduota testuoti Finansų ir ekonomikos direkcijai
Darbo laiko apskaitos žiniaraščiai	Kompiuterinis darbo laiko apskaitos žiniaraščių (tabelių) įvedimas į duomenų bazę	Numatyta atiduoti naudotis padaliniais
Senų teismų knygų viso teksto duomenų bazė	Senų rankraštinų teismų knygų tekstų perkėlimas iš CD į duomenų bazę su galimybe jas peržiūrėti internete	Baigiama kurti
Universiteto Alumni	Sukurta Universiteto absolventų duomenų bazė	Naudoja absolventai
Įėjimo į patalpas fiksavimas ir apskaita	Sukurta elektroninė įėjimo į Universiteto patalpas fiksavimo sistema	Naudoja Skaičiavimo centras ir centrinė administracija

32 pav. IS autorizuotų darbuotojų skaičius 2001–2004 metais

VU IS dabar yra įregistruota 12 154 studijuojančiųjų, kurie 2004 metais 31 055 kartus naudojo sistemos teikiamomis savitarnos paslaugomis.

Dalyvavimas informaciniuose ir kompiuterių tinklų projektuose

VU skaičiavimo centro darbuotojai dalyvavo programos „Informacinės technologijos mokslui ir studijoms“ (ITMiS), kurios tikslas sukurti Lietuvos mokslo ir studijų informacinę aplinką, dviejuose paprogramiuose: Lietuvos akademinė bibliotekų tinklas (LABT) bei Lietuvos mokslo ir studijų informacijos sistema (LieMSIS). Taip pat dirbo Lietuvos aukštųjų mokyklų asociacijos (LAMA) bendrojo priėmimo organizavimo (BPO) informatikų grupėje.

Vilniaus universitetas yra vienas iš pagrindinių Lietuvos mokslo ir studijų kompiuterių tinklo *LITNET* ir *LITNET-GEANT* programų iniciatorių ir vykdytojų. Įgyvendinant *LITNET* sprendžiami tarptautinių, tarp miestinių ir iš dalies tarpinstitucinių duomenų perdavimo kanalų klausimai. *LITNET* taip pat remia naujų informacinių technologijų tyrimą ir diegimą universitetuose. Skaičiavimo centro darbuotojai taip pat aktyviai dalyvavo rengiant *LITNET-2* programą 2005–2009 metams. Glaudžiai bendradarbiaujama ir su kitais Lietuvos kompiuteriniais tinklais (Bitės, Delfi, Omnitelio, Telekomo ir kitais). Keičiamasi patyrimu su šalių kaimynių (Latvijos, Norvegijos, Švedijos, Lenkijos) specialistais. Skaičiavimo centro darbuotojai dalyvavo rengiant LITEXPO vykusią parodą „Studijos 2004“, „Mokslas 2004“, organizuojant VU karjeros mugę.

Skaičiavimo centro darbuotojai dalyvavo: balandžio mėn. Barselonoje vykusioje *Intel Development Forum* konferencijoje; lapkričio mėn. Frankfurte vykusioje tarptautinėje PHP konferencijoje; birželio mėn. Amsterdame vykusioje *Microsoft Tech-Ed 2004* konferencijoje. Skaičiavimo centro specialistai dalyvavo metinėje *LITNET* konferencijoje rugpjūčio mėn. Anykščiuose. Buvo perskaityti du pranešimai, dalyvauta penkiose diskusijose. Per metus buvo dalyvauta daugiau kaip dvidešimtyje vienos dienos naujų informacinių technologijų pristatymų-seminarų.

Problemos:

1. Universitete nenustatyta informacinių sistemų, kompiuterių ir telefonų tinklų plėtros užsakymų pateikimo, jų vykdymo tvarka.
2. Ne visi Universiteto padaliniai laikosi kompiuterių tinklo administravimo ir kompiuterių programų naudojimo nustatytos tvarkos. Penkiolika padalinių nepateikė suvestinių apie naudojamas kompiuterines programas. Tai kelia abejonių jų legalumui, sudaro grėsmę tinklo ir informacijos saugumui.
3. Dėl nepakankamo darbo užmokesčio didelė specialistų kaita. Per ataskaitinius metus išėjo 13 darbuotojų, o tai sudaro 16% visų darbuotojų. Tai kelia grėsmę vykdomų projektų tęstinumui.

Uždaviniai 2005 metams:

1. Plėtoti Universiteto informacinę sistemą integruojant į ją :
 - naują darbo užmokesčio sistemą;
 - dokumentų valdymo sistemą.
2. Didinti informacinių paslaugų ir jomis besinaudojančių vartotojų skaičių.
3. Dalyvauti LieMSIS projekte.
4. Tenkinti Universiteto administracijos ir padalinių informacinius poreikius.
5. Teikti interneto ir duomenų perdavimo paslaugas. Plėtoti kompiuterių ir telefonų tinklus, užtikrinti duomenų saugumą, diegti naujas tinklų technologijas.

BOTANIKOS SODAS

2004 metais Botanikos sode veikė šeši skyriai (Augalų sistematikos ir geografijos, Dendrologijos, Gėlininkystės, Pomologijos, Augalų genetikos, Ūkio) bei Augalų biocheminių ir fiziologinių tyrimų laboratorija, taip pat Lietuvos dekoratyvinių augalų genetinių išteklių koordinacinis centras bei Europos *Ribes* L. ir *Rubus* L. augalų duomenų registracijos centras.

Sode 2004 metais dirbo 86 darbuotojai, iš jų: 8 mokslo daktarai (6 turėjo pagrindines, 2 – ne pagrindines pareigas), 3 doktorantai, 3 magistrai, 1 magistrantė, 14 specialistų, turinčių aukštąjį išsilavinimą, 5 – specialųjį išsilavinimą.

Botanikos sodo plotas 2004 metais nepakito (199 ha).

Augalų kolekcijos

Botanikos sode auginami 9700 pavadinimų augalai. Per 2004 metus augalų kolekcijos pagausėjo 200 taksonų. Gausiausios kolekcijos: serbentų L. (400), rododendrų (250 pavadinimai), parko rožių (100 veislių), bijūnų (270 veislių), jurginų (500), kardelių (180), vilkdalgių (400), vienadienių (100), lianų (150), dekoratyvinių spygliuočių (370), alyvų (170), vynuodžių (100) ir t. t.

Mokslinė veikla

Publikacijos:

- 1) leidžiamas tęstinis leidinys „Index seminum – 2004“ (406 augalų sėklų pavadinimai);
- 2) 2004 m. kovo 16 d. konferencijos „Lietuvos botanikos sodų veikla ir plėtros problemos“ pranešimai;
- 3) sodo darbuotojai T. Čėsniėnė ir L. Balčiūnienė bendradarbiavo parengiant du straipsnius žurnalams su ISI indeksu;
- 4) išspausdinti 23 sodo darbuotojų parengti straipsniai: 5 – Lietuvoje pripažintuose MSD žurnaluose, 9 – recenzuojamuose užsienio žurnaluose, 9 – kituose leidiniuose, spausdinti konferencijų pranešimai (8 – Lietuvoje, 1 – užsienyje);
- 5) konferencijų tezės – 13 (2 – Lietuvoje, 11 – užsienyje).

2004 metais buvo patvirtinta nauja Botanikos sodo mokslinių tyrimų kryptis „Augalų genotaksonomija ir kultivavimo bei dauginimo biotechnologijos“, pradėtos vykdyti dvi naujos mokslinių tyrimų temos: „Mikorizės įtaka miško sodmenų (pušies, eglės, beržo) išauginimui lauko daigynuose, apželdinant žemės ūkio naudmenas“, „Europinio kukmedžio populiacijos atkūrimo teorinių pagrindų parengimas“. Vykdytos ir ankstesniais metais pradėtos dviejų valstybinių tarpinstitucinių programų temos: 1) „Augalų genetinių išteklių moksliniai tyrimai“ (GENOFONDAS) programos – 3 temos; 2) „Kietakūnio apšvietimo technologija augalų fotofiziologinių procesų valdymui“ (HORTILED) programos – viena tema.

Sode tęsti trijų Universiteto finansuojamų temų darbai: 1) VU botanikos sode introdukuotų augalų tinkamumo auginti Vilniaus regione įvertinimas (2001–2005); 2) Augalų polimorfizmas, genomo stabilumas ir jį keičiantys veiksniai (2001–2005); 3) Mikroklonavimo panaudojimas žolinių ir sumedėjusių augalų dauginimui ir fiziologinių procesų *in vitro* tyrimui (2004–2008).

2004 m. kovo 16 d. organizuota respublikinė konferencija „Lietuvos botanikos sodų veikla ir plėtros problemos“.

Dalyvavimas studijose

2004 metais Botanikos sode vyko VU GMF studentų pratybos ir praktikos. Studentai rinko medžiagą kursiniams, bakalauro ir magistro darbams. Praktiką atliko taip pat Pedagoginio universiteto ir Vilniaus kolegijos Agrotechnologijų fakulteto studentai.

Paskaitas VU GMF bakalaurams ir magistrams skaitė L. Balčiūnienė (Genetiniai ištekliai), S. Dapkūnienė (Augalų fiziologija), G. Indrišiūnaitė – tarptautinių magistrų studijų ENLIN-o programoje, D. Ryliškis – Vilniaus kolegijos Agrotechnologijų fakulteto Kraštovarkos katedros studentams (Dendrologija ir dekoratyvinių augalų medelynai).

Botanikos sodo darbuotojams vadovaujant parengti: vienas magistro ir du bakalauro kursiniai darbai.

Kvalifikacijos kėlimas

2004 m. kovo 15 d. sodo darbuotojas Algis Aučina Žemės ūkio universitete apgynė daktaro disertaciją „Klimatinių sąlygų ir mikorizės įtaka skirtingų paprastosios pušies populiacijų sėjinukams“ (biomedicinos mokslai, miškotyra, 14B).

Trys sodo darbuotojai (R. Juodkaitė, E. Kerbelis, T. Kuisys) studijuoja doktorantūroje. Du darbuotojai studijavo magistratūroje: A. Varnaitė studijas 2004 m. sėkmingai baigė, R. Miklušytė jas tęsia. Sodo darbuotoja T. Čėsniėnė stažavosi JAV Vakarų Ilinojaus universitete (Makombe).

Sodo lankymas ir šviečiamoji veikla

Botanikos sode 2004 metais apsilankė apie 13 000 lankytojų. Buvo surengta 10 renginių plačiajai visuomenei: Tulpių žydėjimo diena (gegužės 8 d.), Mildos diena (gegužės 14 d.), Biologinės įvairovės diena (gegužės 22 d.), Bijūnų savaitė (birželio 14–20 d.), Žolynų seminaras (birželio 25 d.), Rožių dienos (liepos 3–11 d.), Lelijų diena (liepos 17 d.), prof. Č. Kudabos 70-mečio paminėjimo diena (liepos 24 d.), Jurginų šventė (rugpjūčio 21–29 d.), Žemės meno paroda „Invazija“ (rugsėjo 18 d.).

Surengtos trys gėlių parodos Vilniaus mieste. Bendradarbiauta rengiant penkias parodas ir muges Vilniuje bei Kaune.

Sodo darbuotojai interneto svetainėje paskelbė 40 bei išspausdino sodininkystei skirtuose periodiniuose leidiniuose 7 mokslo populiarinimo straipsnius, dalyvavo 10 televizijos ir radijo laidų.

Per 2004 metus Botanikos sodo internetinėje svetainėje www.botanikos-sodas.vu.lt apsilankė 13 600 lankytojų.

Išleistas informacinis lankstinukas „Kviečiame aplankyti Vilniaus universiteto botanikos sodą Kairėnuose“. Parengtas spaudai leidinys „Gamta ir menas“ (56 puslapiai).

Bendradarbiavimas

Botanikos sodas yra Baltijos botanikos sodų asociacijos narys, Tarptautinės botanikos sodų organizacijos (*Botanical Gardens Conservation International*) narys, 2004 metais įsitraukė į Europos Sąjungos botanikos sodų konsorciumo veiklą, dalyvauja Tarptautinio augalų mainų tinklo (*International Plant Exchange Net*) veikloje.

2004 metais palaikyti sėklų mainų ryšiai su 337 adresatais 47 pasaulio valstybėse, iš kurių buvo gauta 260 sėklų mainų katalogų ir 1376 sėklų pavyzdžiai. Išsiųsta 2080 sėklų pavyzdžių 162 užsakovams į 36 pasaulio valstybes.

Botanikos sodas bendradarbiavo su Tarptautiniu augalų genetinių išteklių institutu (*International plant genetic resources institute – Italy*), kuriant centrinę Europos duomenų bazę *Ribes* L. *Rubus* L. augalų gentims.

Remiantis 2004 m. sausio 14 d. daugiašalio bendradarbiavimo sutartimi įkurta Botanikos sodo viešosios veiklos ir plėtros priežiūros taryba (į ją atstovus delegavo LR aplinkos, Kultūros, Švietimo ir mokslo ministerijos bei Vilniaus miesto savivaldybė) parengtas ir patvirtintas šios tarybos darbo reglamentas.

VU botanikos sodas iniciavo Lietuvos universitetų botanikos sodų asociacijos įkūrimą, parengti šios asociacijos įstatų ir steigimo sutarties projektai. Asociacijos būstine pasirinktas VU botanikos sodas, adresas: Kairėnų g. 43, Vilnius.

Finansai

2004 metais VU botanikos sodui buvo skirta 1121,0 tūkst. litų. Iš mokslinių projektų, užsakomųjų darbų bei už suteiktas paslaugas ir realizuotą produkciją sodas užsidirbo 153,4 tūkst. litų. Taigi bendras 2004 metų sodo biudžetas buvo 1214,4 tūkst. litų.

Be šių lėšų, 2004 metais buvo panaudota 420 tūkst. litų valstybės investicijų programos lėšų.

Taip pat buvo gauta parama:

- 1) 112 tūkst. litų skyrė Vilniaus miesto savivaldybė sodo teritorijos raidos programai, detaliesiems planams, pažintiniams takams įrengti ir t. t.;

- 2) 5400 litų skyrė LR aplinkos ministerija – išleisti informacinį leidinį ir Biologinės įvairovės dienai;
- 3) 6800 litų Nemenčinės ir Vilniaus miškų urėdijos durpių substratui išigyti;
- 4) 46,5 tūkst. litų – AB Rytų skirstomieji tinklai kofinansavo Botanikos sodo elektros tinklų rekonstrukcijos darbus;
- 5) už 2250 litų sodui 9 suolus padovanojo Botanikos sodo Draugų klubo nariai ir kiti rėmėjai.

Infrastruktūros plėtra ir nauji projektai

2004 metais Botanikos sode:

- 1) atlikta elektros tinklų rekonstrukcija;
- 2) pastatytas naujas gamybinis 600 m² ploto šiltnamis;
- 3) atstatytas senasis Kairėnų dvaro parko fontanas;
- 4) nutiesta apie 7000 m² takų;
- 5) baigta įrengti parko rožių ekspozicija, pradėta Gėlininkystės skyriaus ekspozicijų rekonstrukcija, tęsti rododendryno ekspozicijos plėtros darbai, atgabenta apie 360 t akmenų „Japoniškam sodui“, atvežta apie 10 000 m³ grunto sodo teritorijos tvarkymo darbams, įveista 2,1 h naujų vejų ir t. t.

Iš viso 2004 metais atliekant VU botanikos sodo infrastruktūros plėtros darbus panaudota apie 525 tūkst. litų.

Parengti nauji projektai:

- 1) „Kairėnų dvaro sodybos pritaikymo turizmo reikmėms“ investicinis projektas (sąmatinė vertė 7,6 mln. Lt);
- 2) vandentiekio rekonstrukcijos ir technikos angaro su dirbtuvėmis statybos investicinis projektas. Valstybės investicijų programoje 2005 metams šiam projektui įgyvendinti numatyta 700 tūkst. litų.

Kartu su savivaldybės įmone „Vilniaus planas“ parengta VU botanikos sodo teritorijos Kairėnuose raidos programa ir pradėti rengti atskirų šios teritorijos dalių (9 ha) detalieji planai. Parengti Augalų sistematikos ir geografijos skyriaus Vingyje teritorijos raidos pasiūlymai, siekiant integruoti šį skyrių į bendrą Vingio parko infrastruktūrą.

KARJEROS CENTRAS

I. Karjeros centro materialinės bazės sukūrimas. Iš Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos gautos finansinės paramos baigtas Centro materialinės bazės kūrimas.

II. Nacionalinių ir tarptautinių projektų rengimas ir įgyvendinimas. Iš aštuonių Karjeros centro 2004 metais pateiktų paraiškų penkios paraiškos buvo patvirtintos, viena paraiška dalyvauja konkurse ir dabar yra vertinama. Iš penkių patvirtintų projektų trys projektai per 2004 metus buvo įgyvendinti ir už juos atsiskaityta, du trejų metų projektai yra įgyvendinami. Bendra paramos 2004 metais įgyvendintiems projektams suma – 210 692 litų. Dabar įgyvendinamiems projektams skirta apie 253 tūkst. litų paramos.

II.1. Įgyvendinti projektai

Įgyvendinti trys projektai, kuriuos finansavo Ūkio ministerija pagal Eksperto plėtros ir skatinimo strategijos įgyvendinimo specialiąją programą. Šiems projektams įgyvendinti gauta 210 692 litai. Didžiausio įgyvendinto projekto pavadinimas – „Informacinė technologinė sąveika tarp Vilniaus universiteto ir asocijuotų verslo struktūrų“. Projektui finansuoti gauta 154 tūkst. litų ir nupirktas techninė bei programinė įranga Karjeros centrui ir 10 Universiteto akademinių ir neakademinių padalinių. Pažymėtina, kad už įgyvendintus projektus Karjeros centras Ūkio ministerijai atsiskaitė pagal Struktūrinių

fondų lėšų panaudojimo taisyklės. Todėl Centras yra pirmasis Universiteto padalinys, turėjęs pagal šių fondų taisyklės suderinti ir pateikti išsamias projekto įgyvendinimo ir finansines ataskaitas bei daug išlaidas pateisinančių ir įrodančių dokumentų.

II.2. Įgyvendinami projektai

Projekto „Šiaurės ir Baltijos universitetų karjeros centrų paslaugų plėtros ir tobulinimo tinklas“ finansavimo tikslas – skatinti Šiaurės ir Baltijos šalių universitetinių karjeros centrų bendradarbiavimą kuriant ir tobulinant paslaugų sistemą studentams, absolventams ir darbdaviams išsiplėtusioje darbo rinkoje.

Projektą koordinuoja Vilniaus universiteto Karjeros centras. Jame dalyvauja Lundo, Goteborgo, Helsinkio, Turku, Pietų Danijos, Islandijos, Latvijos, Tartu ir Talino technologijos universitetų karjeros centrai.

Projektą „Europinių kompetencijų, organizuojant tarptautines praktikas studentams, ugdymo tinklas“ koordinuoja Bourdeaux universitetas (Prancūzija), jame dalyvauja 35 universitetai ir organizacijos iš 10 ES šalių. Projekto dalyviai yra suskirstyti į 5 regionus – Pietų, Pietryčių, Vakarų, Vidurio ir Rytų Europos. Vilniaus universiteto Karjeros centrai tenka projekto valdymo komitete atstovauti Vidurio regiono partneriams.

II.3. Nagrinėjamas projektas

Pateikta paraiška gauti Europos regioninės plėtros fondo finansinę paramą pagal Lietuvos 2004–2006 m. bendrojo programavimo dokumento 3.3 priemonę „Informacinių technologijų paslaugų ir infrastruktūros plėtra“ dėl projekto „UNIREG: informacinė sąveika tarp universitetų ir regionų“ techninės dokumentacijos rengimo, kurio tikslas sukurti informacinę infrastruktūrą elektroninių paslaugų pagrindu, kurios užtikrintų regionų prieinamumą prie viešųjų elektroninių paslaugų jiems aktualiose aukštojo mokslo srityse ir skatintų specialistus, turinčius aukštąjį išsimokslinimą, siekti profesinės karjeros regionuose.

Preliminarus pagrindinio projekto, kurio numatoma trukmė yra 23 mėnesiai, biudžetas sudaro 3 616 700 litų.

Dabar vertinama projekto techninė dokumentacija. Šiam konkursui yra pateiktos 39 paraiškos, iš jų tik dvi paraiškas pateikė Lietuvos universitetai (VU ir VGTU).

III. Dalyvavimas tarptautinių organizacijų veikloje

Lietuvai tapus Europos Sąjungos nare, 2004 m. birželio mėnesį Karjeros centras buvo pakviestas į Londone vykusį pirmąjį Europos Sąjungos šalių ir naujųjų šalių narių karjeros centrų susitikimą, kuriame perskaitė pranešimą. Šį susitikimą organizavo FEDORA (European Forum for Student Guidance) asociacija, vienijanti įvairias organizacijas, ES universitetus ir juose dirbančius specialistus, kurie teikia studentams psichologines, akademinės ir profesinės karjeros pasirinkimo, planavimo ir sėkmingo jos įgyvendinimo paslaugas. Šio susitikimo metu buvo pasiūlyta 2006 m. Vilniuje arba Krokovoje surengti Europos kongresą. Dabar vyksta pasirengimo kongresui organizaciniai darbai, kuriuose konkuruodami dalyvauja Vilniaus ir Krokovo universitetų karjeros centrų atstovai.

IV. Svarbiausi Universiteto studentų ir darbdavių partnerystės projektai

IV.1. Karjeros centras kartu su Lietuvos verslo įmonių atstovais organizavo reklaminės medžiagos kūrimą apie Vilniaus universitetą stojantiesiems į Lietuvos aukštąsias mokyklas. Šiam tikslui 10 000 egz. tiražu buvo išleistas spalvotas laikraštis „Vilniaus universitetas absolventams“ ir sukurtas 5 min. reklaminis filmas „Kodėl verta studijuoti Vilniaus universitete“. Reklaminės medžiagos kūrimo ir leidybos išlaidas finansavo 11 įmonių. Laikraščio leidybai ir maketavimo darbams jos skyrė 10 384 litus, o filmui sukurti – 4248 litus.

IV. 2. 2004 m. spalio 13–14 d. Vilniaus universiteto Saulėtekio akademiniame mieste lyje buvo organizuota Vilniaus universiteto **Karjeros mugė 2004**.

- Renginyje dalyvavo 81 atstovas iš 44 įmonių ir organizacijų.

- Karjeros mugę aplankė apie 2000 Vilniaus universiteto studentų, absolventų ir svečių.
- Surengta 20 įmonių ir organizacijų prisistatymų auditorijose, kurių metu Vilniaus universiteto studentai ir absolventai buvo supažindinti su įmonių ir organizacijų veikla, laimėjimais, ateities planais ir jaunų specialistų profesinės karjeros perspektyvomis.
- 700 studentų ir absolventų duomenys pateikti Karjeros mugės studentų ir absolventų duomenų bazėje.
- 600 studentų apsilankė informaciniuose seminaruose karjeros klausimais, kurių tikslas buvo parengti studentus susitikimams su darbdaviais. Seminarų metu įmonių atstovai mokė rengti CV, motyvacijos laiškus, aiškino, kaip pasirengti pokalbiui – interviu su darbdaviu, mokė valdyti įtampą.
- Mugės dalyviams 4000 egz. tiražu buvo išleistas 60 informacinių puslapių katalogas „Karjera 2004/2005 m.m.“, kuriame įmonės ir organizacijos pateikė informaciją studentams apie įmonių veiklą, ateities iššūkius, karjeros galimybes būsimiems specialistams ir kontaktinius duomenis.
- Renginio tikslai ir uždaviniai žiniasklaidos atstovams buvo nušvieti spaudos konferencijoje, kurią organizavo ELTA, todėl renginys susilaukė nemažai žiniasklaidos dėmesio.
- 2004 m. lapkričio 9 d. organizuota diskusija „Karjeros mugės 2004 rezultatų aptarimas ir įvertinimas“. Diskusijoje dalyvavo įmonių ir organizacijų, dalyvavusių „Karjeros mugėje 2004“, atstovai, fakultetų dekanai ir prodekanai, Universiteto administracijos atstovai ir studentai. Diskusijos metu buvo aptartos renginio metu iškilusios problemos, pasidalyta patirtimi ir siūlymais dėl „Karjeros mugės 2005“.

IV.3. Trys Lietuvos didžiausios telekomunikacijų bendrovės UAB „Bitė GSM“, UAB „Omnitel“ ir UAB „Tele2“ pirmą kartą sutiko dalyvauti bendrame projekte, kurio metu Universiteto studentams ir absolventams būtų suteikta galimybė SMS pateikti užklausą į trumpąjį numerį, o trumpąja žinute suteikta prieiga į VU karjeros mugei skirtą duomenų bazę. Bendradarbiaujant Skaičiavimo centro darbuotojams buvo sudaryta techninė projekto užduotis ir užtikrintas kokybiškas programinės įrangos, skirtos tiesiogiai priimti užklausas ir teikti informaciją galutiniam vartotojui, funkcionavimas.

IV.4. 2004 m. spalio 11 – 13 d. UAB „Mercuri International“ 17 motyvuočiausių Ekonomikos, Komunikacijos, Filosofijos fakultetų bei Tarptautinio žinių ekonomikos ir žinių vadybos centro magistrantų, kurie savo profesinę karjerą sieja su prekių, paslaugų ar idėjų pardavimu, nemokamai suorganizavo trijų dienų intensyvių mokymą „Aktyvus pardavimas“ ir įteikė UAB „Mercuri International“ sertifikatus, liudijančius apie sėkmingai išklausytus kursus ir įgytas naujas žinias ir kompetenciją pardavimų srityje. UAB „Mercuri International“ organizuoti šiuos kursus skyrė 30 tūkst. litų.

Problemos

Lieka neišspręstas studentų rengimo profesinei karjerai finansavimo mechanizmas.

Pagrindiniai Karjeros centro 2005 m. darbai

1. Tęsti 2004 metais pradėtų projektų įgyvendinimą.
2. Organizuoti 8 naujų nacionalinių ir tarptautinių projektų galimybes. Pagrindiniai šių projektų tikslai yra šie:
 - studentų profesinės praktikos Lietuvoje ir užsienyje;
 - Universiteto talentingiausių bakalaurų ir magistrų pristatymas Lietuvos įmonėms;
 - komandinio darbo įgūdžių ugdymas per tarpininkavimo paslaugas tarp magistrantų ir įmonių;
 - magistrų podiplominės studijos;
 - kompetencijų nustatymo centro kūrimas;
 - virtualios bibliotekos karjeros temoms kūrimas;
 - virtualios karjeros mugės organizavimas.

ADMINISTRAVIMAS. FINANSAI. ŪKIS

VALDYMAS IR ADMINISTRAVIMAS

Pagrindinis administracijos uždavinys – įgyvendinti ir vykdyti akademinės valdžios – Senato ir Senato komisijos priimtus sprendimus. Atsakomybė už Universiteto veiklą lemiančių sprendimų parengimą, priėmimą ir įgyvendinimą tenka Universiteto vadovams. Todėl pagrindinę sprendimų projektų rengimo ir jų įgyvendinimo iniciatyvą turi Rektorius ir jo vadovaujama administracija bei aptarnaujantys padaliniai ir jų vadovai. Visa tai didina administracijos vaidmenį ir atsakomybę plėtojant Universiteto veiklą, todėl Universiteto vidaus vadybos tobulinimą būtina tiesiogiai sieti su administracijos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimu ir kompetencijos didinimu.

Universiteto administraciją sudaro:

- Centrinė administracija,
- Fakultetų, institutų, centrų ir savarankiškų padalinių administracija.

Centrinę administraciją sudaro rektorius, prorektorai ir struktūrinių padalinių direktoriai (vedėjai) ir jų pavaduotojai. Be to, Centrinėje administracijoje dirba specialistai, tarnautojai ir darbininkai.

Fakultetų, institutų, centrų (savarankiškų kamieninių padalinių) administraciją sudaro dekanai, prodekanai, institutų, centrų ir savarankiškų padalinių direktoriai (vedėjai) ir jų pavaduotojai. Be to, fakultetų, institutų ir kitų savarankiškų padalinių administracijoje dirba specialistai, tarnautojai ar darbininkai, kurie teikia įvairias paslaugas.

Nuo 2003 metų remiantis Universiteto statutu (18 str. 1 p.) Senato sprendimu fakultetuose (institutuose) buvo įvestos dekanų (direktorių) ir prodekanų (direktorių pavaduotojų) etatinės pareigybės, paliekant teisę papildomai dirbti pedagoginį darbą. Deja, Valstybės kontrolieriai nurodė, kad Universitetas pažeidė Aukštojo mokslo įstatymą (nepaisant to, kad Universiteto statute, kuris taip pat yra įstatymas, nurodoma, jog kamieninių padalinių vadovai ir jų pavaduotojai sudaro fakulteto administraciją) ir 2004 metais dekanų (institutų direktorių) ir prodekanų (institutų direktorių pavaduotojų) etatinės pareigybės buvo panaikintos. Tai nepakeitė Universitete nustatytos valdymo struktūros, nors ir sukėlė tam tikros painiavos dėl kamieninių padalinių vadovų ir jų pavaduotojų atlyginimo sistemos. Dabar svarstomas Vyriausybės nutarimo projektas, kuriame siūloma vėl grįžti prie Universitete 2003 metais buvusios sistemos. Per metus fakultetuose, ypač didžiuosiuose, pagerėjo administravimas. Daugelyje fakultetų ir padalinių įvestos administratorių pareigybės, fakultetuose pradėtos formuoti administracijos tarnybos. Reikėtų pažymėti TSPMI, kuris patvirtino savo valdymo struktūrą, administracijos pareigybės ir pareigybių aprašymus. Finansų ir turto valdymas bei administravimas labai svarbi fakultetų veiklos sritis, nes padaliniai disponuoja daugiau nei 85% viso Universiteto biudžeto. Reikia pripažinti, kad turtas valdomas ne pačiu efektyviausiu būdu. Be to, vykdoma nepakankama finansų naudojimo padaliniuose kontrolė ir atskaitomybė. Būtina fakultetams parengti strateginės veiklos planus. Padaliniai (jų vadovai) turi pakankamai didelius finansų valdymo įgaliojimus. Būtina pasiekti, kad fakultetuose (ir kituose kamieniniuose padaliniuose) būtų teikiamos metinės vadovų ataskaitos, iš jų ir finansų naudojimo, ne tik Tarybos nariams, bet ir visam padalinio kolektyvui.

2004 metais Universitetas pradėjo taikyti programinio finansų planavimo metodą. Tiesa, jau 2003 metų biudžetas suskirstytas į programas, nors tai buvo tik bandymas mokytis. 2004 metų Universiteto strateginio plano įvykdymas bus pateiktas atskira ataskaita.

1997 metų pradžioje Universiteto Senatas patvirtino dalinės decentralizacijos programą, kuri ir buvo pradėta taikyti nuo tų metų. Fakultetams ir kitiems savarankiškiems padaliniais buvo perduota:

- disponuoti atlyginimų fondu;
- disponuoti lėšų fondu kitoms būtiniausioms išlaidoms: medžiagoms, raštinės reikmenims įsigyti, studentų praktikoms, komandiruotėms, ryšių paslaugoms pirkti ir kt.;
- teisė nustatyti pareigybių etatų (darbuotojų) skaičių, keisti etatus, neviršijant nustatyto darbo užmokesčio fondo;
- nustatyti atlyginimus ir jų priedus pagal Senato patvirtintą tvarką.

Fakultetams ir kitiems savarankiškiems padaliniais paskirstoma:

1. darbo užmokesčio fondas,
2. lėšos būtiniausioms išlaidoms,
3. dalis lėšų už teikiamas mokamas paslaugas, įvairių sutarčių ir projektų lėšos. Kita dalis lėšų Senato nustatyta tvarka yra atskaitoma į centralizuotą fondą, kuris Senato komisijos sprendimu perskirstomas įvairiems tiksliniams fondams arba skiriamas konkrečioms projektams ar programoms vykdyti.

Decentralizacijos problema tebėra aktuali. EUA ekspertai nurodė, kad taikyti decentralizacija smulkiems padaliniais nėra efektyvu. Maža to, dažnai ji tiesiog per daug brangi.

2004 metais didžiausi pasikeitimai ir pertvarkymai buvo atliekami Finansų ir ekonomikos direkcijoje:

- SC programuotojų pajėgomis sukurta ir pradėta diegti nauja darbo užmokesčio skaičiavimo sistema, kuri tiesiogiai susieta su darbo laiko apskaitos tabelių pildymu. Tikimės, kad sistema pradės veikti šių metų birželio mėnesį.
- Toliau vykdomas direkcijos struktūros tobulinimas, darbuotojų atnaujinimas.
- Intensyviai rengiami norminiai dokumentai, reglamentuojantys Universiteto finansinę veiklą.

2004 metais Vilniaus universiteto specialistų grupė (Finansų ir ekonomikos direkcijos darbuotojos V. Šerpytienė, M. Gerulaitienė, A. Staišiūnaitė, Personalo direktorius R. Lukoševičius, SC darbuotojai M. Jurgutis, A. Gasėnas, metų pabaigoje ir Studijų direkcijos darbuotojai), kuriai vadovauja administracijos reikalų prorektorius A. Piktorna, labai aktyviai dalyvavo ir toliau dalyvauja diegiant informacinę sistemą LieMSIS.

Toliau buvo vykdoma Centrinės administracijos restruktūrizacija ir darbuotojų atnaujinimas. Priimta naujų darbuotojų į Finansų ir ekonomikos, Studijų, Teisės ir bendrųjų reikalų direkcijas, Strateginės plėtros skyrių. Universitetas atsisveikino su ilgamečiais darbuotojais Irena Rageliene ir Anicetu Vyšniausku.

FINANSAI

A. Pajamos:

1. Universiteto 2004 metų pajamos sudarė **140 051,8 tūkst. Lt** (40 lentelė), kartu su rėmėjų parama materialinėmis vertybėmis, įvertintomis litais. Tai 16 559,2 tūkst. litų, arba 13,41%, daugiau nei 2003 metais. *Valstybės biudžeto subsidija* pagrindinėms Universiteto programoms vykdyti sudarė **90 498,4 tūkst. Lt** (64,62% visų pajamų). **9 503,8 tūkst. Lt** kitų tikslinių valstybės biudžeto lėšų gauta iš Švietimo ir mokslo ministerijos, Valstybinio mokslo ir studijų fondo (VMSF), kitų valstybės institucijų įvairioms programoms ir kompleksiniams darbams vykdyti. Tai 2 785,3 tūkst. Lt, arba 22,67%, mažiau nei 2003 metais. Universiteto nebiudžetinės pajamos už teikiamas paslaugas padidėjo tik 80,0 tūkst. Lt, arba 0,20%, ir sudarė **40 049,7 tūkst. Lt** (kartu su rėmėjų parama materialinėmis vertybėmis, įvertintomis litais, – 786,6 tūkst. Lt).

2. Universitetas 2005 m. sausio 1 d. disponavo **144 901,3 tūkst. Lt** vertės ilgalaikiu turto. Turto, palyginti su 2003 metais, padidėjo 9,7%. Pastatų vertė yra **67 776,4 tūkst. Lt**, materialiojo ir nematerialiojo turto vertė – **77 124,9 tūkst. Lt**. Be to, Universitetas pagal panaudos sutartį valdo žemę, kurios vertė **97 682,2 tūkst. Lt** (41 lentelė).
3. Tikslinių lėšų, gautų iš valstybės biudžeto, skleistinė pateikiama 42–45 lentelėse. 2004 metais gauta 22,67% mažiau tikslinių lėšų nei 2003 metais (2003 m. iš Švietimo ir mokslo ministerijos papildomai gauta 3 500,0 tūkst. Lt didinti pedagoginio ir mokslinio personalo atlyginimus). Valstybinio mokslo ir studijų fondo parama 2004 metais padidėjo 13,46%. Tikslinės valstybės biudžeto lėšos įvairioms programoms vykdyti sumažėjo 10,28%, palyginti su 2003 metais.
4. Nebiudžetinių lėšų pajamų struktūra pateikiama 46 lentelėje. Didžioji šių pajamų dalis **27 585,3 tūkst. Lt** (68,88%) – mokesčiai už studijas ir kitas studijų paslaugas. Mokesčiai už studijas padidėjo 9,80%. Nuo 2005 m. rudens semestro nebelieka pirmoje pakopoje dieninių studentų, mokančių visą studijų kainą, todėl labai svarbu didinti gaunamas pajamas už kitas studijų paslaugas, gerokai išplėtoti nenuosekliąsias studijas. Už atliktus mokslo tiriamuosius darbus gauta 9,05% lėšų.

40 lentelė. VU pajamos 2000–2004 metais (tūkst. Lt)

Finansavimo šaltiniai	2000 m.	2001 m.	2002 m.	2003 m.	2004 m.	% nuo visų pajamų	2004 m., palyginti su 2003 m., %
Valstybės biudžeto asignavimai	59 982,2	63 521,5	67 921,7	71 233,8	90 498,4	64,62	127,04
Tikslinės valstybės biudžeto lėšos	6 201,2	9 269,5	9 718,4	12 289,1	9 503,8	6,79	77,33
Nebiudžetinės lėšos *	38 004,6	32 001,9	34 457,8	39 969,7	40 049,7	28,60	100,20
	104 188,0	104 792,9	112 097,9	123 492,6	140 051,8	100,00	113,41

* kartu su rėmėjų parama materialinėmis vertybėmis, įvertintomis litais

41 lentelė. Turtas 2001–2004 metais (tūkst. Lt)

	2001 01 01	2002 01 01	2003 01 01	2004 01 01	2005 01 01	2004 m., palyginti su 2003 metais, %
Ilgalaikis materialusis turtas	120 632,7	123 779,5	127 102,5	130 735,2	143 425,9	109,7
pastatai	53 295,8	53 295,8	53 647,4	53 647,4	67 776,4	126,3
ilgalaikis materialusis turtas	67 336,9	70 483,7	73 455,1	77 087,8	75 649,5	98,1
Ilgalaikis nematerialusis turtas				1 351,9	1 475,4	109,1
Visas ilgalaikis turtas	120 632,7	123 779,5	127 102,5	13 087,1	144 901,3	109,7
Žemė *				96 435,0	97 682,2	101,3

* žemę VU valdo pagal panaudos sutartį

42 lentelė. Tikslinės valstybės biudžeto lėšos (pajamos–išlaidos tūkst. Lt)

Lėšų šaltinis	2002 m.	2003 m.	2004 m.	2004 m., palyginti su 2003 m., %
Tikslinės lėšos iš Švietimo ir mokslo ministerijos	6 654,23	7 629,50	4 747,25	62,22
Valstybinio mokslo ir studijų fondo parama	1 017,50	2 425,20	2 751,60	113,46
Tikslinės lėšos vykdyti įvairias programas	2 046,67	2 234,40	2 004,75	89,72
Iš viso:	9 718,40	12 289,10	9 503,60	77,33

43 lentelė. Tikslinės valstybės biudžeto lėšos (pajamos–išlaidos tūkst. Lt)

Lėšų šaltinis	2002 m.	2003 m.	2004 m.	2004 m., palyginti su 2003 m., %
Tikslinės lėšos iš Švietimo ir mokslo ministerijos	6 654,23	7 629,50	4 747,25	62,22
– leidybai	293,40	285,90	403,88	141,27
– LITNET programai vykdyti	2 228,83	1 382,00	1 704,00	123,30
– valstybės stipendijoms, premijoms mokslininkams, konferencijoms	84,00	255,30	149,88	58,71
– papildomas finansavimas (atlyginimams ir stipendijoms)	1 453,00	3 699,00		0,00
– informatikos inžin. specialistams rengti, vargonams ir kita	1 074,80	446,40		0,00
– SELITEC, CEBIOLA, PHARE projektas, FP 5 ir FP 6 projektams paskatinti	947,00	580,80	649,03	111,75
– Nuotolinių studijų centrui ir FilF, Bibliotekai, Botanikos sodui, TSPMI, MIF, pedagogų perkvalifikavimas (UKI), Erasmus dienos, mokslinės literatūros duomenų bazei ir Eurofakulteto programai	297,30	614,00	1 190,29	193,86
– bendradarbiavimas su Ukraina, Taivanu, Vokietija, Prancūzija	96,00	93,60	90,22	96,39
– prezid.vardinės stipendijos, stipendijos užsieniečiams, mokslinėms kelionėms, SPC, ChF, AO, FilF remontui, MF, sumokėta PVM už pastatų renovaciją	179,90	272,50	559,95	205,49

44 lentelė. Tikslinės valstybės biudžeto lėšos (pajamos–išlaidos tūkst. Lt)

Lėšų šaltinis	2002 m.	2003 m.	2004 m.	2004 m., palyginti su 2003 m., %
Tikslinės lėšos vykdyti įvairias programas	2 046,67	2 234,40	2 004,75	89,72
– Valstybinės mokslo programos	557,74	236,50		0,00
– Valstybės institucijų finansuojami mokslo projektai, LRS	341,58	909,20	249,56	27,45
– Lietuvos m-jų parama įv. renginiams	30,10	89,90	821,59	913,89
– SAM gydytojų tobulinimo programa, pertraukiamos rezidentūros programa	1 030,00	947,00	900,00	95,04
– Kiti rezidentai (KMU, SAM rezid. mok., antrinė rezid. iš ligoninių)	87,25	51,80	33,60	64,86

45 lentelė. Tikslinės valstybės biudžeto lėšos (pajamos–išlaidos tūkst. Lt)

Lėšų šaltinis	2002 m.	2003 m.	2004 m.	2004 m., palyginti su 2003 m., %
Valstybinio mokslo ir studijų fondo parama	1 017,50	2 425,21	2 751,60	113,46
– prioritetiniams ir naujų technologijų vykdomiems MTD		1 479,60	1 574,04	106,38
– mokslinėms konferencijoms rengti	37,10	14,00	23,00	164,29
– moksliniams tyrimams pagal tarpvalstybinius susitarimus	224,00	185,50	206,13	111,12
– kompleksiniams darbams	182,40	222,80	130,18	58,43
– mokslininkų vykdomiems tyrimams (projektai)	217,50	208,80	341,95	163,77
– LVMSF parama tarpinstitucinėms mokslo programoms	226,50	202,01	286,65	141,90
– LVMSF parama m/t darbams, vykdomiems įmonės užsakymu	130,00	58,00	61,15	105,43
– paskolos studentams		54,50	128,50	235,78

46 lentelė. 2004 metų nebiudžetinių lėšų pajamų struktūra (tūkst. Lt)

	Pajamų rūšis	2002 m.	2003 m.	2004 m.	% nuo visų pajamų	2004 m., palyginti su 2003 m., %
I.	Sumų pagal pavedimus sąskaita	5 203,53	6 154,31	7 752,19	19,36	125,96
	<i>iš jų mokslinių tyrimų darbai</i>	3 049,86	3 493,20	3 626,24	9,05	103,81
II.	Specialioji programa	26 229,57	31 174,54	31 630,56	78,98	101,46
1.	<i>Mokestis už studijas</i>	17 821,20	17 150,90	17 949,80	44,82	104,66
2.	<i>Kitos studijų paslaugos (įvairūs kursai, projektai, specialistų tobulinimas ir kt.)</i>	4 355,92	7 973,60	9 636,50	24,06	120,86
3.	<i>Mokslinių tyrimų darbai</i>	142,57	60,14	252,75	0,63	420,27
4.	<i>Patalpų nuoma</i>	1 169,00	1 124,80	941,40	2,35	83,69
5.	<i>Kita veikla*</i>	2 740,88	4 865,10	2 850,11	7,12	58,58
III.	Bendrabučių veikla	3 024,70	2 640,80	666,90	1,67	25,25
	Iš viso:	34 457,80	39 969,65	40 049,65	100,00	100,20

* kartu su rėmėjų parama materialinėmis vertybėmis, įvertintomis litais

B. Išlaidos:

1. Universitetui skiriamų valstybės biudžeto asignavimų paprastųjų lėšų išlaidų struktūra pateikiama 47 lentelėje. Didžiąją dalį išlaidų sudarė lėšos, skirtos darbo užmokesčiui ir socialiniam draudimui (75,18%). Stipendijų išlaidos sudarė 21,31%, o kitos – 3,5%. Didžioji dalis kitų išlaidų buvo skirtos ERASMUS programai finansuoti ir bendrabučių remontui. Iš valstybės biudžeto lėšų kol kas beveik neskirta lėšų eksploatacinėms išlaidoms bei apmokėti su studijų organizavimu susijusias medžiagas bei prekes. Be to, reikia atkreipti dėmesį, kad valstybės biudžeto asignavimai vienam valstybės finansuojamam studentui 2004 metais padidėjo 9,06%, palyginti su 2003 metais (48 lentelė). Valstybės biudžeto asignavimai – sandoriai su materialiuoju ir nematerialiuoju turtu – teikiami 49 lentelėje.

2. Universiteto biudžeto išlaidų struktūra ir jos pokyčiai 2003–2004 metais pateikiama 50 lentelėje. Universiteto viso biudžeto išlaidų struktūra 2004 metais buvo tokia: studijoms – 43,54%, mokslinei veiklai – 21,49%, studentų stipendijoms ir pašalpoms – 13,17%, ūkio išlaikymui – 11,52%, administravimui – 2,32%, bendrabučių išlaikymui – 1,48%, kitų teikiamų paslaugų (Biblioteka, Skaičiavimo centras, Botanikos sodas ir kt.) išlaidoms – 6,48%.

2004 metais didžioji dalis bendrųjų Universiteto reikmių, iš jų ir ūkio išlaidų, buvo apmokama iš specialiosios programos lėšų. Fakultetų ir kitų kamieninių padalinių išlaidos sudarė **21 331,04 tūkst. Lt** arba **4 667,14 tūkst. Lt** daugiau negu 2003 metais. Be to, kamieninių padalinių lėšų likutis buvo **4 794,4 tūkst. Lt**. Centralizuoto fondo išlaidos buvo **13 491,44 tūkst. Lt** (**2 660,47 tūkst. Lt** daugiau negu 2003 metais) ir numatytos išlaidos buvo viršytos **73,44 tūkst. Lt** (51 lentelė).

47 lentelė. Valstybės biudžeto asignavimų išlaidų struktūra (2004 m.)

Pavadinimas	2000 metai		2001 metai		2002 metai		2003 metai		2004 metai	
	Litais	% nuo visų išlaidų	Litais	% nuo visų išlaidų	Litais	% nuo visų išlaidų	Litais	% nuo visų išlaidų	Litais	% nuo visų išlaidų
Darbo užmokestis	38 863,2	64,79	37 536,0	63,94	35 713,0	58,26	38 509,2	58,72	47 387,8	57,39
Soc. draudimas	11 158,7	18,60	10 420,7	17,75	11 071,0	18,06	11 188,1	17,06	14 689,7	17,79
Kitos išlaidos	711,3	1,19	1 505,4	2,56	4 011,7	6,54	4 749,8	7,24	2 891,9	3,50
Iš viso (be stipendijų):	50 733,2	84,58	49 462,1	84,25	50 795,7	82,87	54 447,1	83,02	64 969,4	78,69
Stipendijos	9 249,0	15,42	9 244,9	15,75	10 501,0	17,13	11 139,0	16,98	17 597,0	21,31
Iš viso:	59 982,2	100,00	58 707,0	100,00	61 296,7	100,00	65 586,1	100,00	82 566,4	100,00

48 lentelė. Valstybės biudžeto asignavimai vienam valstybės finansuojamam studentui

Metai	Valstybės biudžeto asignavimai (tūkst. Lt)			Studentų skaičius	Vienam studentui (Lt)		
	Išlaidos darbo užmokesčiui, socialiniam draudimui, prekių ir paslaugų naudojimui, stipendijoms	Išlaidos darbo užmokesčiui, socialiniam draudimui, prekių ir paslaugų naudojimui (be stipendijų)	Sandoriai su materialiuoju ir nematerialiuoju turtu		Valstybės biudžeto asignavimai (su stipendijomis)	Valstybės biudžeto asignavimai (be stipendijų)	Sandoriai su materialiuoju ir nematerialiuoju turtu
2000	59 982,2	50 733,2	0,0	11 355	5 282	4 468	0
2001	58 692,0	49 447,1	4 829,5	11 571	5 072	4 273	417
2002	61 296,7	50 795,7	6 625,0	12 202	5 023	4 163	543
2003	65 586,8	54 447,8	5 647,0	14 595	4 494	3 731	387
2004	82 566,4	64 969,4	7 932,0	15 965	5 172	4 069	497
2005	90 187,0	64 640,0	5 100,0	15 615	5 776	4 140	327

49 lentelė. Valstybės biudžeto asignavimai.
Sandoriai su materialiuoju ir nematerialiuoju turtu (išlaidos tūkst. Lt)

<i>Projektai</i>	<i>Pajamos</i>	<i>Išlaidos</i>
2002 metai		
Matematikos ir informatikos fakulteto pastato pirkimas	880	880
TSPMI pastato Vokiečių g.10 rekonstravimas	2,070	2,070
Filosofijos fakulteto pastato Universiteto g. 9/1 rekonstravimas	2,000	2,000
Filologijos fakulteto Vertimo studijų katedra, įrangos įsigijimas	497	497
CR koridorių remontas	130	130
Kompiuterinės ir laboratorinės įrangos investicinis projektas:	1,048	1,048
Kompiuterių ir programinei įrangai	688	688
Laboratorių įrangai (FF)	60	60
Auditorijų modernizavimo įrangai (UKI, FilF)	300	300
<i>Iš viso:</i>	6,625	6,625
2003 metai		
Matematikos ir informatikos fakulteto pastato pirkimas	794	794
TSPMI pastato Vokiečių g.10 rekonstravimas	2,519	2,519
Filosofijos fakulteto pastato Universiteto g. 9/1 rekonstravimas	1,500	1,500
VU pastato Šv.Jono g. 10 stogo rekonstravimas	100	100
Karjeros centro kompiuterinės ir programinės įrangos įsigijimas	100	100
Kompiuterinės ir laboratorinės įrangos atnaujinimo projektas	412	412
TSPMI ilgalaikio turto įsigijimas	222	222
<i>Iš viso:</i>	5,647	5,647
2004 metai		
Filosofijos fakulteto pastato Universiteto g. 9/1 rekonstravimas	6,300	6,300
Botanikos sodo Kairėnuose rekonstravimas ir plėtojimas	420	420
VU bibliotekos Saulėtekio alėjoje statybos (projektai)	800	800
SC kompiuterinės technikos ir programinės įrangos įsigijimas	152	152
Fizikos fakulteto laboratorinės įrangos atnaujinimo projektas	260	260
<i>Iš viso:</i>	7,932	7,932

50 lentelė. Biudžeto išlaidų struktūra (2004 m.) (išlaidos tūkst. Lt)

<i>Išlaidų sritis</i>	<i>2003 metai</i>	<i>% nuo visų išlaidų</i>	<i>2004 metai</i>	<i>% nuo visų išlaidų</i>	<i>2004 m., palyginti su 2003 m., %</i>
<i>Studijoms</i>	56 513,2	48,12	58 167,3	43,54	102,93
<i>Mokslinei veiklai</i>	26 183,2	22,30	28 713,8	21,49	109,66
<i>Bibliotekai, Skaičiavimo centrui, Botanikos sodui ir kt.</i>	6 849,5	5,83	8 658,1	6,48	126,41
<i>Studentų stipendijoms ir pašalpoms</i>	11 139,0	9,49	17 597,0	13,17	157,98
<i>Administravimui</i>	2 848,5	2,43	3 096,2	2,32	108,70
<i>Ūkio išlaidos:</i>	10 880,5	9,27	15 388,9	11,52	141,44
<i>ekspluatacinės ir kitos išlaidos</i>	5 233,5	4,46	7 868,9	5,89	150,36
<i>turtui įsigyti (investiciniai projektai)</i>	5 647,0	4,81	7 520,0	5,63	133,17
<i>Bendrabučių išlaikymo:</i>	3 019,0	2,57	1 980,3	1,48	65,59
<i>ekspluatacinės ir kitos išlaidos</i>	1 988,0	1,69	1 043,9	0,78	52,51
<i>remontas ir renovavimas</i>	1 031,0	0,88	936,3	0,70	90,82
<i>Iš viso išlaidų:</i>	117 432,9	100,00	133 601,6	100,00	113,77
<i>Likutis:</i>	6 059,7		6 450,1		106,44
<i>Iš viso pajamų:</i>	123 492,6		140 051,7		113,41

51 lentelė. Padalinių nebiudžetinės lėšos (2004 metų pajamos ir išlaidos)

Fakultetai	Pajamos				Išlaidos	Likutis 2005 01 01
	Likutis 2004 01 01	Padalinio fondas	Centralizuotas fondas	Iš viso		
A. Specialioji programa	4 331,862	21 793,544	10 302,867	32 096,411	21 331,039	4 794,367
1 Chemijos	52,826	204,884	80,741	285,625	163,210	94,500
2 Ekonomikos	1 515,369	5 301,146	2 772,470	8 073,616	5 240,942	1 575,573
EF už studijas	261,407	1 837,024	1 771,228	3 608,252	2 009,971	88,460
EF vakarinis sk.	558,738	1 010,970	403,261	1 414,231	1 076,963	492,745
EF neakivaizd. sk.	145,496	591,764	201,694	793,458	483,011	254,249
EF papild. kursai	13,109	182,017	36,100	218,117	117,073	78,053
EF išlyginamosios studijos	474,399	1 454,034	302,905	1 756,939	1 331,343	597,090
EF Europos ekon.st.	62,220	225,337	57,282	282,619	222,581	64,976
3 Filologijos	161,749	692,761	284,363	977,124	711,220	143,290
Už studijas	63,132	363,130	246,619	609,749	372,713	53,549
Rusų kalbos katedra	3,751	1,066	131	1,197	6,525	-1,708
FilF šeštadieninė mokykla	20,263	57,128	6,347	63,475	56,288	21,103
Lituanistinių studijų kat.	74,603	271,437	31,266	302,703	275,694	70,346
4 Filosofijos	274,351	1 311,765	636,302	1 948,067	1 060,201	525,915
FsF už studijas	155,608	610,696	518,688	1 129,384	450,233	319,071
FsF psichologijos st.	43,551	317,085	35,248	352,333	252,629	108,007
FsF socialinio darbo st.	30,551	72,902	12,792	85,694	89,642	13,811
FsF spec. pedagog. st.	27,991	67,445	8,254	75,699	54,342	41,094
FsF inform.visuomen. st.	16,650	243,637	61,320	304,957	213,355	46,932
5 Fizikos	-1,532	207,920	159,884	367,804	128,992	77,396
6 Gamtos mokslų	62,083	402,657	195,099	597,756	406,181	58,559
7 Istorijos	-15,825	471,883	344,740	816,623	341,499	114,559
IF už studijas	-15,825	445,108	341,765	786,873	314,675	114,608
IF kursai	0	26,775	2,975	29,750	26,824	-49
8 Kauno humanitarinis	126,773	2 110,243	1 490,774	3 601,017	1 838,210	398,806
KHF pajamos už studijas	116,601	2 074,221	1 486,771	3 560,992	1 815,604	375,218
KHF parengiamieji kursai	6,430	31,837	3,538	35,375	21,595	16,672
KHF šeštadieninė mokykla	3,742	4,185	465	4,650	1,011	6,916
9 Komunikacijos	168,794	476,446	390,896	867,342	536,269	108,971
10 TŪVEŽC	122,861	273,694	88,042	361,736	405,402	-8,847
11 Matematikos	127,275	1 109,508	547,376	1 656,884	1 046,013	190,770
12 Medicinos	355,153	1 156,473	300,991	1 457,464	1 506,312	5,314
MF pajamos už studijas	108,454	272,361	192,965	465,326	395,603	-14,788
Gydytojų tob. centras	251,328	656,959	75,679	732,638	905,715	2,572
Socialinės medicinos centras	8,111	11,084	1,304	12,388	14,471	4,725
Fizinės medicinos centras	-5,945	22,354	2,520	24,874	27,283	-10,874
Rezidentai	-6,795	161,422	24,935	186,357	156,060	-1,433
MF psichoterapeutų tęstinės studijos	0	32,293	3,588	35,881	7,180	25,113
13 TSPMI	109,857	861,011	469,780	1,330,791	871,197	99,671
14 Teisės	19,586	2 431,758	2 125,751	4 557,509	2 367,750	83,594
15 Užsienio kalbų institutas	154,878	529,921	79,047	608,968	546,874	137,925
16 Medžiagotyros ir taikomųjų mokslų institutas	0	75,823	0	75,823	64,899	10,924
17 A. Greimo studijų centras	0	1,625	0	1,625	973	652
18 Aplinkos studijų centras	0	13,544	12,638	26,182	5,368	8,176
19 Karjeros centras	-3 781	49,645	8,280	57,925	56,986	-11,122
20 Kultūros centras	951	46,501	0	46,501	46,821	631
21 Lyčių studijų centras	324	-826	90	-736	150	-652
22 Orientalistikos centras	5,658	50,867	21,394	72,261	57,699	-1,174
23 Profesinio tobulinimo c.	77,062	156,369	17,161	173,530	225,794	7,637
24 Religijos studijų ir tyrimų centras	1,535	2,359	80	2,439	2,537	1,357
25 Vilniaus nuotolinių studijų centras	21 494	111 195	0	111,195	84,335	48,354
26 Sveikatos ir sporto centras	325	145,369	0	145,369	122,303	23,391
27 Skaičiavimo centras	124,133	268,464	5,310	273,774	243,064	149,533
28 Saulėtekio informacinis centras	0	17,890	0	17,890	15,673	2,217
29 Biblioteka	15,840	224,850	0	224,850	176,650	64,040
30 Botanikos sodas	4,392	179,686	0	179,686	199,901	-15,823
31 Knygynas „Littera“	811	475,520	0	475,520	425,356	50,975
32 Kopijavimo technikos ir aptarnavimo baras	41,066	204,853	0	204,853	163,131	82,788
33 Programos, projektai, kt.	807,854	2 227,740	271,658	2 499,398	2 269,127	766,467
B. Centralizuotas fondas	1 507,637	11 910,360	11 910,360	11 910,360	13 491,440	-73,443
Iš viso:	5 839,499	23 401,037	10 302,867	33 703,904	34 822,479	4 720,924

ŪKIS

Patvirtintoje Vilniaus universiteto specialiosios programos pajamų ir išlaidų sąmatoje 2004 metams buvo numatytos lėšos ūkio eksploatavimo, einamojo remonto ir kitoms būtiniausioms išlaidoms padengti. Be to, buvo numatyta papildomai 700,0 tūkst. Lt jubiliejinių darbų sąmatai vykdyti.

1. **Eksploatacinės išlaidos.** 2004 metais išlaidos išlaikyti pastatus ir kitą infrastruktūrą sudarė **5 264,2 tūkst. Lt.** Tai **1 690,8 tūkst. Lt** mažiau negu 2003 metais. Išlaidų sumažėjo, matyt, dėl to, kad 18 studentų bendrabučių perduota VšĮ „Vilniaus universiteto būstas“. Be to, 2004 metais eksploatacinių išlaidų kainos nedidėjo (išskyrus kuro kainas, jos padidėjo 10%). Išlaidoms mažėti teigiamą įtaką daro ir vykdoma pastatų renovavimo programa. 2002–2004 metų eksploatacinių išlaidų struktūra pateikiama 52 lentelėje. Detalesnė kamieninių padalinių išlaidų analizė pateikiama 53 lentelėje.

52 lentelė. 2002–2004 metų eksploatacinės išlaidos (tūkst. Lt)

Išlaidos	2002 metai	2003 metai	2004 metai	2004 metais, palyginti su 2003 metais, %
Šildymas ir karštas vanduo	3 438,0	3 141,3	2 264,7	72,09
Elektros energija	2 235,8	2 053,7	1 669,9	81,31
Šaltas vanduo ir kanalizacija	1 215,6	923,3	449,9	48,73
Kitos išlaidos*	478,6	836,7	879,7	105,14
Iš viso:	7 368,0	6 955,0	5 264,2	75,69

Kitos išlaidos* – dujos, liftai, šiukšlės, ryšiai, transportas, dezinfekcija, signalizacijos aptarnavimas

2. **Lėšos patalpų remontui ir renovavimui** buvo skirtos:

- iš fakultetų ir kitų kamieninių padalinių bei centralizuoto fondo specialiosios programos – **3 549,7 tūkst. Lt**;
- iš valstybės biudžeto – **772,8 tūkst. Lt**;
- tiksline paskirtimi iš Švietimo ir mokslo ministerijos – **171,3 tūkst. Lt**;
- mokslo ir studijų įstaigų renovavimo ir rekonstravimo programai vykdyti (iš Europos Tarybos vystymo banko 2 131,5 tūkst. Lt ir VU specialiosios programos – 537,0 tūkst. Lt) – iš viso **2 668,5 tūkst. Lt**;
- iš rėmėjų paramos **110,2 tūkst. Lt** (įskaitant VšĮ „VU būstas“ investicijas – 610,3 tūkst. Lt);
- valstybės biudžeto investicinė programa – **7 520,0 tūkst. Lt**.

Iš viso 2004 metais patalpų remontui ir renovavimui (su investicinės programos lėšomis) išleista **15 292,6 tūkst. Lt**.

Remonto, renovavimo ir investicinės programos išlaidų analizė teikiama 54 lentelėje. 2004 metais atlikti šie svarbiausi remonto ir renovavimo darbai:

1. Valstybės biudžeto lėšomis:
 - atidengtos CR teatro salės freskos ir restauruotos medinės kolonos,
 - įrengta prof. Č. Kudabos auditorija.
2. Investicinė programa (valstybės biudžeto lėšos):
 - Filosofijos fakulteto (Universiteto g. 9/1) pastato rekonstravimo užbaigimas, iš viso 3234 kv. m.,
 - Bibliotekos naujo pastato projektavimo darbai (projektas tik pradėtas),
 - Botanikos sode Kairėnuose pastatytas naujas šiltnamis (iš viso 600 kv. m.), atlikta elektros tinklų rekonstrukcija.

53 lentelė. Infrastruktūros išlaidų išlaidos

Pildinio pavadinimas	Visos išlaidos (tūkst.Lt)			2004 m., palygin. su 2003 m., %	Plotas		Išlaidos 1 kv. m (Lt)		Pedagogų ir mokslo darb. etatų sk.	Studentų sk.	Ploto dalis (kv. m)		Išlaidos (vienam st.+ped.+ m.d.) Lt metams	Plotas		Visos išlaidos 2004 m. išlaidų % nuo bendrų išlaidų	
	2002	2003	2004		kv. m	%	2003	2004			vienam studentui	vienam (st.+ped.+ m.d.)		% nuo bendro ploto	4,83		7,23
1 Chemijos f.	200,7	210,0	218,3	104,0	6408	4,83	32,8	34,1	48,25	509	12,6	11,5	391,8	4,83	4,46		
2 Ekonomikos f.	190,6	207,5	231,6	111,6	9596	7,23	21,6	24,1	118,75	5097	1,9	1,8	44,4	7,23	4,73		
3 Filologijos f.	216,2	231,0	252,9	109,5	6573	4,95	35,1	38,5	162,70	1514	4,3	3,9	150,8	4,95	5,17		
4 Filosofijos f.	130,5	157,4	171,8	109,1	6907	5,20	22,8	24,9	69,50	1602	4,3	4,1	102,8	5,20	3,51		
5 Fizikos f.	318,2	369,3	369,9	100,2	10734	8,08	34,4	34,5	94,75	742	14,5	12,8	442,1	8,08	7,56		
6 Gamtos mokslų f.	347,6	390,0	423,3	108,5	7905	5,95	49,3	53,5	117,75	1067	7,4	6,7	357,3	5,95	8,65		
7 Istorijos f.	100,8	106,2	122,7	115,5	2589	1,95	41,0	47,4	40,75	1048	2,5	2,4	112,7	1,95	2,51		
8 Kauno humanitarinis f.	140,6	156,4	158,8	101,5	5434	4,09	28,8	29,2	103,75	2721	2,0	1,9	56,2	4,09	3,24		
9 Komunikacijos f.	94,3	95,5	78,0	81,6	3191	2,40	29,9	24,4	35,25	1119	2,9	2,8	67,5	2,40	1,59		
10 TZEŽVC			5,6		73				5,25	141	0,5	0,5	38,3	0,05	0,11		
11 Matematikos f.	154,3	177,6	232,5	130,9	6818	5,14	26,0	34,1	117,25	2745	2,5	2,4	81,2	5,14	4,75		
12 Medicinos f.	261,1	269,0	284,5	105,8	9360	7,05	28,7	30,4	287,66	1254	7,5	6,1	184,6	7,05	5,81		
13 Teisės f.	112,9	137,4	139,9	101,8	4692	3,53	29,3	29,8	65,50	2452	1,9	1,9	55,6	3,53	2,86		
14 TSPMI	36,1	162,5	185,0	113,8	2197	1,65	74,0	84,2	26,50	794	2,8	2,7	225,4	1,65	3,78		
15 Universitetiniai centrai	92,2	89,9	96,3	107,1	3246	2,44	27,7	29,7	13,50	145	22,4	20,5	607,3	2,44	1,97		
16 Sveikatos ir sporto centras	138,9	126,6	124,9	98,7	4718	3,55	26,8	26,5	20,75					3,55	2,55		
17 MTMI	47,2	82,5	58,7	71,2	1486	1,12	55,5	39,5	35,75					1,12	1,20		
18 UKI	24,9	28,3	15,6	55,0	514	0,39	55,1	30,3	107,00	200	2,6	1,7	50,7	0,39	0,32		
19 Karjeros centras			22,7		260			87,4						0,20	0,46		
20 Biblioteka	293,8	311,3	335,9	107,9	13521	10,18	23,0	24,8						10,18	6,86		
21 Skaitiavimo centras	158,6	172,4	163,9	95,1	6178	4,65	27,9	26,5						4,65	3,35		
22 Bendrabučiai	378,2	272,6	430,7	15,8	6441	4,85	423,3	66,9						4,85	8,80		
23 Šv. Jonų bažnyčia	62,8	75,0	72,8	97,1	2772	2,09	27,1	26,3						2,09	1,49		
24 Administracija	216,9	242,9	248,6	102,3	4416	3,33	55,0	56,3						3,33	5,08		
25 Ūkio direkcija	247,0	429,2	451,1	105,1	6743	5,08	63,7	66,9						5,08	9,21		
Iš viso:	7 368	6 955	4 896	70,4	13 772	100	52,4	36,9	1 470,61	23.150	5,74	5,39	113,24	100,00	100,00		

54 lentelė. Remonto, renovavimo ir investicinės programos išlaidų analizė (2004 metai)

Padalinio arba objekto pavadinimas	Valstybės biudžeto lėšos	Specialioji programa		ŠMM lėšos	Renovavimo ir rekonstravimo programa		Rėmėjų parama	Investicinė programa	Iš viso
		padalinio	centralizuotos fondas		ET vystymo bankas	VU spec. programos lėšos			
1 Chemijos fakultetas		95,3	90,9		300,0				486,2
2 Ekonomikos fakultetas		425,4							425,4
3 Filologijos fakultetas					179,0	105,7	25,3		310,0
4 Filosofijos fakultetas		23,8	31,0					6 300,0	6 354,8
5 Fizikos fakultetas		23,8	30,0						53,8
6 Gamtos mokslų fakultetas	22,8	73,1	64,7	31,8	886,3	54,6			1 133,3
7 Istorijos fakultetas			209,2						209,2
8 Kauno humanitarinis fakultetas									0,0
9 Komunikacijos fakultetas		29,7							29,7
10 Matematikos fakultetas		112,7	27,0	139,5					279,2
11 Medicinos fakultetas		356,0	31,2						387,2
12 Teisės fakultetas		322,6							322,6
13 TSPMI		11,3							11,3
14 UKI									0,0
15 Biblioteka		3,0	97,1				12,3	800,0	912,4
16 Skaitėdavimo centras		14,4	4,7						19,1
17 Bendrabučiai	650,0		53,9		569,1		500*		1 773,0
18 Botanikos sodas								420,0	420,0
19 Administracija			328,2						328,2
20 Ūkio direkcija			170,2						170,2
21 CR architektūrinis ansamblis	100,0		544,7			105,0	72,7		822,4
22 Poilsio namai (Palangoje ir Pervalkoje)		291,2	69,6						360,8
23 Praktikų bazės (Molėtai, Puvočiai)									0,0
24 Energetinis auditas ir projektavimas			15,0			271,7			286,7
25 Saulėtekio informacinis centras					197,1				197,1
Iš viso:	772,8	1 782,3	1 767,4	171,3	2 131,5	537,0	610,3	7 520,0	15 292,6

* VŠĮ „VU būstas“ investicija į bendrabučių remontą

3. Universiteto specialiosios programos (padalinių ir centralizuoto fondo) lėšomis:
 - CR architektūrinio ansamblio suremontuota Senato salė, Teatro salė, Baltosios salės lubos, pirmo aukšto koridoriai ir kt., A. Mickevičiaus muziejaus pirmo aukšto patalpos, Istorijos fakulteto Daukšos kiemelis bei antro ir trečio aukštų koridoriai;
 - baigtas Šv. Jonų bažnyčios didžiųjų vargonų rekonstravimas;
 - suremontuotos auditorijos Chemijos, Medicinos, Teisės, Fizikos, Gamtos mokslų, Matematikos ir informatikos ir kituose fakultetuose;
 - sutvarkyta Saulėtekio studentų miestelio mašinų stovėjimo aikštelė, praplatintas įvažiavimas;
 - suremontuota dalis patalpų Palangos poilsio namuose;
 - atlikti kiti smulkesni darbai.
4. Švietimo ir mokslo ministerijos lėšomis:
 - Matematikos ir informatikos fakultete atlikti amfiteatrinių auditorijų projektavimo darbai, dalis auditorijų suremontuota;
 - atliktas Gamtos mokslų fakulteto Biochemijos ir biofizikos katedros laboratorijos remontas.
5. Renovavimo ir rekonstravimo programos lėšomis buvo:
 - paruošti stogų dangų ir jų konstrukcijų keitimo, plastikinių ir medinių langų konstrukcijų keitimo techniniai projektai bei atliktas projektų ekspertizės ir energetinis auditas,
 - rekonstruota dalis stogų (Filologijos fakultete, Saulėtekio informaciniame centre, bendrabutyje M. K. Čiurlionio g. 25A, CR ansamblyje ir kt.) – iš viso 2946 kv. m.;
 - pakeista dalis langų (Gamtos mokslų ir Chemijos fakultetuose, bendrabutyje Olandų gatvė Nr. 51, centriniuose rūmuose ir kt.) – iš viso 3123 kv. m.
3. Didžioji dalis studentų bendrabučių (18 pastatų) perduota Viešajai įstaigai „Vilniaus universiteto būstas“. 2004 metais Universitetas iš valstybės biudžeto asignavimų į bendrabučius investavo 650,0 tūkst. Lt.: suremontuotos dvi bendrabučių dušinės ir virtuvės (Saulėtekio al. 41 ir 47). M. K. Čiurlionio gatvės bendrabučiuose buvo renovuoti šiluminiai mazgai (investuota 382,3 tūkst. Lt iš renovavimo programos lėšų). Be to, Viešoji įstaiga per 2004 metus investavo dar 500,0 tūkst. Lt į šešiolikos aukštų bendrabučių (Saulėtekio al. 8 ir 12) virtuvių, tualetų ir dušinių remontą. Pradėtas koridorių remontas. Reikia pažymėti, kad viešosios įstaigos administruojančios bendrabučių veiklą įsteigimas visiškai pasiteisino. Prieš porą metų Universitetas iš bendrabučių veiklos turėdavo daugiau kaip milijoną litų nuostolių. Dabar VŠĮ „Vilniaus universiteto būstas“ kasmet iš savo veiklos pajamų investuoja į bendrabučių infrastruktūrą iki 650,0 tūkst.Lt.

Universitetas administruoja studentų bendrabutį Olandų g. 51 (gyvena Istorijos ir Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto studentai) bei tris bendrabučius, kurių didžioji dalis ploto yra privatizuota: M. K. Čiurlionio g. 25A, M. K. Čiurlionio g. 1 ir Tauro gatvėje. Olandų gatvės bendrabutyje pakeisti langai ir durys (investuota 186,8 tūkst. Lt iš renovavimo programos lėšų), renovuotos trijų aukštų dušinės, nupirkta ir pakeista dalis baldų, iš viso investuota 81,5 tūkst. Lt.

Iš įvairių finansavimo šaltinių studentų bendrabučių infrastruktūrai gerinti 2004 metais buvo investuota **1 773,0 tūkst. Lt.**

Tačiau kol kas nesprendžiami iš esmės bendrabučių renovavimo klausimai, nors pastangų ir dedama labai daug. Rengiami investiciniai ir techniniai Saulėtekio penkiaaukščių bendrabučių renovavimo projektai.

2004-ieji buvo finansiškai sėkmingi metai. Valstybės biudžeto asignavimai buvo skiriami laiku. Be to, peržiūrint valstybės biudžetą, antrajame pusmetyje buvo skirti papildomi asignavimai – 300,0 tūkst. Lt Filosofijos fakulteto pastato rekonstrukcijai baigti. Sėkmingai buvo įvykdytas ir gerokai viršytas specialiosios programos pajamų planas

(viršyta 237,9 tūkst.Lt). Tai padėjo atlikti visus 2004 metų įsipareigojimus ir padengti papildomas išlaidas, susijusias su VU jubiliejinių darbų programa.

Problemos ir jų sprendimai

1. Europos universitetų asociacijos institucinio vertinimo ekspertų grupė nurodė, kad tarp centrinės administracijos ir fakultetų tvyro tam tikra įtampa dėl biudžeto skirstymo taisyklių.
Siekiant išspręsti šią problemą, 2004 m. rudenį Rektoriaus įsakymu buvo sudaryta darbo grupė, kuri parengė biudžeto paskirstymo kamieniniams padaliniais naują metodiką. Jos pagrindinis skirtumas nuo ankstesnės yra tas, kad buvo atskirti valstybės biudžeto asignavimų ir specialiosios programos lėšų skyrimo kamieniniams padaliniais principai. Valstybės biudžeto asignavimai padaliniais skiriami pagal valstybės finansuojamų studentų skaičių, o nuo pajamų, gaunamų iš visų studijų kainą mokančių studentų, nustatyti vienodi atskaitymai į bendrąjį raidos fondą.
2. 2003 metais kaip viena iš svarbiausių problemų buvo akcentuota atskaitymų į centralizuotą fondą tvarka ir dydžiai. Buvo siūloma mažinti atskaitymus nuo studijų įmokų. Išanalizavę esamą padėtį nutarėme pakeisti atskaitymus į Bendrąjį raidos fondą: nuo studentų įmokų už nuoseklias studijas ir nenuosekliųjų studijų programas – 35% (buvo 50%), nuo sutarčių sumų, gautų vykdant užsakomuosius mokslo tiriamuosius darbus, projektus, skirtus mokslui ir studijoms finansuoti, nepriklausomai nuo finansavimo šaltinio – 5% į Bendrąjį raidos fondą (buvo 10%) ir 10% paliekant akademiniam kamieniniam padaliniiui (buvo 5%).
Vadinasi, kamieniniai padaliniai disponuos dar didesniu biudžetu. Nepaisant to, kad kai kurie padaliniai sustiprino administraciją, įdarbinę (arba tai buvo padarę dar anksčiau) kvalifikuotus administratorius (TF, TSPMI, KF, ChF, FF, KHF), ir toliau lieka aktualus padalinių administracijos atsakingų darbuotojų finansinės ir ekonominės kompetencijos, kvalifikacijos kėlimas ir mokymas.
3. Pradėjo darbą vidaus auditorius, tačiau ši tarnyba veikia kol kas labai neefektyviai.